

Vlaanderen
is open ruimte

Landinrichting Maasvallei Fase 1

*Ontwerp Landinrichtingsplan
Kessenich in Zich(t)*

5 april 2019

Vlaamse
overheid

VLM.be
OMGEINGVLAANDEREN.be

Colofon

Uitvoerder:

Vlaamse Landmaatschappij
Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel
Tel 02 543 72 00

Onder begeleiding van de planbegeleidingsgroep "Landinrichting Maasvallei fase 1"

Samenstelling:

Vlaamse Landmaatschappij, eindredactie: Lien Lambrechts

Coverfoto: © fotoarchief VLM

Datum: 5 april 2019

Status: ontwerp landinrichtingsplan

4.3.3	Parkeren in het dorp	62
4.4	Deelgebied natuurverbinding Vijverbroek – Kollegreend	62
4.5	Trage wegen	66
4.5.1	Willibrorduspad: Verbetering buurtweg (maatregel 5.1.a) en vestiging erfdienstbaarheid tot openbaar nut (maatregel	
5.2.b)	66	
4.5.2	Aanleg Bloomertpad (maatregel 5.2.a-b-c-d)	69
4.5.3	Ertesjeterspad: verbetering buurtweg (maatregel 5.3)	75
4.5.4	Aanpassen wandelgebied Kessenich/Thorn/Borgitter en de cultuurwandeling Kessenich (maatregel 5.4.a, maatregel 5.4.b)	
	76	
4.6	Overzichtstabel kostenraming	76
5	Uitvoeringsprogramma en financieringsplan	80
5.1	Uitvoeringsprogramma	80
5.2	Financieringsplan	82
5.2.1	Uitvoering van de maatregelen door de Vlaamse Landmaatschappij	82
5.2.2	Uitvoering van de maatregelen door de gemeente Kinrooi	83
5.2.3	Uitvoering van de maatregelen door het Regionaal Landschap Kempen en Maasland	83
5.2.4	Uitvoering van de maatregelen door Ons Dak	83
5.2.5	Samenvattende tabellen	84
6	Figuren en Tabellen.....	85
7	Kaarten.....	85
8	Bronnen.....	86
9	Bijlagen.....	88
9.1	Bijlage 1: Beschrijving en beoordeling van de effecten	88
9.1.1	Effecten per discipline	88
9.1.2	Discipline “Water” (Impact op het watersysteem of de Watertoets)	93
9.1.3	Voortoets	96
9.2	Bijlage 2: Instrumentenafweging en verantwoording	97
9.2.1	Het beoogde resultaat	98
9.2.2	De mogelijke instrumenten	100
9.2.3	Afweging van de criteria	102
9.2.4	Financiële afweging van de instrumenten	112
9.2.5	Kostenafweging	113
9.3	Bijlage 3: Verantwoordingsnota restauratie ruineresten en grafkapel en ontsluiting site	113

LEESWIJZER

Met voorliggend landinrichtingsplan wil VLM met zijn partners ervoor zorgen dat Kessenich in Kinrooi een plek met een eigen identiteit wordt waar mensen gehecht aan zijn, die ze waarderen en de moeite vinden om ervoor te gaan, nu en in de toekomst. Die waardering die mensen geven aan een gebied noemen we de OMGEVINGSKwaliteit.

Dit landinrichtingsplan gaat dieper in op WAAROM we investeren in Kessenich, HOE we dat willen aanpakken (visie, concepten en co-creatie) en WAT we daartoe voorstellen (inrichtingsmaatregelen).

Het landinrichtingsplan is daartoe opgebouwd uit verschillende luiken;

- Een inleidend luik geeft een beschrijving van het instrument landinrichting. Het schetst de regelgeving en procedures die we ter beschikking hebben om aan de slag te gaan om de omgevingskwaliteit te versterken. **(Hoofdstuk 1)**
- Vervolgens volgt een analyse van Kessenich en omgeving. Hiertoe worden de verschillende componenten van het gebied beschreven (hydrologie, bodem, sociaal, ...). Daarnaast wordt de speelruimte voor het creëren van dit landinrichtingsplan geduid aan de hand van een omschrijving van de juridische en beleidsmatige randvoorwaarden relevant in dit gebied. **(Hoofdstuk 2)**
- Vertrekkend vanuit deze analyse wordt vervolgens een strategische visie geponeerd voor Kessenich met een aantal ruimtelijke concepten die we doorvertalen in een aantal concrete doelstellingen per thema. Ook de inzet van co-creatie komt hier aan bod. **(Hoofdstuk 3)**
- Ten slotte omschrijven we de maatregelen en hun kostenplaatje. **(Hoofdstuk 4 en 5)**
- In de **bijlage** is de instrumentafweging en de effectbeoordeling terug te vinden.

//

1 INLEIDING

1.1 REGELGEVING LANDINRICHTING

De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) heeft verschillende wettelijke instrumenten voor de inrichting van de open ruimte, met name ruilverkaveling, natuurinrichting, landinrichting en grondenbank.

Landinrichtingsprojecten hebben een geïntegreerde aanpak en zijn van bovenlokaal belang: verschillende thema's komen aan bod (water, natuur, landbouw, toerisme, mobiliteit en archeologie), verschillende beleidsniveaus (gewest, provincie, gemeentes, ...) en meerdere instanties en organisaties hebben hun inbreng.

Wijziging Decreet Landinrichting: van “inrichtingsplan” naar “landinrichtingsplan”.

Het landinrichtingsproject Maasvallei fase 1 werd ingesteld op grond van de artikelen 6bis en 11 tot en met 14 van het decreet van 21 december 1988 houdende de oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij. Dit decreet definieert landinrichting als *‘Het bevorderen, voorbereiden, integreren en begeleiden van maatregelen, handelingen en werken die uitgaan van de bevoegde overheden en gericht zijn op het vrijwaren, herwaarderen en het meer geschikt maken van gebieden, volgens de bestemming toegekend door de wetgeving op de ruimtelijke ordening.’*

Op 28 maart 2014 werd het decreet betreffende de landinrichting goedgekeurd, waardoor de procedure en de mogelijkheden van landinrichting grondig werden aangepast. De verdere uitvoeringsbepalingen zijn geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende de landinrichting.

Het voorliggend plan Kessenich wordt bijgevolg opgemaakt als landinrichtingsplan (LIP) volgens de nieuwe regelgeving betreffende de landinrichting.

Volgens art. 3.1.1 van het decreet betreffende de landinrichting kan de Vlaamse Regering een landinrichtingsproject instellen als het landinrichtingsproject bijdraagt tot de realisatie van haar beleid op het vlak van het behoud, de bescherming en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de open ruimte. Nog volgens art. 3.1.1 wordt een landinrichtingsproject voorbereid en uitgevoerd met het oog op een participatieve, geïntegreerde en gebiedsgerichte aanpak.

De Vlaamse Regering stelt voor elk landinrichtingsproject één of meerdere landinrichtingsplannen vast. Een landinrichtingsplan wordt opgemaakt door de Vlaamse Landmaatschappij en bestaat ten minste uit de volgende elementen:

1. een beschrijving van het doel van het landinrichtingsplan, van de wijze waarop het landinrichtingsplan bijdraagt tot de realisatie van het doel van het landinrichtingsproject en van de gewenste maatregelen;
2. een instrumentafweging met het oog op het bereiken van de optimale mix gericht op het doelmatig, billijk en efficiënt inzetten van de beschikbare middelen voor de realisatie van het landinrichtingsproject;
3. de afbakening van het gebied waarvoor het landinrichtingsplan wordt opgemaakt met aanduiding van het gebied waar een bepaald instrument wordt toegepast;
4. de motivering waarom een instrument wordt toegepast;

////////////////////////////////////

Tijdens de interglacialen (warmere tussenperioden tussen de opeenvolgende ijstijden) schuurde de verwilderde rivier zich meermaals uit in haar eigen puinkegel hetgeen aanleiding gaf tot de Kempen, het middenteras (meest westelijke uitschuring van de Oude Maas) en de alluviale vlakte. Bodemkundig treffen we in de alluviale vallei zwaardere leemgronden aan en op het middenteras zandige gronden.

Het huidige Maaslandschap ontstond gedurende de laatste 10.000 jaar door een vrijstromende middenlooprivier (De Knijf et.al, 2000). Gedurende die periode heeft een meanderende Maas zijn loop veelvuldig verlegd en overstroomde de Maas meermaals de vallei. Daarbij migreerde de Maas bij elke verlegging in hoofdzaak oostwaarts. Het Vijverbroek is een voorbeeld van een oude rivierarm waarbij de Maas werd afgesneden en gedeeltelijk weer opgevuld. Om zich tegen de steeds terugkerende overstromingen te beschermen werden er in historische tijden winterdijken aangelegd.

In veel gevallen komt het Maasgrind (pleistoceen) voor op een geringe tot matige diepte onder de alluviale deklaag. De aanwezigheid van dikke kleilenzen in de oude stroomgeulen veroorzaakt een opstuwning van rivierkwel, waardoor deze plaatsen sneller onder water komen. In het Vijverbroek is laagveenvorming ontstaan, doordat deze oude rivierbedding slechts zelden overstromt.

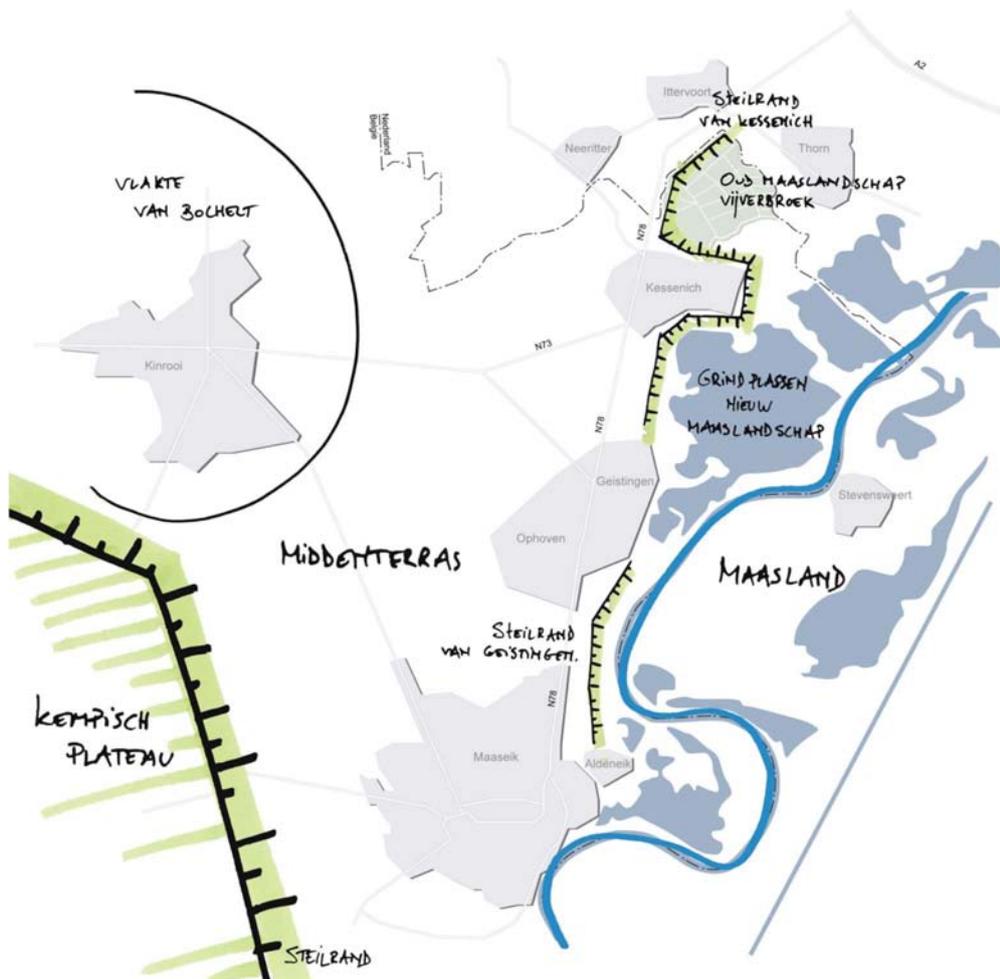
Het projectgebied kan opgesplitst worden in de eigenlijke Maasvlakte -met de alluviale vlakte- enerzijds en de Vlakte van Bocholt en het middenteras van de Maas anderzijds. In de Maasvlakte stroomt de Maas, een regenrivier. Door de aftapping van een groot gedeelte van het water naar de Zuid-Willemsvaart en het Julianakanaal ter hoogte van Maastricht is de Maas pas terug bevaarbaar ter hoogte van Kinrooi. De winterdijken liggen op relatief grote afstand van de Maas, met daar tussenin de uiterwaarden die periodiek overstromen. Deze alluviale vlakte wordt door een steilrand gescheiden van de lage terrassen. Ten oosten van de Vlakte van Bocholt ligt het laagterras.

Onderstaande tabel geeft een overzicht met de voornaamste kenmerken.

gebied	geologie	geomorfologie	hydrologie	pedologie
Het Maasland	pleistocene grindafzettingen, alluviale afzettingen in de vallei	brede, vlakke en alluviale vlakte van de Maas, voorkomen van stroomgeulen en oude meanders	regengevoede middenlooprivier, grondwaterpeil afhankelijk van het waterpeil van de Maas	zandlemig op de ruggen en lemig tot (licht) kleiig materiaal in de depressies
Vlakte van Bocholt en het middenteras van de Maas	pleistocene grindafzettingen, alluviale afzettingen tijdens het Holoceen	vrij vlak landschap dat zwak afhelt van zuidwest (45m) naar noordoost (35m)	talrijke beken en ontwateringsloten die noordoost stromen en uitmonden in de Maas, grondwaterpeil op 1 tot 6 m diep en ter hoogte van de steilrand op 5 tot 10 m, kwelwerking	Matig natte (op de laagplateau's) tot zeer natte (in de valleidepressies) zand tot lemige zandgronden, voorkomen van plaggenbodems

Het westelijk deel van het projectgebied was vroeger een onvruchtbaar gebied van heide, zand en bos, met een zandige bodem. Tijdens het ancien régime was het in gebruik als gemene gronden. De ontginning ervan gebeurde pas laat, vanaf het midden van de 19de eeuw. Het is nu overwegend landbouwgebied.

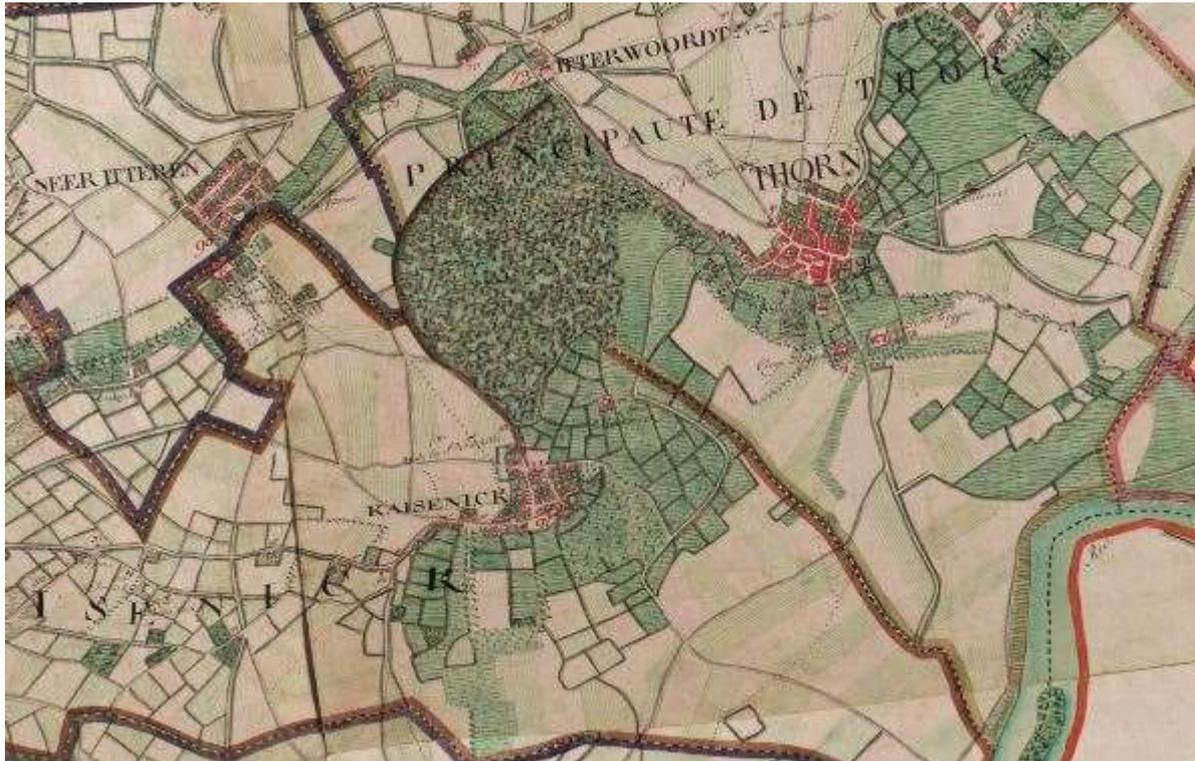

Figuur 1: landschappelijke structuur Kessenich en omgeving

Ten noorden van het projectgebied ligt het al vermelde Vijverbroek. Het is opgenomen in de inventaris landschappelijk erfgoed, als relict in de landschapsatlas en het is een niet - aangeduide ankerplaats¹. Het is sinds 11-03-1993 beschermd als cultuurhistorisch landschap. Een gedetailleerde beschrijving van het Vijverbroek is te vinden in hoofdstuk 2.2.4.

Op de kabinetskaart van Ferraris (1771-1778) werd het grootste deel van het Vijverbroek ingetekend als moeras. In het zuidelijk deel komen drassige weiden voor. Rond de Stokbroekhoeve zijn deze met hagen of houtkanten omgeven. Vanaf het begin van de 19de eeuw werd turf gestoken. De Raambeek en een deel van het slotenstelsel dateert eveneens uit deze periode. Omdat gedurende het hele jaar turf gestoken werd, was immers een permanente afwatering noodzakelijk. De perceel scheidingen rond de Stokbroekhoeve zijn verdwenen en enkele weidepercelen werden omgezet in akkerland. Het turfsteken bereikte zijn hoogtepunt rond de eeuwwisseling en hield stand tot tijdens de tweede wereldoorlog. Een deel van de turfkuilen werd gedempt en beplant met els- en wilgensoorten volgens het beddensysteem.

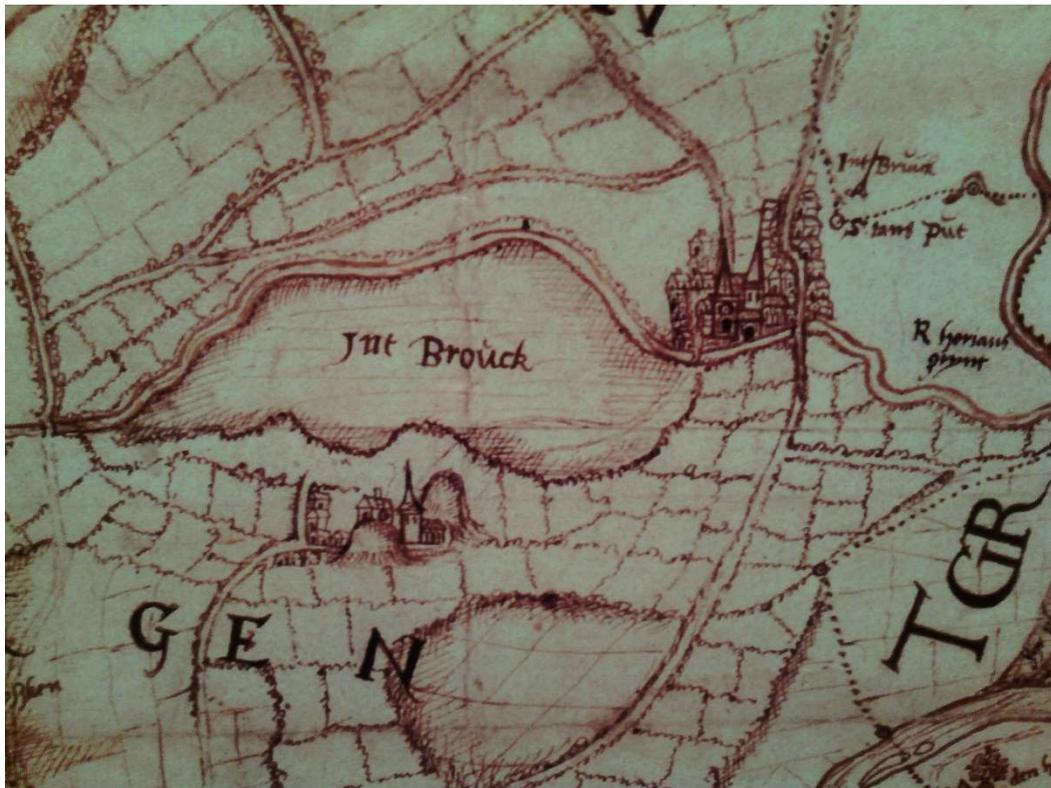
¹ <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135300>

Figuur 2: Uittreksel uit kabinetskaart van Ferraris

Kessenich is een typisch Maasdorp. De oude dorpskern ontstond op een natuurlijke hoogte aan de oever van de Maas; hier werd de burcht van de heren van Kessenich gebouwd. Deze toestand is door de verlegging van de stroom in oostelijke richting als dusdanig niet meer onmiddellijk te herkennen. De kern van het dorp wordt gevormd door de nog bestaande, kunstmatige burchtheuvel met voormot, waarop de Sint-Martinuskerk ligt. Archeologische vondsten wijzen op het feit dat de omgeving van de burcht al in de IJzertijd en de Romeinse tijd bewoond was. Het geheel was vroeger omringd met een gracht. Merkwaardigerwijs bevond zich ongeveer 50 meter ten noorden van de kerk nog een tweede, hogere kunstmatige heuvel. Hij is duidelijk zichtbaar op een figuratieve kaart van ongeveer 1550, toegeschreven aan Jacob van Deventer, en is ook goed herkenbaar op de Ferrariskaart (1771-77). Deze locatie staat aangegeven in de Centraal Archeologische Inventaris als CALlocatie 164416). Het is niet duidelijk wat deze tweede mot betekende; er zijn geen historische bronnen die hem vermelden. Hij bestond nog begin 19de eeuw, en wordt in 1804 beschreven; hij is intussen volledig weggegraven.

Figuur 3: Kaart Jacob van Deventer (ca. 1150): centraal Kessenich met kerk en twee heuvels

Het opvallendste erfgoedrelict binnen het projectgebied is de burchtsite van Kessenich², gelegen tegenover de kerk en samen met haar beschermd als monument sinds 30-04-2004³. De burchtsite is in de Centraal Archeologische Inventaris geregistreerd als CAI-locatie 50097.

De burcht van Kessenich is beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de historische waarde: zowel historisch als architectuurhistorisch (militaire architectuur) is de burcht van Kessenich belangrijk, omdat het één van de zeldzame voorbeelden is van een burcht uit de 12de eeuw. Hij is bovendien belangrijk omdat het hier gaat om een volledig uitgegroeide burchtsite met mot en voormot, waarop zich de kerk bevindt. In die vorm bleven slechts twee voorbeelden in Limburg bewaard: Brustem en Kessenich. Na verschillende opgravingen kwamen voldoende resten van de mottoren aan het licht om een duidelijk beeld te krijgen van het uitzicht en de geschiedenis van de burcht. De opgegraven resten dienen door de bescherming als monument tegen verval gevrijwaard te worden.

De site was de logische keuze voor de bouw van een versterking: een in de Maasvallei vooruitstekende hoogte, de meest oostelijke uitloper van het middenterras van de Maas. Oorspronkelijk stroomde de Maas aan de voet ervan. De omgeving van de burcht en de kerk waren al in de ijzertijd bewoond; vondsten uit de Romeinse periode bevestigen de bewoning van de site in deze periode.

De castrale motte is een essentieel tweeledige versterking die bestaat uit een opperhof en neerhof. Op het opperhof of het motteplateau stond de verdedigings- of woontoren, die in hout, steen of in de combinatie van beide materialen was opgetrokken. De kunstmatige heuvel vormde het militaire karakter van de site. Op het

² <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/3206>

³ <https://besluiten.onroerenderfgoed.be/besluiten/4237>

opperhof sloot het minder opgehoogde, meestal hoefijzervormige neerhof met dienst- en bedrijfsgebouwen aan, waar zich de meer economische aspecten van het dagelijkse leven afspeelden. De burchtheuvel heeft een basisdiameter van 40 meter en is ongeveer 9 meter hoog. Motte en voorhof waren zeer waarschijnlijk omringd door een gracht⁴. De omliggende straten volgen waarschijnlijk het patroon van de grachten die de site omgaven. Op de voorburcht staat de St.-Martinuskerk. De eeuwenlange begravingen op het kerkhof rond de kerk verstoorden de site ernstig. Typologisch mag de burchttoren van Kessenich als een 12de-eeuwse constructie beschouwd worden. Nog op de motte bevindt zich de grafkapel Michiels.

Historiek - De eerste baanderheren van de vrijheerlijkheid Kessenich, Wilhelmus en Rogier van Kessenic, worden in 1102 vermeld. De eerste vermelding van een burcht dateert van 1155 (castrum Cassenic). De achtkantige burchttoren sluit wat betreft typologie aan bij een datering in de eerste helft van de 12de eeuw. Gelijktijdig met de burcht werd een nieuwe kerk opgericht ter vervanging van een ouder kerkgebouw op deze plaats. Vóór het midden van de 16de eeuw werd de burchttoren gesloopt en vervangen door een vierkant gebouw. Mogelijk was dit een gevolg van de inbeslagname door de Bourgondiërs van de goederen van Jan de Wilde na diens dood in 1468. De 12de-eeuwse kerk werd in dezelfde periode vervangen door een gebouw in Maasgotische stijl. Bij de verdeling van de heerlijkheid in 1653 komt de burcht in handen van de familie von Kniphausen van Vogelsanck; zij bewonen de burcht niet, aangezien ze steeds op hun kasteel in Zolder verblijven. Vanaf dan blijft de burcht onbewoond, wat waarschijnlijk de oorzaak is van het verval, hoewel Ferdinand van Vogelsanck in 1685 het kasteel nog laat herstellen. Wat van het kasteel rest wordt samen met de andere goederen van Anna-Salomé van Waes in 1804 verkocht aan Hendrik Joseph Michiels, de latere baron Michiels van Kessenich.

De opgravingen van de burchtsite gebeurden circa 1870 (pastoor Franssen van Ittervoort), in 1966 (A. Claassen), 1972 (A. Matthys, Nationale Dienst voor Opgravingen) en 1984 (met medewerking van de Koning Boudewijnstichting en door het Dorpskerncomité van Kessenich). Er werd ook een muntschat aangetroffen: een recipiënt met 6 matrijzen, een 120-tal niet geslagen muntplaatjes, een zilveren plaat en 6 Franse munten uit 1380-1417 (CAI-locatie 50097).

De mottetoren werd opgenomen in de inventaris bouwkundig erfgoed die werd vastgesteld op 01-02-2018⁵. Op de motheuvel bevinden zich een aantal resten, die vier bouwfases vertegenwoordigen.

De oudste resten zijn die van de burchttoren, een achthoekige constructie met zijden van circa 4 meter lengte, een totale doorsnede van 10 meter, muren van 2,60 à 3 meter dik, en een cirkelvormige binnenruimte met een doorsnede van 4,60 meter; het Oostdeel is door afgravingen verdwenen; waarschijnlijk werd het gedeelte van de ringgracht tussen mot en kerk, waarover thans de straat ligt, met grond van de oostmotflank gedempt. De toren bevindt zich op de oostzijde van het motplateau. De constructie bestaat uit regelmatige lagen Maaskeien, gebed in kalkmortel; de buitenkant en hoeken zijn in zwaardere keien opgetrokken. De totaal bewaarde hoogte is 2,20 meter.

De tweede bouwfase omvat een ruitvormige constructie, aangebouwd aan de zuidzijde tegen de burchttoren; de functie is niet duidelijk. Het is een veeleer slordig bouwwerk, met muren van 1 tot 1,50 meter dik, aan de westkant mogelijk van steunbeertjes voorzien. De basis bestaat uit mergelblokken, de muren uit Maaskeien, stukken baksteen en mortel.

De derde bouwfase vond plaats na de verdwijning van de burchttoren rond midden 16de eeuw. Het betreft een rechthoekige ruimte van 6 x 6 meter, gedeeltelijk boven de torenruïne geplaatst en opgetrokken uit

⁴ Ter hoogte van een verkaveling aan de Borgstraat werd in 1998 een stuk van de gracht aangesneden (vondstmelding Geert V)

⁵ <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/86078>

hergebruikt materiaal. Dezelfde bouwfase omvat een lichte omheining van mergelblokken, 0,25 meter dik, die de rand van het plateau omgaf, en waarvan sporen bewaard bleven.

In de laatste fase zijn al deze resten genivelleerd en werd de grafkapel van de familie Michiels gebouwd.

Deel uitmakend van de bescherming van de burchtsite van Kessenich (sinds 30-04-2004) en opgenomen in de inventaris landschappelijk erfgoed, aangeduid als houtige beplanting met erfgoedwaarde zijn twee zilverlindes (*Tilia tomentosa*) die als vredesbomen werden aangeplant⁶.

De bescherming als monument van de burchtsite van Kessenich omvat ook de bescherming van de neogotische grafkapel van de familie Michiels van Kessenich⁷, in 1899 gebouwd op de genivelleerde resten van de burcht van Kessenich. De kapel is ook vastgesteld als bouwkundig erfgoed sinds 01-02-2018.

De grafkapel vormt de visuele getuigenis van de overgang van het ancien régime naar de moderne tijd. Na de onthoofding van de laatste vrouwe van Kessenich te Parijs in 1794, komen de nieuwe machthebbers, de rijke burgerij, in casu advocaat Michiels uit Roermond, de plaats innemen van de oude adel, en nemen haar prerogatieven over. In Kessenich is de symboliek zeer sprekend: de nieuwe grafkapel wordt in 1899 gebouwd als een nieuwe toren boven op de ruïnes van de oude burcht. Ook architectuurhistorisch is de kapel waardevol als een verzorgd, neogotisch gebouwtje.

De neogotische parochiekerk Sint-Martinus is zoals hierboven al vermeld eveneens sinds 30-04-2004 beschermd als monument samen met de burchtsite⁸ en dat omwille van het algemeen belang gevormd door de historische en artistieke waarde.

De kerk van Kessenich is een historisch belangrijk gebouw, aangezien zij een zeer oude stichting is. Bij de oprichting van de burcht werd zij in de burchtsite opgenomen, waar zij deel uitmaakte van de voormot. Verschillende getuigenissen van haar bouwgeschiedenis bleven behouden: in de benedenbouw van de toren een muurpand van breuksteen en Maaskeien, restend van het 12de-eeuwse kerkgebouwen opklimmend tot de periode van de bouw van de burcht; de gotische toren, een vroeg-Maas gotische constructie van mergelsteen uit de 14de (?) eeuw, waarover ook de twee resterende, kalkstenen kapitelen ons inlichtingen verschaffen; en het neogotische schip en koor, dat met steun van baron Michiels van Kessenich werd gebouwd in 1898-99. Alleen van het 18de-eeuwse schip, dat het vroeg-gotische verving, bleven behalve in de iconografie, geen materiële resten behouden.

De huidige neogotische kerk is ook architectuurhistorisch en artistiek een belangrijk gebouw: het is een zeer geslaagde realisatie van architect J.H. Tonnaer van Thom (°1852- 1929), een leerling van P.J.H. Cuypers, die zich als architect in Delft vestigde. Hoewel het exterieur vrij sober is, komt de waarde van het gebouw pas volledig tot uiting in het kleurrijke, perfect bewaarde interieur, één van de hoogtepunten van de neogotiek in Limburg. Bovendien is een groot deel van het neogotische mobiliair eveneens het ontwerp van architect Tonnaer, uitgevoerd door P. Peeters van Antwerpen.

Historiek - De Sint-Martinusparochie is zeer oud. Men vermoedt dat ze samen met Thorn (NL) en Neeritter (NL) één grote, primitieve parochie vormde. Hoewel de kerk op de voorburcht van de burcht van Kessenich staat, was ze waarschijnlijk ouder dan de burcht en ontstond dus niet als castrale kerk.

De heren van Kessenich waren in het bezit van het patronaatsrecht en de tienden. Bij de bouw van de burcht in de eerste helft van de 12de eeuw werd de primitieve kerk vervangen door een nieuwe kerk. In de periode

⁶ <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/306244>

⁷ <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1991>; <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/86079>

⁸ <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1995>

van de sloop van de burchttoren (vóór midden 16de eeuw, mogelijk 14de eeuw) werd ook de 12de-eeuwse kerk afgebroken en vervangen door een vroeg-Maasgotisch gebouw.

Waarschijnlijk werd in de eerste helft van de 18de eeuw de gotische kerk afgebroken, op de toren na, en vervangen door een klein, bakstenen, éénbeukig gebouw van drie traveeën met een koor van twee rechte traveeën en driezijdige sluiting; het gebouw was voorzien van rondboogvensters en een barokinterieur. In 1885 werd de toren van de kerk door brand beschadigd; ook het kerkgebouw liep schade op. In 1898-1899 werd de huidige neogotische kruisbasiliek gebouwd naar ontwerp van architect J. Tonnaer (Delft). De kerk kwam mede tot stand door de financiële steun van baron Michiels van Kessenich. De gotische toren bleef behouden en werd met één bouwlaag verhoogd.

De begravingen in het omgevend, ommuurd kerkhof hebben de noordzijde van de voormot sterk verstoord.

Ook het kerkhof rond de Sint-Martinuskerk⁹ werd eveneens op 30-04-2004 beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de historische waarde.

In een akker ten oosten van de kerk van Sint-Martinus werd op een luchtfoto uit 2016 een rechthoekige structuur van cropmarks gezien. Mogelijk gaat het om de funderingsresten van een villa uit de Romeinse Tijd.

Ten oosten van Kessenich-dorp liggen grindplassen als restanten van de grindontginningen die boven al vermeld werden. Bij deze ontginningen werden verschillende archeologische vondsten gedaan:

- Een gepolijste bijl uit het Midden-Neolithicum en Romeinse boomstampotten (CAI-locatie 51504)
- Een Late IJzertijdkuil met spinklosje, weefgewichten en aardewerkscherven (CAI-locatie 51484)
- Romeinse dakpanfragmenten (CAI-locatie 51331)
- Midden Bronstijd bronzen lanspunt (CAI-locatie 51476)

Ten noorden van het dorpscentrum ligt het Stokbroekshof waar de fundamenteën van een mottetoren zijn aangetroffen (CAI-locatie 60097).

Ten westen van het dorpscentrum loopt het noord-zuid traject van de Romeinse heirbaan Kinrooi-Maastricht (CAI-locatie 218212). Langsheen deze weg zijn twee vindplaatsen gekend ter hoogte van Kessenich:

- Romeins grafveld (vlakgraven met urnen en bijgaven) (CAI-locatie 50770)
- Romeinse aardewerkscherven (CAI-locatie 51502)

Aan de oostzijde van CAI-locatie 50770 en hiermee deels overlappend, is aan de Meierstraat een verkaveling in uitvoering. Voorafgaand hieraan zijn in 2017 en 2018 twee archeologienota's¹⁰ opgesteld (met ingreep in de bodem/ proefsleuvenonderzoek, ID 4549 en 7066). In het Programma van Maatregelen was een opgraving voorzien, die uitgevoerd is in 2018.

Hoewel de wetenschappelijke verwerking van de opgraving nog volop bezig is, kan toch al een globaal beeld gegeven worden van de resultaten.

Tijdens het onderzoek zijn de volgende vindplaatsen aangetroffen:

- een vindplaats uit de IJzertijd, bestaande uit in ieder geval een vierpalige spieker (i.e. kleine graanschuur) en paalsporen behorend tot een grotere structuur (waarschijnlijk een gebouw);

⁹ <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/2002>

¹⁰ [De archeologienota's zijn opgesteld door het archeologisch onderzoeksbureau Aron uit Tongeren. Aron heeft ook de opgraving van de site uitgevoerd. Bij Aron \(Elke Wesemael\) is informatie opgevraagd over de resultaten van het onderzoek.](#)

- een aantal grote houtskoolrijke afvalkuilen, die dateren uit verschillende periodes: Late Bronstijd, IJzertijd en Michelsbergcultuur;
- een grote langgerekte structuur. Deze structuur is NW-ZO georiënteerd en kon over een afstand van circa 40 m gevolgd worden in het vlak. De aflijning van deze structuur lijkt op die van een gracht.

Samen met de topografie van het terrein en de aangetroffen vondsten, ligt een interpretatie als aardwerk van een Michelsbergnederzetting (4400 en 3500 v.Chr.) voor de hand. Een aardwerk – ook wel enclosure genoemd – is een grote structuur bestaande uit één of meerdere grote grachten en wallen die bijna steeds een hoge plek in het landschap afsluiten. De topografie van het terrein aan de Meierstraat leent zich voor dit type van nederzetting. Het onderzoeksgebied bevindt zich op een hoger gelegen landtong aan een oude Maasmeander. De locatie en oriëntatie van de gracht passen in het gekende beeld van dergelijke Michelsbergsite.

Net ten zuiden van de burchtsite werd een olielamp aangetroffen met een afbeelding van Dionysos en een stempel en een terra sigillatafragment uit de 1ste eeuw na Chr. (CAI-locatie 51334).

In het westen van het projectgebied heeft het kasteel Borgitter met zijn kasteelpark en omgeving een belangrijke erfgoedwaarde.

2.2.4 Natuur en bos

Beschermde habitats binnen het Europese Habitatrichtlijngebied “Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek” binnen het projectgebied

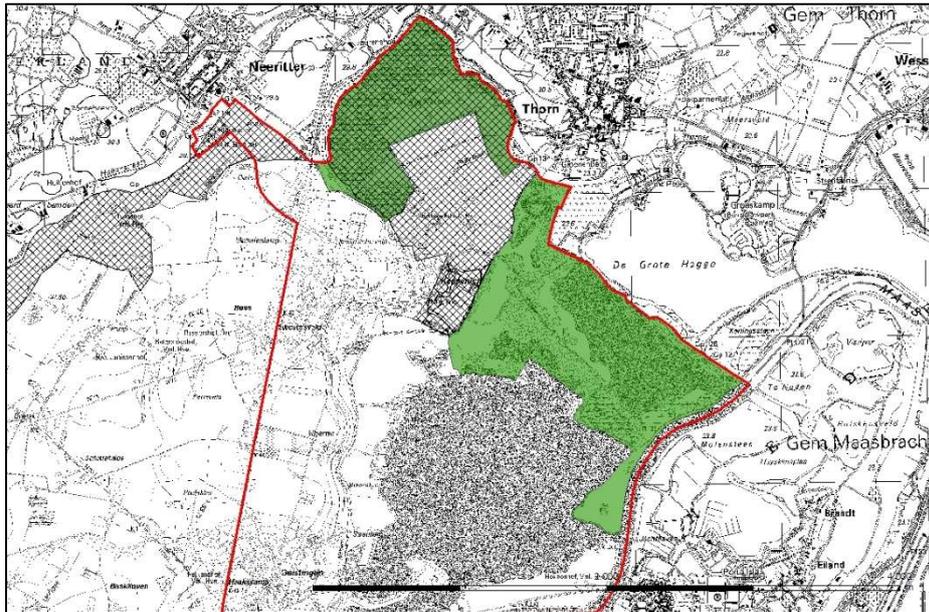
- 3150: van nature eutrofe meren en vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition
- 3270: rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het Chenopodietum rubri p.p. en Bidention p.p.
- 6430: Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones, subtype 6430_nr - natte ruigten, 6430_hw verbond van harig wilgenroosje, 6430_bz nitrofiële boszomen met minder algemene plantensoorten
- 6510: Laaggelegen schraal hooiland, subtype 6510_huk - kalkrijk kamgrasland en 6510_hus glanshaverhooilanden
- 7140: Overgangs- en trilveen, subtype 7140_meso - mineraalarm circumneutraal overgangsveen
- 91E0: Alluviale bossen met Alnion glutinosa en Fraxinus excelsior, subtype 91E0_meso - mesotrofe elzenbroekbossen, subtype 91E0_wvb – wilgenvloedbos, 91E0_eutr – ruigteelzenbossen

Beschermde soorten binnen het projectgebied

- Bittervoorn
- Europese bever
- Kleine modderkruiper
- Kwartelkoning
- Rivierdonderpad

Het projectgebied, m.n. het Vijverbroek, maakt deel uit van het Vogelrichtlijngebied “Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof”.

////////////////////////////////////

Figuur 4: Habitatrichtlijngebied (groen) en Vogelrichtlijngebied (arcering)

Vijverbroek (Agentschap Onroerend Erfgoed, 2017; Natuurpunt, 2009)

Het Vijverbroek, met een oppervlakte van ongeveer 140 ha, bevindt zich in het uiterste noordoosten van de provincie Limburg bij de Nederlandse grens. Het landschap wordt omsloten door de historische woonkernen Thorn, Neeritter, Ittervoort en Kessenich.

Geografisch strekt het Vijverbroek zich uit op de vlakke dalbodem van de Maas waarin men het laagterras en, enkele meter lager, de alluviale vlakte kan onderscheiden. Het laagterras bestaat uit een fluvioperiglaciaire weichseliaanafzetting (zo'n 70 000 tot 10 000 jaar geleden), opgebouwd uit grind van Ardense afkomst, bedekt door een eolische dekzandlaag. In de alluviale vlakte beschreef de Maas grote meanders en sneed er het laagterras aan. In het Vijverbroek komt een zeldzaam voorbeeld van een gaaf bewaarde verlande Maasmeander voor. Men kan er eveneens duidelijk de noord-zuid verlopende, enkele meter hoge, steilrand tussen het laagterras en de alluviale vlakte van de Maas waarnemen. In de Maasdalbodem komt een metersdik grindpakket voor. In het noordelijk deel van het landschap komt een uitgestrekt hoefijzervormig laagveengebied voor. In het middengedeelte komen zandleemgronden van alluviale oorsprong, zonder profielontwikkeling voor en met een hoge grondwaterstand. De hoogstgelegen zandleemgronden van alluviale oorsprong in de omgeving van het Stokbroekhof zijn in gebruik als weide of akkerland. Zij werden pas gedurende de 19de en in het begin van de 20ste eeuw in cultuur gebracht.

De Raambeek en de Itterbeek vormen de overgang naar de verlaten maasmeander. In deze depressie komt een uitgestrekt hoefijzervormig veengebied met drijftillen voor, waarop zich één van de grootste en meest intacte grondwaterafhankelijke elzenbroekbossen en wilgenstruwelen met diverse trofiegradiënten ontwikkelde. De gradiënt van droog naar vochtig resulteert in een soortenrijke vegetatie. De afwatering van het Vijverbroek wordt hoofdzakelijk verzekert door de Raambeek, waarop talrijke slotjes aansluiten, de zogenaamde Raampjes. De Raambeek wordt louter gevoed door kwelwater van de hoger gelegen zandleemgronden en door water dat door het veen langzaam afgegeven wordt. In het oosten slingert de Itterbeek zich door het Vijverbroek. Haar bedding ligt plaatselijk hoger dan het maaiveld. Deze beek kan dus

niet instaan voor de afwatering van het broek. Het verval is groot. Het landschap grenst aan het tracé van de Romeinse heirbaan Maastricht-Nijmegen. In het Vijverbroek werden verschillende Romeinse munten gevonden. Enkele vondsten wijzen erop dat deze Maasmeander toen nog bevaarbaar was.

In het Vijverbroek broeden buizerd, wespendif, torenvalk en havik. In het dichte wilgenstruweel kan je nachtegaal, koekoek en blauwborst zien. Graslanden zijn ook een paradijs voor zilverreigers en insecten, zoals vlinders en sprinkhanen. In de veedrinkpoelen krioelt het van de salamanders, padden, waterkevers en libellenlarven. De neushoornkever vindt ook zijn plek in Vijverbroek. Met een beetje geluk kan je reeën zien aan de rand van een open vlakte en steenmarter, vos en beverrat verschuilen zich ook in het Vijverbroek. De bever heeft eveneens sinds kort de weg naar de Maas weer gevonden.

De ondergroei van de elzenbroekbossen en de wilgenstruwelen is soortenrijk, met verschillende soorten zeggen, moerasvaren, dotterbloem en gele lis. In het Vijverbroek zijn er ook drijftillen. Dit zijn drijvende eilandjes van los plantenmateriaal en strooisel waarop gespecialiseerde planten groeien zoals waterscheerling en grote boterbloem. Wanneer de wortels van die planten de bodem van het ven bereiken komt het eilandje vast te zitten, als een bootje met een anker. Verdere verankering leidt tot de vorming van trilveen of laagveen. In het waterarme milieu groeit zwanenbloem, rijstgras, pijlkruid, watergentiaan, grote waterweegbree en blaartrekkende boterbloem. In de weiden zie je typische bloemen zoals speenkruid, echte koekoeksbloem en pinksterbloem.

In de drogere graslanden zet Natuurpunt gallowayrunderen en konikpaarden in voor het beheer. Zij houden het landschap open, net als hun voorouders vroeger deden. Ze zwerven vrij rond binnen een raster.

Kollegreend en Koningssteen

Op de grens tussen België en Nederland maak je in natuurgebied Koningssteen-Kollegreend (Kessenich) kennis met een uniek rivierlandschap. Ooit kronkelde de Maas met haar vele meanders hier. Koningssteen was ooit een grindeiland in de Maas. De afgelopen jaren werd in verschillende fases grind gewonnen in het gebied.

Nu is bijna het hele gebied ingericht als natuurgebied. In Koningssteen-Kollegreend worden grote delen van deze natuur begraasd door konikpaarden en gallowayrunderen. Deze halfwilde, winterharde dieren zorgen samen met de bever voor een mozaïek structuur in het gebied. Daardoor ontstaat een bloemenparadijs met planten als vijfdelig kaasjeskruid, wilde marjolein, wilde peen, ... waar heel veel vlinders en bijen dol op zijn. Misschien zie je de Koninginnepage wel fladderen.

Een verbindingszone tussen Vijverbroek, Koningssteen en Kollegreend (Natuurpunt Kinrooi, 2009)

Sinds de opstart van het begrazingsbeheer in 1998 is er steeds naar gestreefd om de drie natuurreservaten Koningssteen, Vijverbroek en Kollegreend met elkaar te verbinden. Op het terrein is zo'n corridor gemakkelijk te realiseren. Deze natuurgebieden liggen op een boogscheut van elkaar, in dezelfde Maasuitwaard. Kleinere natuurgebieden, die zoals in het geval van het Vijverbroek soms zeer belangrijke natuurwaarden hebben, kunnen moeilijker weerstand bieden tegen externe druk waardoor soorten zich niet kunnen ontwikkelen en zelfs kunnen uitsterven.

Figuur 5: Geregistreerde landbouwpercelen

Boterakker

Het voormalig grindwinningsgebied “Boterakker” ten zuiden van Kessenich, heeft de laatste jaren een enorme metamorfose ondergaan. Door de winning van het maasgrind sedert enkele decennia, werd vruchtbaar landbouwgebied omgezet in een grote hoeveelheid water. Deze enorme plas van 500 ha, de “Vissenakker”, werd voor 40 ha terug opgevuld om herinrichting van het gebied mogelijk te maken. De site van 40 ha werd heringericht als landbouwgebied, specifiek toegewezen aan het project Agropolis.

De missie van Agropolis is het creëren van een broedplaats, waar nieuwe land- en tuinbouwbedrijven zich kunnen vestigen en deel uitmaken van een brede “Agro-community”. Op die manier worden innovatie, samenwerking en kennisdeling gestimuleerd, en concurrentieposities verstevigd.

2.2.6 Recreatie

Het projectgebied heeft verschillende sterke troeven wat betreft recreatie. Er zijn natuurgebieden, fiets- en wandelpadennetwerken, horecagelegenheden en waterrecreatie. Daarnaast is er ook een actief

2.2.7 Demografie

De bevolking is vooral geconcentreerd in de kernen.

De gemeente Kinrooi telt 12277 inwoners in 2017. Daarvan is een groot aandeel (18,04%) niet-Belgen, voornamelijk Nederlanders.

In het Vlaamse Gewest is de bevolking in de periode 2000 – 2017 gestaag gegroeid met 10%. Op gemeentelijk niveau is de evolutie echter gevarieerd: de bevolkingstoename is niet in alle Vlaamse gemeenten even groot, in sommige gemeenten daalt de bevolking zelfs (Schockaert, 2016).

Kinrooi behoort tot groep 2, samen met voornamelijk andere gemeenten in Oost-Limburg en de Noorderkempen. In 2001 ligt het aandeel 20-49-jarigen boven het Vlaamse gemiddelde en het aandeel 65-plussers onder het Vlaamse gemiddelde. Het aandeel 20-49-jarigen daalt sterker dan het Vlaamse gemiddelde en het aandeel 65-plusser stijgt sterker dan het Vlaamse gemiddelde. Het gaat hier hoofdzakelijk om gemeenten in Oost-Limburg en de Noorderkempen.

Voor de dagelijkse aankopen en horeca is de koopvlucht van de inwoners vooral naar Maaseik en Nederland. Culturele activiteiten gaan richting Maasmechelen en Maaseik.

2.3 JURIDISCHE EN BELEIDSMATIGE ASPECTEN

Onderstaande tabel geeft een overzicht van juridische en beleidsmatige randvoorwaarden waarvan de relevantie voor het project en het projectgebied werd bekeken. De relevante randvoorwaarden worden vanaf paragraaf 2.3.1 nader besproken.

Tabel: juridische en beleidsmatige randvoorwaarden

Juridische en beleidsmatige randvoorwaarden	Relevant	Bespreking van de relevantie
RUIMTELIJKE ORDENING		
Bestemmingen, voorschriften en vergunningen		
▪ Gewestplan	☒	Algemeen relevant
▪ Bijzondere plannen van aanleg (BPA's) en algemene plannen van aanleg (APA's)	☐	
▪ Ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's)	☒	Binnen het projectgebied zijn RUP's van toepassing. - RUP zonevrije bedrijven: niet - RUP woonbeleid: WEL (deelplan 1) - RUP zonevrije recreatie: WEL (deelplan 6 en 7) - RUP Geistingen
▪ Omgevingsvergunning	☒	Relevant voor de uitvoering van vergunningsplichtige werken
▪ Herbevestiging agrarische gebieden	☒	Algemeen relevant
Ruimtelijke structuurplannen		
▪ Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen	☒	Algemeen relevant
▪ Provinciale ruimtelijke structuurplannen	☒	Ruimtelijk structuurplan Provincie Limburg
▪ Gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen	☒	Ruimtelijk structuurplan Kinrooi
Beleidsplannen visies en projecten		

Juridische en beleidsmatige randvoorwaarden	Relevant	Bespreking van de relevantie
▪ VEN	☒	Volgend VEN-gebied komt voor binnen de invloedssfeer van het project: grote eenheid natuur en natuurverwevingsgebied de Grensmaas Noord
▪ Speciale beschermingszones	☒	In het projectgebied komt volgend habitatrictlijngebieden voor: Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek (BE2200037). In het projectgebied komt volgend vogelrichtlijngebied voor: Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stramprooierbroek en Mariahof (BE2221314).
▪ Vlaamse of erkende reservaten	☒	Binnen het projectgebied liggen 2 erkende reservaten: <ul style="list-style-type: none"> - Vijverbroek (Natuurpunt vzw) - Dal van de Grensmaas (Limburgs Landschap vzw)
▪ Strikt te beschermde soorten (bijlage 3 Natuurdecreet)	☒	Binnen het projectgebied zijn met zekerheid waarnemingen gekend van volgende strikt te beschermen soorten: <ul style="list-style-type: none"> - Bever
▪ Natuurrichtplan	☐	Er werd geen natuurrichtplan opgemaakt binnen het projectgebied.
Bosdecreet		
▪ Bosbeheerplan	☐	Geen bosbeheerplan opgemaakt binnen het projectgebied.
▪ Bosreservaten	☐	Binnen het projectgebied liggen geen bosreservaten.
▪ Algemene verbodsbepalingen	☐	Er worden geen werken voorzien in bossen waarvoor een machtiging van het bosbeheer vereist is.
▪ Ontbossingen	☐	Het project omvat geen ontbossingen.
▪ Kappingen	☒	Relevant op niveau uitvoering werken. Voor het uitvoeren van kappingen zal indien nodig een machtiging worden aangevraagd aan het bosbeheer.
▪ Toegankelijkheid	☐	Er worden geen wijzigingen aan de toegankelijkheid van bossen voorzien.
Veldwetboek		
▪ Bebossing van agrarische bestemmingen	☐	Het project omvat geen bebossing van agrarische bestemmingen.
LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE		
Onroerend Erfgoeddecreet		
Vastgestelde inventarissen <ul style="list-style-type: none"> ▪ Landschapsatlas ▪ Inventaris van archeologische zones ▪ Inventaris van bouwkundig erfgoed ▪ Inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde ▪ Inventaris van historische tuinen en parken 	☒	Binnen het projectgebied zijn er 95 erfgoed elementen aanwezig waarvoor een zorg- en motivatieplicht geldt omdat ze zijn opgenomen in een vastgestelde inventaris. Het betreft (delen van) hoeves, woningen, kapellen, kastelen, windmolens,
▪ Onroerenderfgoedrichtplannen	☐	Binnen het projectgebied zijn geen onroerenderfgoedrichtplannen aanwezig
▪ Erfgoedlandschappen	☐	Binnen het projectgebied zijn geen erfgoedlandschappen aanwezig
Beschermingen <ul style="list-style-type: none"> ▪ Beschermd landschap ▪ Beschermd monument 	☒	Binnen het projectgebied zijn beschermde erfgoed elementen aanwezig waarvoor een instandhoudingsplicht en een toelatings-/ meldingsplicht geldt:

Juridische en beleidsmatige randvoorwaarden	Relevant	Bespreking van de relevantie
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beschermde stads-en dorpsgezicht ▪ Beschermde archeologische site 		<p>Beschermde landschappen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vijverbroek <p>Beschermde monumenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasteel Borgitter: rentmeesterwoning - Woning Gielen - Windmolen De Korenbloem - Kasteel Borgitter: watermolen - Kasteel Borgitter: deel poortgebouw - Kasteel Borgitter: deel kasteelhoeve - Hoeve Houbenhof - Grafkapel Rutten - Parochiekerk Sint-Martinus: kerkhof - Woning Reynders - Parochiekerk Sint-Martinus - Kasteel Borgitter: kasteel - Kasteel Borgitter: deel kasteelhoeve - Kasteel Borgitter: deel kasteelhoeve - Kasteel Borgitter: deel poortgebouw - Burcht van Kessenich - Burchtsite Kessenich: grafkapel familie Michiels <p>Stads- en dorpsgezichten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasteel Borgitter met kasteelpark en omgeving - Hoeve Houbenhof: omgeving - Ommuurde tuin verdwenen pastorie Sint-Servatiusparochie
ARCHEOLOGIE		
Onroerend Erfgoeddecreet		
▪ Meldingsplicht	☒	Relevant op niveau uitvoering werken
▪ Archeologienota	☒	Relevant op niveau uitvoering werken
▪ Archeologische monumenten en zones	☐	Binnen het projectgebied zijn geen archeologische monumenten of vastgestelde archeologische zones aanwezig
LANDBOUW		
Randvoorwaarden gemeenschappelijk landbouwbeleid		
▪ Randvoorwaarden m.b.t. ruilen en/of herverkaveling van gronden in landbouwgebruik	☐	Niet relevant voor de projectdoelstellingen of uit te voeren maatregelen
RECREATIE		
▪ Fiets- en wandelroutenetwerk	☒	Via het Regionaal Landschap Kempen en Maasland
▪ Provinciaal beleidsplan	☒	Strategisch actieplan voor het toerisme in Limburg 2014-2019
JACHT		
Jachtdecreet		
▪ Jachtrechten	☐	Niet relevant voor de projectdoelstellingen
MILIEUBELEID		
▪ Provinciale en gemeentelijke Milieubeleidsplannen	☐	Niet relevant voor de projectdoelstellingen

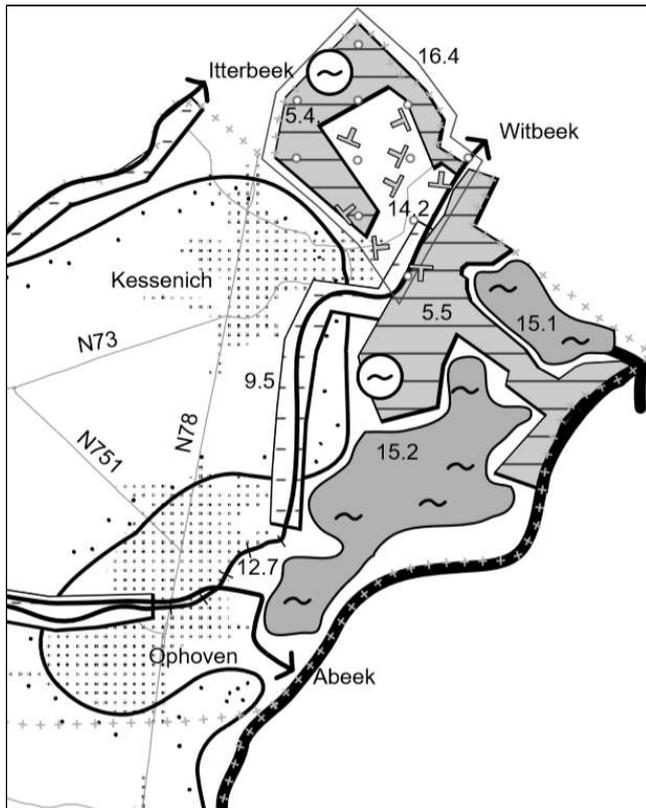
De Vlaamse Regering keurde op 20 juli 2018 de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen goed. De strategische visie omvat een toekomstbeeld en een overzicht van voornamelijk beleidsalternatieven op lange termijn, met name de strategische doelstellingen.

AGNAS (Afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur)

Het projectgebied behoort tot de deelruimte Maasland binnen de buitengebiedregio ‘Limburgse Kempen en Maasland’, waarvoor in uitvoering van het RSV een buitengebied-beleid wordt gevoerd.

De volgende ruimtelijke concepten werden vooropgesteld voor het projectgebied (Figuur 6):

- Behoud en versterking van natuurwaarden in natte milieus en herstel laagveencomplexen (5.4/ 5.5)
- Behoud en versterking van gevarieerde valleilandschappen met ruimte voor natuurlijke waterberging (9.5)
- Ontwikkeling van landschappelijk en ecologische waardevolle lineaire elementen (12.7)
- Behoud en ontwikkeling van (complexen van) ecologische en landschappelijke waarden verweven met landbouw (14.2)
- Behoud en ontwikkeling van open water met ecologische en/of recreatieve waarde (15.1/15.2)
- Vrijwaren en versterken van waardevolle landschappen en erfgoedwaarden (16.4)

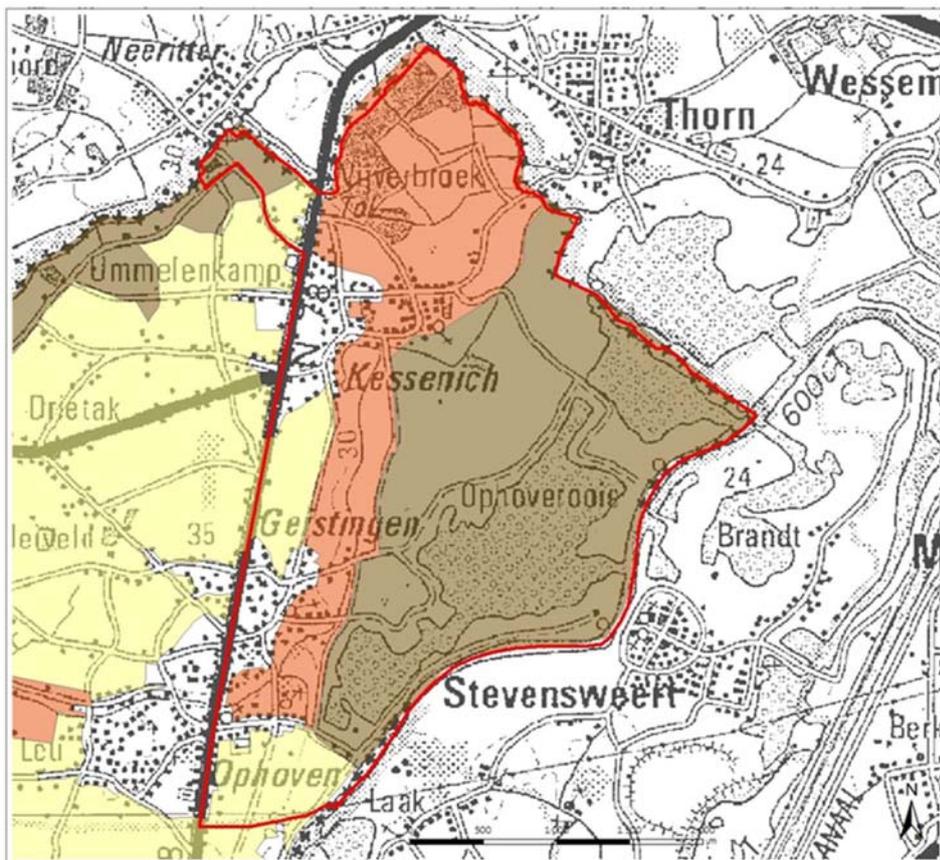

Figuur 6: Gewenste Ruimtelijke Structuur deelruimte Maasland – Gebied A2: Noordelijk Maasland (zoom)

Het landbouwgebied Kinrooi – Kessenich – Maaseik (ten oosten van de N78) midden (gebied 8) is herbevestigd bij beslissing van de Vlaamse Regering van 12 december 2008. Het betreft 99,78 ha herbevestigde landbouwgrond. De vallei van de Witbeek en de omgeving Vijverbroek wordt opgenomen als één actie (gebied 16) in cat. II: opstarten RUP na verder onderzoek. Koole Greend – Vissen Akker – Daler Oe (grindplas Kinrooi)

en omgeving Klauwenhof wordt opgenomen als één actie (gebied 22) in cat. III: opmaak RUP op langere termijn o.w.v. relatie met andere planningsprocessen.

Figuur 7: Afbakening van de agrarische structuur: Gebied 8 – herbevestigd (geel), gebied 16 (oranje), gebied 22 (bruin)

Provincie Limburg

Het Ruimtelijk Structuurplan Provincie Limburg (RSPL, MB 12/02/03) is geactualiseerd in 2011. (MB 23/07/12; BS 6/09/12). Het projectgebied 'Kessenich in Zich(t)' behoort volgens het RSPL tot de regio 'Maasland' en de deelruimte 'Open Maasland'.

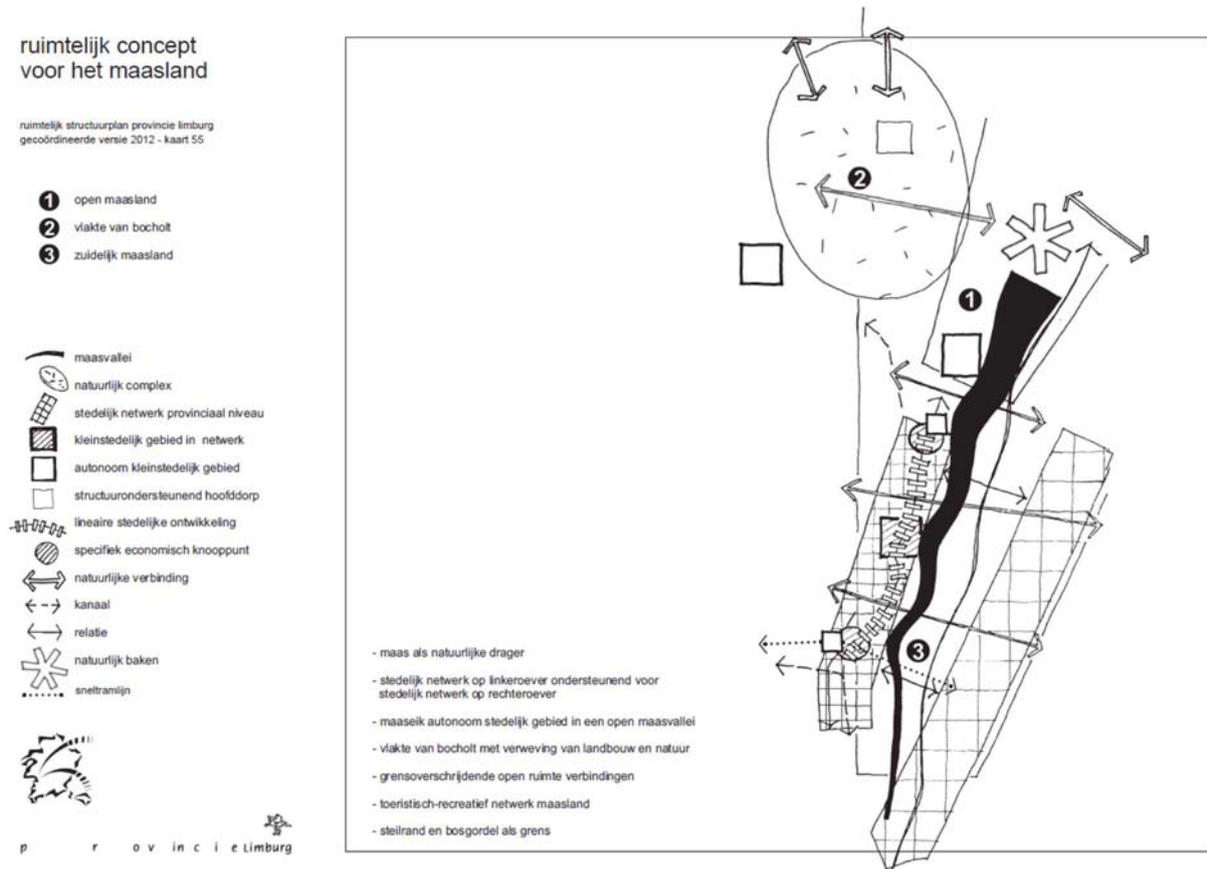
Volgende ruimtelijke principes worden voorgesteld voor de deelruimten 'Open Maasland':

- de Maas en aanliggende plassen als drager van waterbeheersing, natuurontwikkeling en watertoerisme en -recreatie
- een geheel van natuurverbindingen en open ruimte verbindingen doorheen het gebied ter ondersteuning van de open ruimte en van de herkenbaarheid van het landschap
- het kleinstedelijk gebied Maaseik als autonoom centrum van die deelruimte
- een historische structuur van leefbare Maasdorpen met een recreatieve nevenfunctie.

Binnen de prioritare beleidsthema's is de veelzijdige Maas opgenomen. Voor de provincie Limburg is de Maas ruimtelijk structurbepalend en bron van vele belangrijke thema's. Het betreft natuurontwikkeling, grindontginning, leefbaarheid van dorpen, toerisme en recreatie, lineaire stedelijke ontwikkeling, landschapontwikkeling, waterbeheer, de positie van lineaire elementen als de Zuid-Willemsvaart en de N78

enz. Ook prioritair is een afgewogen invulling voor het Limburgs buitengebied, waar zowel de economische functies (landbouw, fruitteelt, toerisme en recreatie en ontginningen) als de natuurlijke en landschappelijke waarden van het buitengebied (cultureel erfgoed, natuurlijke rijkdommen) worden onderkend en veiliggesteld.

Figuur 8: Ruimtelijk concept voor het Maasland (Ruimtelijk Structuurplan Limburg, actualisatie 2011)

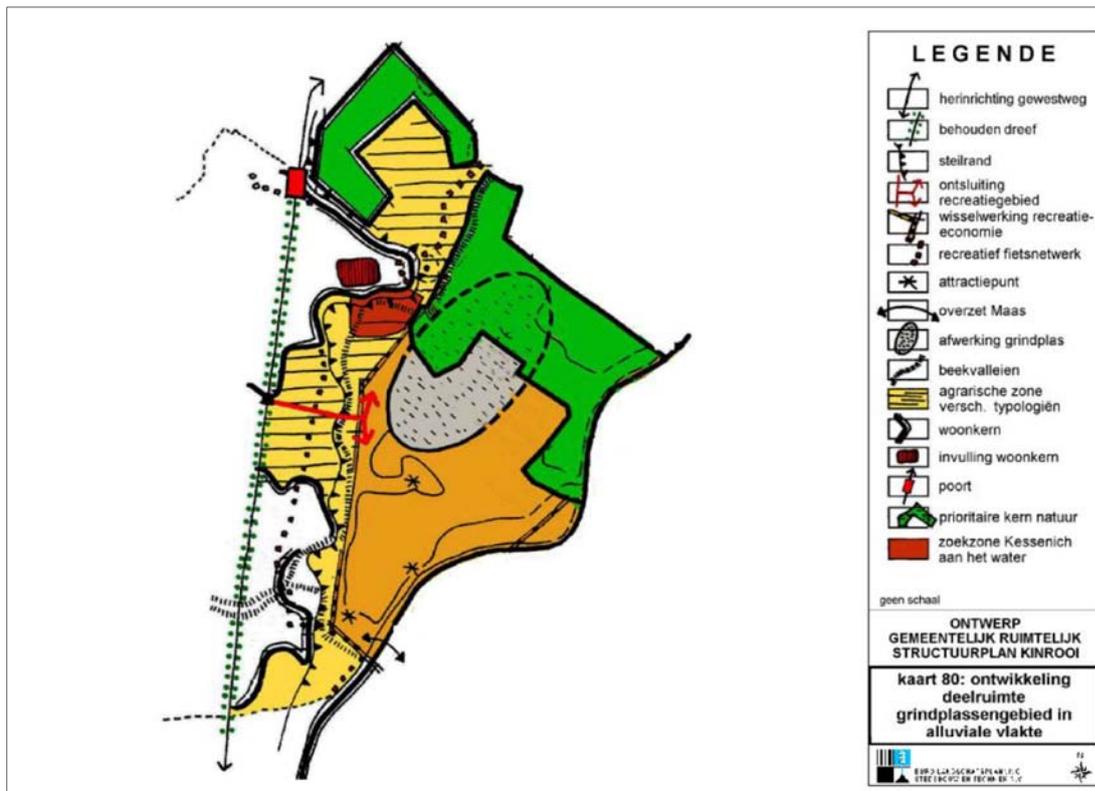
Gemeente Kinrooi

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan is in werking sinds 7 december 2007. Het projectgebied behoort grotendeels tot de deelruimte 'Grindplassengebied en de alluviale vlakte van de Maas'. Borgitter en omgeving behoort tot het 'centrale landbouwgebied'.

Voor de deelruimte 'Grindplassengebied in de alluviale vlakte van de Maas' zijn volgende ontwikkelingen gewenst:

- De Maas als natuurlijke drager op internationaal niveau: Het valleigebied van de Maas is een structurerend geheel zowel op internationaal als lokaal niveau. Op internationaal niveau primeert het natuurlijk karakter van de regenrivier, op lokaal/ regionaal niveau is er omwille van de ontgrinding een unieke combinatie tussen natuur en recreatie. Het ecosysteem van de Maas moet beschermd worden tegen verdere achteruitgang. Er wordt gestreefd naar een natuurlijk en dynamisch systeem.

Figuur 9: Structuurplan Kinrooi: Ontwikkeling deelruimte Grindplassengebied in alluviale vlakte

In Kessenich wordt gestreefd naar het verbeteren van de woon- en leefkwaliteit met een kwalitatieve inrichting van het openbaar domein. Het karakter van de historische kern moet versterkt worden. Daarbij moet zeker een onderscheid blijven tussen de compactere structuur van de oude kern en het landelijk karakter van de rest van het dorp. De openbare ruimte is hier sterk gericht op het dorpsleven. Verschillende activiteiten moeten mogelijk zijn (pleintjes, zitgelegenheden, ...). Langzaam verkeer moet een duidelijke plaats krijgen. De historische kern, omgeving kerk, behoudt haar identiteit en karakter. Kleinschalige ontwikkelingen zijn mogelijk, maar hier moet de nodige ruimtelijke kwaliteit aan gegeven worden. Herinrichting van het openbaar domein is mogelijk, ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en verkeersveiligheid.

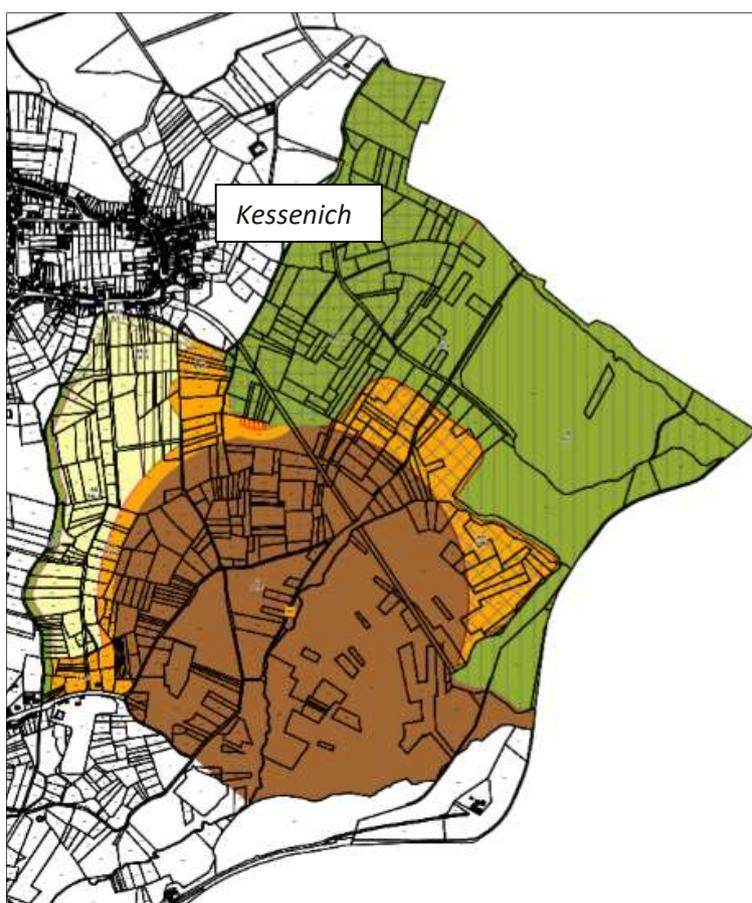
Gewestelijk RUP “Herstructurering Vissenakker en omgeving” (Kaart 4: RUP’s en BPA’s)

In het meest noordoostelijke deel van het projectgebied is sinds 9 september 2011 het RUP Vissenakker van toepassing. Volgende verordenende stedenbouwkundige voorschriften zijn opgenomen (zie Figuur 10):

- gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen met nabestemming voor watergebonden recreatie (bruin);
- gebied voor watergebonden recreatie (met deels overdruk natuurverweving en deels overdruk tijdelijke winning van oppervlakedelfstoffen) (oranje);
- agrarisch gebied en agrarische bedrijvenzone (geel);
- bouwvrij agrarisch gebied (geel);
- natuurgebied (met deels overdruk GEN en/of met deel overdruk GENO en/of met deels overdruk tijdelijke winning van oppervlakedelfstoffen) (groen);

- recreatiegebied (oranje).

Figuur 10: Grafisch plan GRUP Herstructurering Vissenakker en omgeving

Gemeentelijk RUP Woonbeleid (Kaart 4: RUP's en BPA's)

Via het RUP wordt het ingesloten landbouwgebied (deelgebied 1), ten westen van de historische kern van Kessenich, omgezet naar woongebied. Het woonuitbreidingsgebied dat ten westen van de N73 gelegen is wordt omgezet naar landbouwgebied.

Gemeentelijk RUP Zonevreemde recreatie (Kaart 4: RUP's en BPA's)

Zeer relevant voor het projectgebied en zijn maatregelen is de zone 'Schutterij Sint-Martinus Kessenich', deelplan 7.

Er is volgende algemene visie:

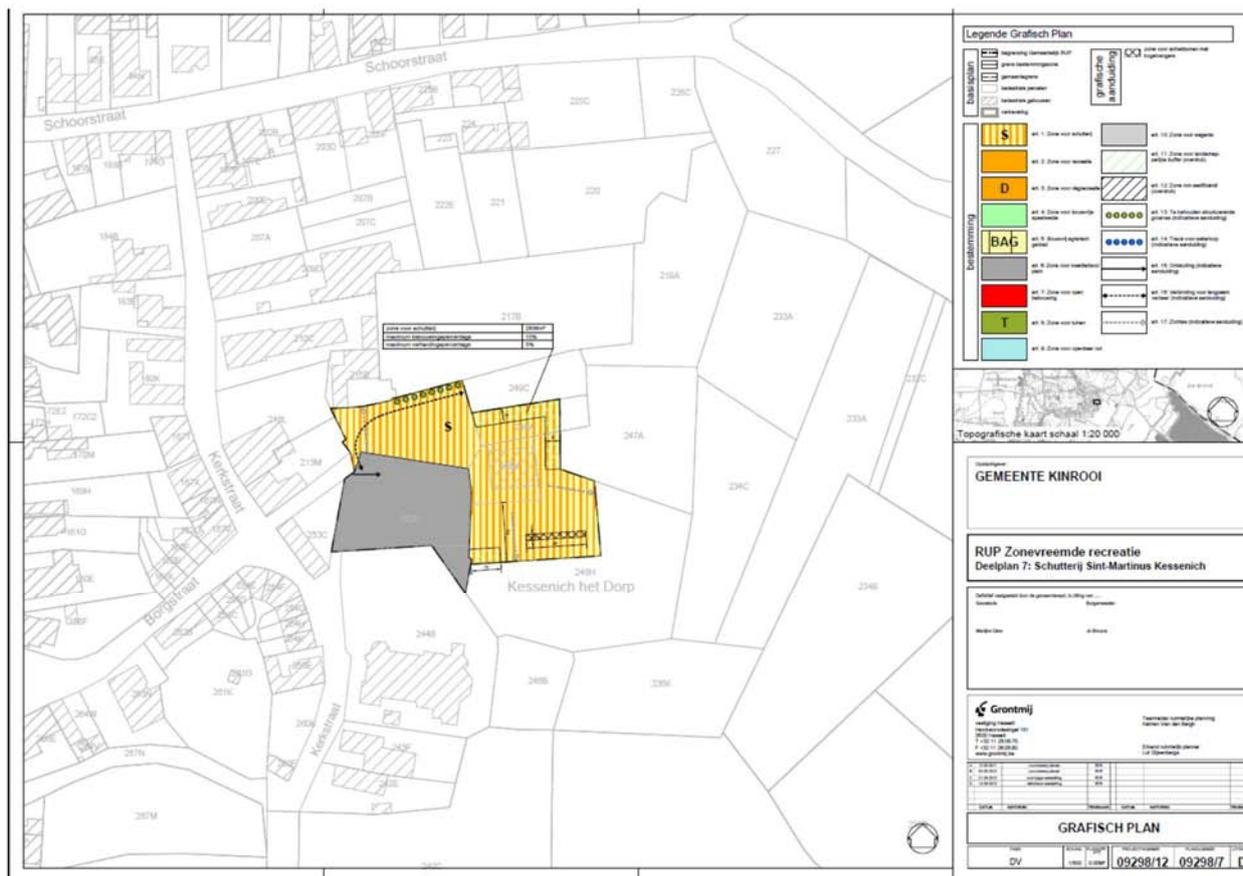
- De schutterij kan, omdat de historische verankering zo groot is, behouden blijven. De activiteit overschrijdt de draagkracht van het gebied niet en kan bijgevolg behouden blijven. De zone zal worden bestemd als exclusieve zone voor schutterij. Andere recreatievormen zijn niet mogelijk. De toegelaten activiteiten blijven dus beperkt tot de huidige recreatieve activiteiten van de schutterij. Van zodra er geen schutterij meer is, wordt de bestemming van op het gewestplan van kracht. Heropbouw is niet mogelijk.
 - o Er wordt een zeer beperkte uitbreiding van het clublokaal mogelijk gemaakt aan de zijde van het historisch centrum van Kessenich. Het slopen van de koterijen achter de kerkmuur is essentieel om de relatie tussen het open landschap en de kern Kessenich te herstellen en

zichtlijnen te creëren. Het schutterijgebouw dient landschappelijk ingekleed te worden door de toepassing van een ruimtelijk kwalitatieve gevelbekleding i.p.v. de snelbouwsteen. Aangezien het clublokaal lageregelegen is als de historische dorpskern van Kessenich is het zinvol een groendak te verplichten. Er dient voldoende aandacht naar de keermuren te gaan. Deze moeten uitgevoerd worden in gestapelde steen. Verlichting wordt beperkt tot tegen het bouwvolume. De parking aan de kerk van Kessenich blijft open en dient op termijn bestraat te worden met een natuurmateriaal (bv. kassei i.p.v. de huidige asphaltverharding).

- Het omliggende landschap wordt gekarakteriseerd door talrijke KLE's. Het pad die de verbinding tussen de kern van Kessenich en de noordelijk gelegen Schoorstraat bewerkstelligd wordt geflankeerd door een biologisch waardevolle haagbeukhoutwal. De landschappelijke inpassing van de schutterij wordt verzekerd door het behoud en het versterken van de aanwezige waardevolle groenstructuren die het terrein omgeven waaronder de haagbeukhoutwal. Bijzondere aandacht moet besteed worden aan de afscherming naar het open landbouwgebied door middel van haagstructuren. Een in hoogte beperkte hagenstructuur buffert het clublokaal landschappelijk. Het landschap wordt gekenmerkt door hagenstructuren in het open landbouwgebied met ondermeer de biologisch waardevolle haagbeukhoutwal langs het fietspad. KLE's zoals meidoornhagen, sleedoornhagen zijn typische haagstructuren.
- Voorzien van buffer tussen de schutterij en het agrarisch gebied/woongebied. Een zone tussen de schutterij, waar bebouwing is toegelaten, en de agrarische omgeving in het noorden en oosten en de woningbouw in het westen. Er wordt gestreefd naar een betere landschapsintegratie voor de visueel storende constructies. Dit wordt bekomen door een kwalitatieve en leesbare landschapsbuffering bestaande uit inheemse houtsoorten.
- In functie van de woonkwaliteit in relatie tot de stedelijke dichtheid dient een eigen plek in de vorm van een gemeenschappelijke buitenruimte met een eigen identiteit gedefinieerd te worden. De ruimte moet ingericht en beheerd worden op een wijze dat het publiek hier veelvuldig gebruik van maakt. Dit gebruik kan gebruikgericht zijn of gericht op ontmoeten en verblijven. Constructies eigen aan de inrichting en het gebruik van publieke ruimten kunnen toegelaten worden. In functie van ruimtelijke eenheid is een eenvormig ruimtelijk beheer met de aanliggende zones, wenselijk.
- De zichtassen naar het open maaslandschap alsook de zichtas naar de pastorie, worden vastgelegd omdat het behoud ervan essentieel is.
- Er zijn verbindingen aangeduid voor de aanleg als veilige voet- en fietspaden.
- Een markering duidt de locatie van gewenste nieuwe wegeninfrastructuur aan en toegangen tot parkeervoorzieningen. De ontsluiting wordt indicatief weergegeven omdat de correcte ligging nog niet bekend is.

Figuur 11: Deelplan 7: Schutterij Sint Martinus Kessenich (RUP Zonevrememde Recreatie)

SORP (Strategische Open Ruimte Project) Maasvallei

Voor de Maasvallei zijn 3 opeenvolgende SORP-projecten goedgekeurd, een eerste van 2008 tot 2011, een tweede van 2011 tot 2014 en een derde van 2015 tot 2018.

Er waren volgende doelstellingen:

- Een RivierPark Maasvallei realiseren, later uitgebreid met Nederlandse partijen
- Op een meer grensverleggende wijze werk maken van meer ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit in de Maasvallei (natuur – en openruimte verbindingen verankeren de Maas in haar oude achterland en punt – en lijnvormige landschapstructuren versterken dragers van streekidentiteit)
- Nationaal en internationaal promoten (met bijhorende huisstijl) van de Maasvallei en een bijdrage leveren aan duurzaam toerisme en regionale ontwikkeling van de Maasvallei.

2.3.2 Water

Decreet integraal waterbeleid

Het projectgebied maakt deel uit van het bekken van de Maas en van het deelbekken Noordoost-Limburg.

In het bekkenbeheerplan van de eerste generatie (bekkenbeheerplan Demer 2008-2013) werd als integraal project ‘De Witbeek’ vooropgesteld, waarbij o.a. zoekzones voor oeverstroken en beekherstel bevorderende inrichting wordt voorgesteld in het projectgebied. Het bekkenbeheerplan wordt opgevolgd via de jaarlijkse voortgangsrapportage bij het bekkenbeheerplan.

In opvolging van de eerste generatie bekkenbeheerplannen heeft de Vlaamse Regering op 18 december 2015 de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 voor Schelde en Maas vastgesteld. Ze geven uitvoering aan de

Bij de uitvoering van projecten binnen deze gebieden is de administratieve overheid gebonden aan het nemen van de nodige instandhoudingsmaatregelen ten aanzien van alle voorkomende habitats en soorten van Europees belang. Daarenboven dienen de nodige maatregelen te worden genomen om verslechtering van habitats en verstoring van soorten binnen de SBZ te vermijden. Deze laatste maatregelen kunnen ook buiten de SBZ worden genomen.

Aangezien de maatregelen zich niet situeren binnen de habitatrichtlijngebieden en er ook geen negatief effect op hebben wordt er voorlopig geen informatiedocument/passende beoordeling opgemaakt.

VEN

Volgend VEN-gebied komt voor binnen de invloedssfeer van het project: grote eenheid natuur (GEN) en natuurverwevingsgebied (NVWG) De Grensmaas Noord.

Erkende reservaten

In de erkende natuurreservaten wordt, via een aangepast beheer dat beschreven is in een beheerplan, een natuurstreefbeeld behouden of ontwikkeld. Voor elk natuurreservaat kan binnen de groengebieden, bosgebieden en bosuitbreidingsgebieden of binnen het VEN een uitbreidingszone ('uitbreidingsperimeter') worden vastgesteld. Binnen deze uitbreidingszone is het recht van voorkoop van toepassing.

Binnen het projectgebied zijn twee erkend natuurreservaten gelegen:

- Vijverbroek (Natuurpunt vzw)
- Dal van de Grensmaas (Limburgs Landschap vzw)

2.3.4 Landschap en cultuurhistorie

Voor monumenten, stads- of dorpsgezichten, landschappen en archeologisch erfgoed is de juridische grondslag het Onroerenderfgoeddecreet en het bijbehorend Onroerenderfgoedbesluit. Beiden traden op 1 januari 2015 in werking. Beschermd onroerend erfgoed moet minimaal in de staat blijven waarin het zich bevond op moment van de bescherming.

Binnen het projectgebied is volgend beschermd onroerend erfgoed aanwezig:

- Monumenten:
 - o Kasteel Borgitter: rentmeesterwoning
 - o Woning Gielen (Ophoven)
 - o Windmolen De Korenbloem (Ophoven)
 - o Kasteel Borgitter: watermolen
 - o Kasteel Borgitter: deel poortgebouw
 - o Kasteel Borgitter: deel kasteelhoeve
 - o Hoeve Houbenhof
 - o Grafkapel Rutten (Ophoven)
 - o **Parochiekerk Sint-Martinus: kerkhof (Kessenich)**
 - o Woning Reynders (Ophoven)

- **Parochiekerk Sint-Martinus (Kessenich)**
- Kasteel Borgitter: kasteel
- Kasteel Borgitter: deel kasteelhoeve
- Kasteel Borgitter: deel kasteelhoeve
- Kasteel Borgitter: deel poortgebouw
- **Burcht van Kessenich**
- **Burchtsite Kessenich: grafkapel familie Michiels**
- Beschermd landschappen
 - **Vijverbroek**
- Beschermd dorps en stadsgezicht
 - Ommuurde tuin verdwenen pastorie Sint-Servatiusparochie (Ophoven)
 - Hoeve Houbenhof: omgeving
 - Kasteel Borgitter met kasteelpark en omgeving

In het huidig decreet zitten de aangeduide ankerplaatsen in de vastgestelde inventaris Landschapsatlas. Daarnaast zijn er ook andere vastgestelde inventarissen zoals bouwkundig erfgoed relicten, archeologische zones, Aan de inventarissen zijn algemene of specifieke rechtsgevolgen verbonden, afhankelijk van de soort inventaris. De inventaris Landschapsatlas kent enkel algemene rechtsgevolgen. Het Vijverbroek betreft een niet - aangeduide ankerplaats, daarnaast zijn er tientallen bouwkundige relicten. Het betreft hoeves, kapellen, (delen van) kastelen, windmolen, huizen, scholen.

Zeer relevant voor wat betreft de projectdoelstellingen zijn de beschermde monumenten Burcht van Kessenich (incl. grafkapel familie Michiels) en de parochiekerk Sint-Martinus (incl. kerkhof). Zie hoofdstuk 2.2.3 Landschap, erfgoed en archeologie voor een uitgebreide omschrijving.

Dossier restauratie Burcht van Kessenich

Een premiedossier voor restauratie van de motte werd ingediend door de gemeente Kinrooi op 22 december 2014. Het dossier werd op de wachtlijst geplaatst van de nog toe te kennen premies. Het geraamde aandeel van de Vlaamse Overheid, inclusief provinciaal aandeel, bedraagt €398.060.

Het voorwerp van de aanvraag betreft het stabiliseren en conserveren van de ruïneresten op de heuvel, het restaureren van de grafkapel en de nodige werken voor de ontsluiting van de motte gelegen in de Kerkstraat in Kessenich. De verantwoordingsnota is opgenomen in bijlage 3.

Op 18 oktober 2016 heeft de gemeente gevraagd aan minister Bourgeois om het dossier met hoogdringendheid te behandelen. Er werd aangetoond dat de site verslechterd was en dringend restauratie - en instandhoudingswerken dienden uitgevoerd te worden. Er werd niet ingegaan op de vraag om de toekenning van de premie vooraf te nemen op de chronologische toekenning van de dossiers op de wachtlijst. Er werd gevraagd de koppeling van het restauratiedossier aan het landinrichtingsproject van de VLM te onderzoeken.

2.3.5 Archeologie

Voor wat betreft het sectorale juridisch en beleidskader over het archeologische bodemarchief wordt verwezen naar het 'Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013' (SB 27/10/2014) en de daarbij horende

////////////////////////////////////

besluiten¹¹, het wijzigingsdecreet van 7 juli 2017 (SB 18/07/2017)¹² en het ‘Europees Verdrag over de bescherming van het archeologische erfgoed’ (Het zgn. Verdrag van Malta)¹³.

Archeologienota

Het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 – samen met het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 - voorziet in art. 5.4.1 archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem. In welbepaalde gevallen is archeologisch onderzoek voorafgaand de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning verplicht. Dit archeologisch onderzoek gebeurt vanaf een bepaalde oppervlakte, volgens een Code van goede praktijk (afgekort: CGP) door een erkend archeoloog. Dit onderzoek omvat bureauonderzoek (kaartstudie, geschiedkundige informatiebronnen, inschatting kennispotentieel archeologie, bodem, ...). Afhankelijk van resultaten kan nog bijkomend terreinwerk noodzakelijk zijn om de archeologische waarde in te schatten, dit kan naargelang de situatie bestaan uit bv. Landschappelijk en/of archeologisch booronderzoek, geofysisch onderzoek, proefsleuven... Dit onderzoek resulteert in een archeologienota waarin de impact van de ingrepen op archeologie onderzocht worden en een plan van aanpak wordt uitgewerkt hetwelk de verdere omgang met het bodemarchief bepaalt. Deze archeologienota wordt door de erkende archeoloog die deze opstelde geüpload op het daartoe bestemde loket (archeologieportaal) en er wordt door het agentschap Onroerend Erfgoed binnen de 15 dagen akte genomen van deze archeologienota. Indien een archeologienota vereist is (afhankelijk van de geplande bodemingrepen), is de omgevingsvergunningsaanvraag niet volledig zonder archeologienota waarvan akte is genomen.

2.3.6 Recreatie

Het toeristisch-recreatief beleid wordt op gewestelijk niveau gevoerd door Toerisme Vlaanderen, die een partnership heeft met o.a. de provinciale toeristische diensten van Limburg (Toerisme Limburg zvw). Deze laatste ontwikkelen de strategische beleidsplannen toerisme en recreatie waarin voor elke toeristische regio de strategische doelstellingen worden geformuleerd. Lokaal wordt het beleid gevoerd door de VVV’s en de gemeentelijke toeristische diensten.

Het Regionaal Landschap Kempen en Maasland heeft als missie de kwaliteiten van natuur en landschap in haar werkingsgebied te versterken en te benadrukken. Natuurbehoud en – ontwikkeling zijn namelijk juist een meerwaarde voor de regio. De bewoners en toeristen die de streek komen verkennen, te voet of per fiets, krijgen meer waardering voor de regio. Veel mensen van buiten de regio komen daarom juist hier genieten van hun vrije tijd.

Daarom wordt er binnen het regionaal landschap gewerkt volgend een gecoördineerde aanpak en afstemming tussen de betrokken partijen en zorgt dit voor een sterk geheel. Het RivierPark Maasvallei is één van de drie

11 Het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 (SB 27/10/2014) en het Besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en van diverse besluiten wat betreft technische aanpassingen en archeologie en houdende vaststelling van lijst van aangeduide erkende archeologen (SB 23/12/2015), het Ministerieel besluit tot vaststelling van de code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (SB 16/12/2016). Wijziging Onroerenderfgoedbesluit naar aanleiding van de ex-post evaluatie (BVR 20 juli 2018). Ministerieel besluit tot wijziging van diverse formulieren behorend bij het omgevingsvergunningenbesluit naar aanleiding van de wijzigingen inzake de archeologienota (SB 18/03/2019).

12 Decreet van 7 juli 2017 houdende de wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, wat het archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem betreft. (SB 18/07/2017).

13 De Vlaamse regering hechtte op 12 oktober 2001 haar goedkeuring aan het ‘Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologische erfgoed’ (herzien) ondertekend op 16 januari 2002 te Valetta (Malta). De Belgische federale minister voor buitenlandse zaken ondertekende dit verdrag namens de drie Gewesten op 30 januari 2002. Deze conventie van de Raad van Europa omschrijft de inpassing van archeologie bij het uitvoeren van werken en bij het ruimtelijk beleid. Hierbij dient de conservering en de instandhouding van het archeologisch erfgoed, bij voorkeur in situ voorop te staan. Het Verdrag van Malta voorziet eveneens in het betrekken van de archeologie in de vroegste planfase van projecten, tevens dient de bouwheer die de destructie van het bodemarchief veroorzaakt de middelen voor onderzoek ter beschikking te stellen. Op de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement van 2 juni 2010 werd unaniem ingestemd met de ratificatie van het Europees Verdrag van Malta houdende de bescherming van het archeologisch erfgoed. Inmiddels werd dit verdrag geïmplementeerd in het onroerenderfgoeddecreet.

De Gaard wordt ontwikkeld als onthaalpark voor de recreatieve wandelaar en fietser. Daarnaast is het voor de bewoners een plek waar ontmoeting en ontspanning centraal staat. Het park heeft de nodige voorzieningen om bezoekers te informeren, fietsen te stallen en kleine evenementen te organiseren. De auto kan aan de rand in een langgerekte parking achtergelaten worden.

De Gaard wordt afgesloten voor doorgaand verkeer. Via een servitude kan wel de toegang tot de bestaande woningen behouden blijven en kunnen fietsers en voetgangers passeren. Door de Gaard als weg af te sluiten worden de groenstructuren van de Gaard en de motte met elkaar verbonden tot één groen geheel. Ook visueel worden Gaard en motte met elkaar verbonden door een extra toegang naar de motte via de Gaard. Zo wordt de toegang tot de motte voldoende zichtbaar en nodigt deze uit tot bezoek van de site.

De verkeerscirculatie in het dorpscentrum wordt aangepast zodat fietsers t.o.v. auto's meer ruimte krijgen. De Gaard wordt onderbroken voor doorgaand verkeer, de Borgstraat wordt éénrichtingsverkeer tussen de dorpspomp en het kruispunt met de Dorpsstraat.

Ook op de Bergplaats (kerkplein) kunnen bezoekers nog terecht om hun auto te stallen, maar dit is niet meer de hoofdfunctie van het plein.

Het landinrichtingsproject versterkt de trage wegen voor lokale verplaatsingen of ommetjeswandelingen. Ook het kerkhof wordt in deze routestructuren ingeschakeld, aan de achterzijde van de kerk wordt een zichtplatform uitgebouwd op de steilrand met zicht op de Maasvallei en de voormalige ontgrinding.

3.3.3 De historische van Kessenich gebruiken om de identiteit te versterken

In een straal van 50m rondom de motte zijn tal van getuigen van de rijke historie aanwezig. Deze zijn echter moeilijk leesbaar en de onderlinge band is niet altijd duidelijk voelbaar.

Er zijn o.a.:

- de motte – ‘opperhof’ - met ruïneresten en Grafkapel St. Michiels
- de St. Martinuskerk – ‘neerhof’- met aan de achterzijde nog een restant van een veel oudere toren
- de Bergplaats met een verdwenen heuvel
- de Willibrordusput
- de historische landschappelijk waardevolle steilrand

De motte is zichtbaar vanuit verschillende invalshoeken in het dorp. De doorzichten zullen vergroot worden vanuit de Meierstraat, de voornaamste invalsweg van Kessenich en vanuit het landschap (zuidelijk). Daarnaast wordt ook het doorzicht vanop de heuvel verbeterd door verrommeling vanuit omliggende tuinen af te schermen binnen de bebouwde zones en het zicht naar het weidse agrarische landschap, de Gaard en de St. Martinuskerk maximaal open te maken.

De motte is een archeologisch relict en wordt als dusdanig geconserveerd. Hiervoor worden ook stabilisatiewerken uitgevoerd. De grafkapel ondergaat geen noemenswaardige wijzigingen. De restauratie heeft als doel de grafkapel te conserveren, op te frissen en waar nodig zullen herstellingswerken uitgevoerd worden.

De identiteit van de motte wordt versterkt door de aanleg van droge grachten, welke refereren naar de historische grachten, door een beheer met schapenbegrazing en een verbeterde toegankelijkheid. Een conceptstudie zal nog uitwijzen welke elementen (visualisatie, sociale media, informatie, ...) aangebracht worden om de nodige beleving en informatie aan de bezoeker over te brengen. Deze conceptstudie zal naast het verhaal van de motte ook andere belangrijke verhalen in Kessenich (ontgrinding, ligging aan de Maas, ...) meenemen.

Het Kerkhof krijgt door een groene inrichting meer cachet en maakt zo een wezenlijk onderdeel uit van de markante plekken in het dorp. Geleidelijk aan krijgt het kerkhof de sfeer van een 'historisch kerkhof'.

De inrichting van zicht – en rustpunten (banken, infozuilen, picknicksets) gebeurt in de 'look and feel' van het RivierPark Maasvallei en nodigen de bezoeker uit om ten volle van het landschap te genieten. Tegelijk zorgt de huisstijl voor herkenbaarheid en eenheid binnen het snoer van Maasdorpen.

3.3.4 De natuur in Vijverbroek en Kollegreend verbinden met elkaar

Het natuurgebied Vijverbroek en het natuurgebied Kollegreend vormen twee belangrijke natuurgebieden (VEN, Vogel – en Habitatrichtlijngebied) in het projectgebied.

Het Vijverbroek verbinden met Kollegreend en Koningsteen is belangrijk voor het behoud van de natuurwaarden van het Vijverbroek. Het gaat dan idealiter over een zeer ruime verbinding. De natuursector stelt dat het kostbare elzenbroek kan beschermd worden door het goed in te bufferen en erover te waken dat er niet verder aan de grondwaterstand en de doorstroming van het waardevolle kwelwater wordt geraakt. Momenteel is een hydrologische studie hierover lopende. De aanleg van een natuurverbinding kan verschillende perspectieven dienen: de biodiversiteit zeer ten goede komen, uiteraard inspelen op o.a. de habitat- en de vogelrichtlijn en de kwaliteiten van alle betrokken natuurgebieden doen stijgen.

Momenteel ligt er een groene zone op het gewestplan tussen het Vijverbroek en Kollegreend. Deze is nog deels in eigendom bij particulieren en in landbouwgebruik. De zeer ruime zone wordt echter nog beschouwd als zone waar mogelijk een projectgrindwinning gestart kan worden. Speculatie hierover bemoeilijkt de mobiliteit van de gronden.

Het landinrichtingsplan onderzoekt welke rol het kan spelen in de effectieve realisatie van deze natuurverbinding zonder daarin te interfereren in mogelijke toekomstige plannen i.v.m. projectgrindwinning. In eerste instantie gaat het dan over de zone die al groen is ingekleurd op het gewestplan. Het landinrichtingsplan zal via de bestaande instrumenten en vrijwilligheid nagaan om deze zone ook daadwerkelijk in natuurbeheer om te zetten zoals de inzet van beheerovereenkomsten of de inzet van de Vlaamse of lokale grondenbank. Hiertoe worden gesprekken gevoerd met de gebruikers, de nog aanwezige particuliere eigenaars en de grindsector.

Figuur 13: Ontwerp heraanleg en uitbreiding park de Gaard

Beheermaatregelen

Groenbeheer

De haagstructuren worden tweemaal per jaar gesnoeid. Dit voorkomt dat de beplanting te breed uitgroeit en zo hinderlijk wordt voor de gebruikers. Daarnaast worden de nieuw aangeplante bomen opgevolgd met begeleidings snoei en worden de boombanden elk jaar verruimd. Samen met de bestaande bomen zal ook ieder jaar een controle op ziekten en plagen uitgevoerd worden. De heestermassieven worden jaarlijks bijgesnoeid. De graspartijen worden in de groeimanden regelmatig gemaaid, zodat het beeld niet verrommeld.

Infrastructuur

De verhardingen worden onkruidvrij gehouden en zwerfvuil wordt regelmatig verwijderd binnen het gehele parkgebied. Bij de start van het toeristisch seizoen wordt de overdekking geplaatst en in het najaar verwijderd. De speeltoestellen worden regelmatig gecontroleerd op gevaarlijke situaties en worden na de winterperiode ook zuiver gemaakt van groenaanslag.

4.1.2 Consolidatie en stabilisatie motte en grafkapel (maatregel 1.2)

De gemeente Kinrooi voert deze maatregel uit in eigen beheer zonder subsidies landinrichting. Ze wordt echter wel mee opgenomen in de lijst van maatregelen omdat de uitvoering belangrijk is voor het uitvoeren van het hele plan binnen LIP Kessenich; maatregel 1.3 kan maar uitgevoerd worden na uitvoering van maatregel 1.2.

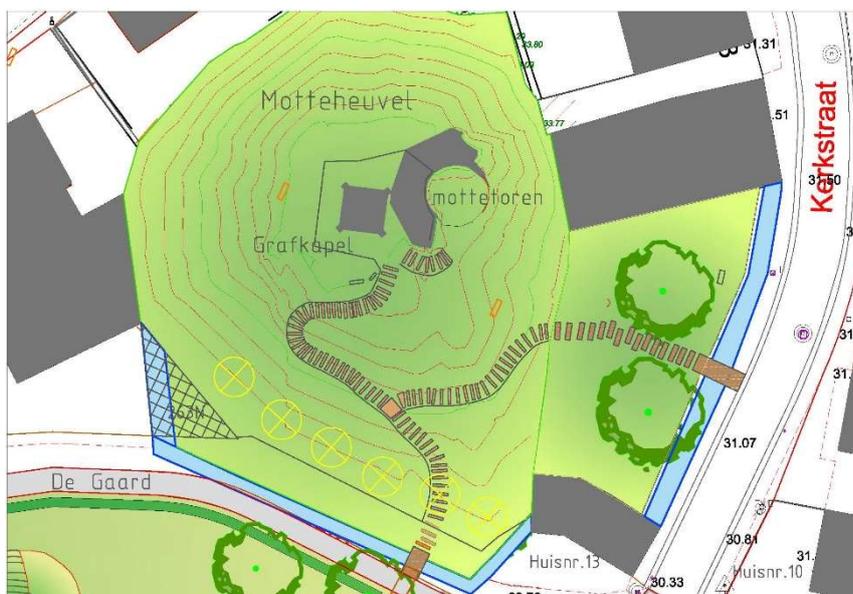
- Aanpassing van de toegankelijkheid via een nieuwe trapconstructie en stapstenen. De huidige trap wordt vervangen door een nieuw exemplaar. Het nieuw wandelpad wordt gerealiseerd door middel van een lichte constructie die als het ware iets boven het terrein geplaatst wordt. De uitvoering van deze constructie zal zodanig geconcipeerd worden dat de impact op de bodem tot een minimum beperkt wordt. Het zal mogelijk zijn zowel via de Gaard als de Kerkstraat de motte te betreden.
- Aanleg van een leuning, i.f.v. leesbaarheid van site, deze leuning zorgt ook voor de nodige veiligheid. Veiligheid is een belangrijk aspect bij de toegankelijkheid van de motte. De heuvel is immers zeer steil, daarnaast zijn er resterende elementen momenteel niet afgeboord. De omtrek van de oorspronkelijke bebouwing op de motte kan visueel geaccentueerd worden. Mogelijk doet deze accentuering ook dienst als veiligheidsleuning.
- Aanleg van droge grachten: Onderaan de motte worden twee droge grachten aangelegd om te refereren naar de oorspronkelijke aanwezigheid van watergrachten rondom de motte. De visualisatie van de voormalige gracht tussen neer – en opperhof ter hoogte van de toegang tot de site is een zeer belangrijk element in de historische context van de site. Ze zullen niet permanent waterhoudend zijn, maar als wadi fungeren bij aanhoudende regenval. Gezien de exacte ligging van de gracht aan deze zijde van de motte niet gekend is, zal een voorafgaand archeologisch onderzoek moeten plaatsvinden op de locaties waar de visualisaties gepland zijn om geen archeologisch bodemarchief verloren te laten gaan.
- Verplaatsing van het Heilig Hartbeeld naar het Vredesplein: Het H. Hartbeeld stond oorspronkelijk op het Vredesplein en wordt nu teruggeplaatst.
- Verwijderen van aangelegde beplanting (sneeuwbesbegroeiing) en inzaaien soortenrijke grasmat (gras – en kruidenmengsel). Het is deze soortenrijke grasmat die de heuvel optimaal zal beschermen tegen erosie. Er wordt zo een homogene begroeiing van de heuvel gerealiseerd.
- Verwijderen van de bomen op de motte. De acacia's zijn aan het einde van hun levensstermijn, regelmatig vallen takken af, enkele bomen hebben te lijden onder schimmels. Op oude foto's is te zien dat er geen bomen stonden op de motte. Ze worden daarom verwijderd.
- Voorzien van infoborden of belevingselementen (sociale media, ...).

Vorbereidende werken: Alle werken beschreven onder 4.1.2 Consolidatie en stabilisatie motte en grafkapel (maatregel 1.2) dienen te gebeuren voordat de werken in dit hoofdstuk beschreven uitgevoerd kunnen worden.

Maatregel 1.4

Om de nodige landschapswerken uit te voeren aan de motte is het wenselijk een deel van een perceel te verwerven (maatregel 1.4). Het betreft perceel Kinrooi, 3de afdeling (Kessenich), sectie A, perceel 263N. Hierdoor kan de aanleg van de droge gracht worden doorgetrokken, maar krijgt de motte ook meer ruimte zowel landschappelijk als voor het nodige onderhoud. Het perceel 263N betreft een onverdeeldheid van 14 personen. De grondverwerving van een deel van dit perceel zal in der minne tot stand komen, daartoe zijn contacten gelegd met de bewoners. Als er in der minne niet tot een akkoord gekomen wordt, zal de gracht minder ver worden doorgetrokken. Er wordt geen plan B voorzien.

Figuur 14: Ontwerp motte

Beheermaatregelen

Groenbeheer

Voor het korthouden van de grasmat kan tweemaal per jaar stootbegrazing door schapen worden toegepast. De vergraste motte wordt gedurende korte tijd intensief begraasd. Er wordt een kortgrazige vegetatie gecreëerd waardoor gunstige omstandigheden ontstaan voor de kieming en vestiging van veel plantensoorten. Er kan gebruik gemaakt worden van verplaatsbare rasters. Als alternatief kan er 2-jaarlijks gemaaid worden met een bosmaaier (hooilandbeheer), doch zal dit niet eenvoudig zijn wegens de steile hellingen.

De grachten (ondiepe wadi's) rondom de motteheuvel zullen mee gemaaid worden, samen met de graspartijen van het park de Gaard. De water- en oeverbeplanting in deze grachten dient 2-jaarlijks gemaaid te worden, het ene jaar de ene helft van de gracht, het andere jaar de andere helft. Hierdoor ontstaat er voor de flora en fauna, schuilmogelijkheden en behoud van de zaadbank.

Infrastructuur

De trapconstructie, de leuning en de visualisatie-elementen van de motte worden na de winter zuiver gemaakt, zodat de groenaanslag verwijderd wordt. Ook is er meerdere malen per jaar controle op gevaarlijke situaties.

4.2 DEELGEBIED KERKHOF EN BERGPLAATS

Tabel 3: Overzicht maatregelen deelgebied kerkhof en Bergplaats

nr.	omschrijving	type instrument	Eigendom /beheerder	uitvoering/ belaste instantie	restfinancierder
2.1.a	Landschapswerken kerkhof	Inrichtingswerk (niet uit kracht van wet)	Gemeente Kinrooi	VLM	Gemeente Kinrooi
2.1.b	Groenscherm kerkhof – particuliere woning	Inrichtingswerk (niet uit kracht van wet)	Particulier	RLKM	RLKM

2.2.a	Aanleg uitkijkplatform achterzijde kerkhof	Inrichtingswerk uit kracht van wet	Schutterij St. Martinus Kessenich/ Gemeente Kinrooi	VLM	Gemeente Kinrooi
2.2.b	Uitkijkplatform: Vestiging erfdiensbaarheid van openbaar nut	Erfdiensbaarheid tot openbaar nut gekoppeld aan inrichtingswerk uit kracht van wet	Schutterij St. Martinus Kessenich/ Gemeente Kinrooi	VLM	
2.3	Inrichting Bergplaats	Inrichtingswerk (niet uit kracht van wet)	Kerkfabriek St. Martinus Kessenich/ Gemeente Kinrooi	VLM	Gemeente Kinrooi
2.4	Grondverwerving deel van perceel 253C (Kinrooi, 3 ^{de} afd., sectie A)	Grondverwerving	Gemeente Kinrooi	VLM	Gemeente Kinrooi
2.5	Heraanleg Willibrordusput	Inrichtingswerk (niet uit kracht van wet)	Gemeente Kinrooi	VLM	Gemeente Kinrooi

4.2.1 Landschapswerken kerkhof (maatregel 2.1.a en maatregel 2.1.b)

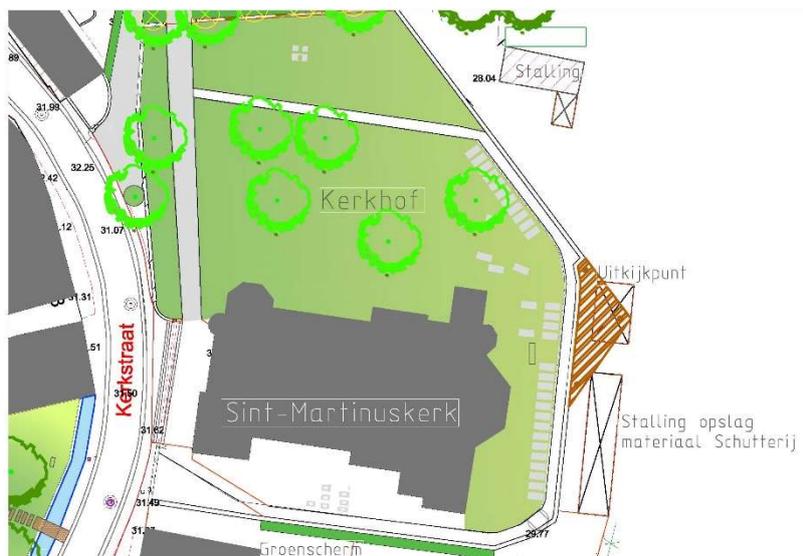
Het groene lint en het verbeteren van de omgevingskwaliteit in Kessenich wordt doorgetrokken op het kerkhof. De voorziene ingrepen (maatregel 2.1.a) bestaan uit:

- Vergroening kerkhof door het verwijderen van kiezel en steenslag en het inzaaien van gras en bodembedekkers. Op deze manier wordt de evolutie gemaakt naar een historisch kerkhof. Het kerkhof wordt zo ook onderhoudsvriendelijk. De groendiensten zijn immers noodgedwongen op zoek naar alternatieve manieren om woekerend onkruid te bestrijden, aangezien er een verbod geldt voor het gebruik van pesticiden. De hoofdpaden blijven bestaan uit kasseien of klinkers om de toegankelijkheid te kunnen garanderen.
- Op enkele plaatsen worden bomen geplant.
- Heraanleg van de toegang tot het kerkhof vanaf de Bergplaats in kleiklinkers.

Voor de heraanleg van de toegang van het kerkhof dient het aanwezige asfalt opgebroken te worden.

Een aandachtspunt op het kerkhof is de afscheiding met de (tuin van de) naastliggende woning. Er wordt met de eigenaar bekeken welke aanplanting wenselijk is om zowel voor kerkhofbezoekers als voor de bewoners van het huis een gepaste afscheiding of groenscherm te creëren (maatregel 2.1.b).

Figuur 15: Ontwerp kerkhof

Beheermaatregelen

Groenbeheer

Het beheer voor de gemeente bestaat eruit om de lage begroeiing te snoeien langs de paden en afgestorven delen te verwijderen. 1x per jaar gebeurt een verjonging van de kruipende beplanting. De nieuwe bomen krijgen een begeleidings snoei en alle bomen worden gecontroleerd op ziekten en plagen. De eigenaars van de grafstenen staan zelf in voor het onderhoud van de zerken.

Infrastructuur

De hoofdpaden worden onkruidvrij gehouden en zwerfvuil wordt samen met hondenpoep, verwijderd.

4.2.2 Uitkijkplatform (maatregel 2.2.a en maatregel 2.2.b)

Door de aanleg van een uitkijkplatform achter de kerk wordt het beschermde kerkhof ook echt beleefbaar. Wandelaars en bewoners worden uitgenodigd om het kerkhof in hun wandeling op te nemen. Aan de achterzijde van het kerkhof is er een prachtig zicht op de omliggende weilanden, natuur en de voormalige ontgrinding. De ligging van Kessenich aan de Maas wordt hier ook sterk benadrukt door de steilrand.

O.w.v. de instabiliteit van de beschermde kerkhofmuur zal het uitkijkplatform d.m.v. steunpunten geplaatst worden. Deze steunpunten worden geplaatst op eigendom van de Schutterij St. Martinus. Daartoe is overleg geweest met Schutterij St. Martinus te Kessenich. Het is wenselijk dat de Schutterij de eigendom behoudt. Afspraken over beheer en onderhoud worden gemaakt met de Gemeente Kinrooi. De Schutterij heeft daarvoor toegezegd, de werken zullen gebeuren uit kracht van wet zodat ze ook een vergoeding kunnen krijgen voor het waardeverlies van hun grond t.g.v. de inname die het uitkijkplatform zal doen.

Na uitvoering wordt een erfdiensbaarheid van openbaar nut gevestigd om de toegang en onderhoud van het uitkijkplatform te regelen. Het voorwerp, de beschrijving en de lokalisering van deze erfdiensbaarheid tot openbaar nut zal gebeuren in het besluit tot vestiging van de erfdiensbaarheid tot openbaar nut. Het besluit tot vestiging van de erfdiensbaarheid tot openbaar nut zal vastgesteld worden na de uitvoering van de inrichtingswerken uit kracht van wet, conform artikel 2.1.3, tweede lid van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting.

Probleemstelling en motivatie algemeen belang

Om het uitkijkplatform te maken is het uitvoeren van inrichtingswerken uit kracht van wet nodig. De verantwoording van de keuze (motieven) voor inrichtingswerk uit kracht van wet en vestiging van een erfdiensbaarheid tot openbaar nut is verder te vinden in de instrumentenafweging (bijlage 2).

Om de volgende redenen is de uitvoering van inrichtingswerken uit kracht van wet in functie van de aanleg van het uitkijkplatform vereist:

- De achterzijde van de kerk wordt als zeer belangrijk ervaren door bewoners en bezoekers. Dit blijkt na het participatietraject dat doorlopen werd. Maar ook de vele bezoekers aan het kerkhof getuigen daarvan. Op het kerkhof zelf is geen plaats om een rustplek met zitgelegenheid te creëren, dit zou storend zijn voor de sereniteit van het kerkhof. De ruimte tussen de graven is te beperkt om te kunnen zitten. Vandaag de dag kunnen mensen dus wel passeren maar niet blijven stilstaan om van de plek en het uitzicht te genieten.
- O.w.v. het belang van de plek, i.f.v. recreatie en landschapsbeleving, wordt de keuze gemaakt hiervoor een uitkijkplatform te creëren. Het inrichtingswerk uit kracht van wet biedt een oplossing omdat een permanent uitkijkplatform met zitgelegenheid kan gecreëerd worden. Het uitkijkplatform is nodig omdat enerzijds geen ruimte is tussen de graven, en anderzijds vanuit een zittende positie het uitzicht wordt gehinderd door de kerkhofmuur. Het verhaal van Kessenich aan de Maas, de oude Maasloop, de ontgrinding, ... zal hier ook gebracht worden.
- Wat betreft de locatie werd gezocht naar een locatie aan de achterzijde van het kerkhof, aangezien het daar is dat je het uitzicht kan beleven. Daarbij werd gekozen om zo ver mogelijk weg te blijven van de naastliggende woning en tuin, om zo weinig mogelijk te interfereren in de privacy van deze bewoners.

Overzicht kadastrale percelen voor inrichtingswerk uit kracht van wet (maatregel 2.2.a) en vestiging erfdiensbaarheid tot openbaar nut (maatregel 2.2.b)
--

Kinrooi/3e afdeling/sectie A/246B

De lokalisering van het inrichtingswerk uit kracht van wet in functie van de aanleg van uitkijkplatform is opgenomen op Kaart 6: Inrichtingsmaatregelen LIP: centrum Kessenich.

Het is nodig om in de toekomst werk te maken van het opruimen van het schutterijmateriaal onderaan de kerkmuur zoals ook voorgeschreven in het gemeentelijk RUP. Hiertoe worden, in samenspraak met de gemeente Kinrooi en de Schutterij St. Martinus, alternatieven in het dorp of aan het schutterijlokaal gezocht.

Aan de achterzijde van de kerk loopt op de atlas van de buurtwegen het Bedelaarspad (nr. 75), welke in theorie een verbinding vormt tussen het centrum en het voorliggende natuurgebied. Het gaat dwars door het
////////////////////////////////////

Figuur 16: Ontwerp Bergplaats

Figuur 17: Vervallen woning aan de Bergplaats

Beheermaatregelen

Groenbeheer

De graspartijen worden meerdere malen per jaar gemaaid in het groeiseizoen. Beschadigingen worden hersteld en bijgezaaid, voornamelijk na de kermis. De heesterbeplantingen worden éénmaal per jaar gesnoeid langs de verhardingen om overgroei te vermijden. De hoogte wordt elke paar jaar teruggezet. De hagen die het kerkplein omzomen worden tweemaal per jaar gesnoeid, zowel de zijanten als de hoogte. De bomen worden elk jaar gecontroleerd op ziekten en plagen. De nieuwe aanplant krijgt een begeleidingsnoei.

Infrastructuur

4.3.1 Herinrichting vredesplein en Borgstraat (maatregel 3.1 en maatregel 3.2)

Via de verschillende maatregelen van het landinrichtingsproject wordt getracht het dorp een rustigere uitstraling te geven en de zachte weggebruiker zich optimaal te laten verplaatsen. Hiertoe wordt éénrichtingsverkeer geïnstalleerd in de Borgstraat tussen Meierstraat en Kerkstraat (maatregel 3.1). De rijrichting is van Meierstraat naar Kerkstraat. Door de ruimte die vrijkomt is het mogelijk enkele langspaarkeerplaatsen te voorzien voor de bewoners van de appartementen van Sociale Huisvestigingsmaatschappij Ons Dak. Dit kan in de vorm van gehandicaptenplaatsen, kort parkeren of permanente parkeerplaatsen. Wanneer in de toekomst een gescheiden riolering wordt aangelegd, wordt een nieuwe inrichting van de straat voorzien. In deze nieuwe inrichting is het wenselijk de kasseien te behouden, maar ook een verbeterde toegankelijkheid voor fietsers en wandelaars te voorzien.

Het Vredesplein wordt aangepast aan deze vernieuwde verkeerssituatie en ingepast in de groenstructuur van het dorpscentrum. Volgende ingrepen worden voorzien:

- Vergroening van het pleintje (groenaanplanten, afbraak van stenen muurtje, verwijderen van maaskeien)
- Inname van de straat ten zuiden van het Vredesplein en toevoegen aan Vredesplein
- Plaatsing van H. Hartbeeld bij Ertesjijtersbeeld

Figuur 18: Ontwerp Vredesplein en plein aan de dorpspomp

Beheermaatregelen

Groenbeheer

De aanwezige beplanting wordt jaarlijks bijgesneden langs de randen van de verharding. Bollen en knollen worden jaarlijks gemaaid of afgesneden. Voor de winter worden deze indien nodig bijgeplant in de groenzone. De bomen worden gecontroleerd op ziekten en plagen en krijgen een begeleidingsnoei.

Infrastructuur

Het H. Hartbeeld en het meubilair wordt na de winter zuiver gemaakt van groenaanslag.

De zoekzone voor de verbinding tussen de twee natuurgebieden Vijverbroek en Kollegreend betreft een groene zone op het gewestplan. In deze zone zijn verschillende percelen in eigendom van Steengoed Projecten cvba (zie Figuur 19). Zij verhuren/verpachten de gronden op hun beurt aan landbouwers, maar ook aan Natuurpunt. Daarnaast zijn er nog een 3-tal particuliere eigenaars.

Figuur 19: Eigendommen Steengoed Projecten cvba (gearceerde percelen) in natuurverbinding (paars)

Het landinrichtingsplan voorziet via de bestaande instrumenten van de Vlaamse Overheid en vrijwilligheid deze zone ook daadwerkelijk in natuurbeheer om te zetten. Er worden geen instrumenten ingezet vanuit het decreet landinrichting. De vraag leeft al heel lang om deze zone effectief te realiseren als natuurverbinding, op die manier kunnen de natuurgebieden Vijverbroek en Kollegreend met elkaar verbonden worden. Zo kan het op termijn mogelijk worden om een doorlopend beheer toe te passen vanaf de oude Maasmeander (Vijverbroek) richting de Maas (Kollegreend). Beide natuurgebieden maken immers deel uit van één systeem.

Figuur 20: Verbinding tussen Vijverbroek en Kollegreend (groen: gewestplan natuur; geel-arcering: gewestplan landbouw; paars-arcering: GRUP-zone voor natuur)

Deze natuurverbinding is ook belangrijk i.f.v. een natte natuurverbinding tussen Kollegreend en Vijverbroek en kan in de toekomst een oplossing bieden om vismigratieknelpunt op de Itterbeek (Kraekermolen) in Thorn (NL) op te lossen.

- Onder meer door dit vismigratieknelpunt kunnen vissen niet vanuit de Maas naar de Itterbeek migreren. De Itterbeek ligt hier onnatuurlijk in het landschap om de molen te voeden. De zuidelijke arm van de Itterbeek onder Thorn bevat geen water meer, daar deze niet meer is aangesloten op de ingedijkte Itterbeek door Thorn. Er is enkel nog een bedding zichtbaar in het landschap.
- VMM wenst op korte termijn te onderzoeken of de zuidelijke arm onder Thorn opnieuw watervoerend kan gemaakt worden om enerzijds het vismigratieknelpunt in Thorn te omzeilen en om ook de lokstroom naar de molen te minderen. Dit laatste is eveneens van belang om de vismigratie naar de Witbeek te bevorderen.
- De zuidelijke arm van de Itterbeek onder Thorn biedt ook kansen voor een verbetering van de waterloopstructuur en het realiseren van een groene oeverzone. Op die manier wordt een natte natuurverbinding gecreëerd tussen de Witbeek en de Itterbeek rond de dorpskern Thorn en tussen natuurgebieden het Vijverbroek en Kollegreend. Zo kan de ecologische kwaliteit van de waterloop verbeteren. De zuidelijke arm heeft meer ecologische potentie dan de kunstmatige bedding met verstevigde oevers door centrum Thorn. De Itterbeek en de Witbeek zijn opgenomen met prioriteit 2 op de Vlaamse prioriteringskaart voor vismigratie. De Maas heeft als hoofdloop prioritering 1. De Itterbeek en de Witbeek zijn aangeduid als aandachtsgebied in het Vlaamse stroomgebiedbeheerplan voor de Maas 2016-2021. Hierin is ook voorzien om de Witbeek als ecologische verbinding tussen de Maas en speerpuntgebied Bosbeek te realiseren.
- Om het oplossingsscenario voor het vismigratieknelpunt verder te onderzoeken zal in eerste instantie een haalbaarheidsstudie moeten gebeuren. De diverse voor- en nadelen (impact op aangelanden, onroerend erfgoed, technische en hydraulische randvoorwaarden, eigendomssituatie, ecologische en recreatieve meerwaarde...) moeten voor de diverse mogelijkheden worden opgesteld en (in overleg met de betrokkenen) leiden tot een voorkeurscenario.

Het oplossen van het vismigratieknelpunt is in de eerste plaats gunstig voor de vissen die via een natuurlijke omgeving Thorn kunnen omzeilen. Soorten op de Itterbeek zijn ondermeer kopvoorn, serpeling, berrmpje, paling, beekprik en bittervoorn (afvissingen INBO en LIKONA-vissenwerkgroep). Dit bevordert op termijn ook uitwisseling van populaties op de Bosbeek en de Itterbeek (via de Witbeek). Daarnaast is een 'natte' natuurverbinding ook relevant voor watergerelateerde soorten zoals bv. amfibieën die in Maasvallei en/of in het Vijverbroek met Itterbeek voorkomen.

De percelen die in eigendom zijn van Steengoed Projecten cvba zijn nog in gebruik door landbouwers. Met deze landbouwers heeft Steengoed Projecten cvba een contract afgesloten waarbij deze landbouwers de grond kunnen blijven gebruiken tot een eventuele ontgrinding. Steengoed Projecten cvba kan bekijken of er alternatieve percelen voor de landbouwers zijn zodat de percelen in natuurbeheer gegeven kunnen worden.

Een mogelijkheid om toch een groene verbinding te realiseren is het afsluiten van een beheerovereenkomst¹⁴. Beheerovereenkomsten behoren tot de agromilieuklimaatmaatregelen van het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling (PDPO).

Een beheerovereenkomst:

- is een vrijwillige, vijfjarige overeenkomst met de Vlaamse Landmaatschappij;
- dient om extra inspanningen te doen voor het milieu, de natuur en de biodiversiteit in Vlaanderen;
- is in ruil voor een jaarlijkse vergoeding.

Een beheerovereenkomst bestaat uit één of meerdere beheerpakketten. Een beheerpakket omvat maatregelen en voorschriften die gericht zijn op het behoud of de verbetering van de kwaliteit van het milieu, de natuur of het landschap. Mogelijke pakketten in deze natuurverbinding die zouden kunnen afgesloten worden zijn o.a. aanleg en onderhoud bloemenstrook, instandhouding soortenrijk grasland, aanleg en onderhoud grasstrook. Een bedrijfsplanner zal hiervoor op terrein in samenspraak met de landbouwer de mogelijkheden verder onderzoeken.

Voor de percelen in particulier bezit kunnen eveneens beheerovereenkomsten (via het Vlaams PDPO) afgesloten worden. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om voor deze particuliere gronden na te gaan of deze gronden aangekocht kunnen worden in functie van de lokale grondenbank 'Noordoost Limburg' of in het kader van de Vlaamse Grondenbank waarbij de landbouwers eventueel uitgeruild kunnen worden naar landbouwgebied. Verder kan nagegaan worden of deze gronden uitgeruild kunnen worden in het kader van de grondenbank 'IHD-Flankerend beleid' waarbij getroffen landbouwers binnen de afgebakende zoekzone (de natuurverbinding valt hier in) kunnen uitgeruild worden naar reeds aangekochte ruilgronden in agrarisch gebied. De verwerfer zal hiervoor de nodige contacten leggen. Mogelijks willen deze particulieren niet uitgeruild worden aangezien deze percelen alsnog kunnen verkocht worden aan Steengoed Projecten cvba i.k.v. een mogelijke projectgrindwinning.

De meeste percelen gelegen in deze natuurverbinding hebben een bemestingsverbod. Dat betekent dat elke vorm van bemesting verboden is, met uitzondering van bemesting door rechtstreekse uitscheiding door begrazing waarbij twee grootvee-eenheden per hectare op jaarbasis (2 GVE/ha per jaar) zijn toegelaten.

¹⁴ Ministeriële Besluiten (3 april 2015) tot het verlenen van subsidies voor beheerovereenkomsten met toepassing van Verordening (EU) nr. 1305/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling

inrichtingswerken uit kracht van wet zijn uitgevoerd. De vestiging gebeurt via een besluit tot vestiging van de erfdiensbaarheden tot openbaar nut. De lokalisatie van de erfdiensbaarheid stemt overeen met de lokalisatie van het inrichtingswerk uit kracht van wet. Er is geen aparte vergoeding voor het waardeverlies van gronden aangezien de daling van de waarde door de erfdiensbaarheid al is meegerekend bij het bepalen van de vergoeding voor waardeverlies van gronden door een inrichtingswerk uit kracht van wet.

Figuur 21: Atlas der buurtwegen: chemin nr. 39 en aanduiding bestaand tracé Willibrorduspad (oranje)

Motivatie inrichtingswerk uit kracht van wet en erfdiensbaarheid tot openbaar nut

Om het Willibrorduspad te verbeteren is het uitvoeren van inrichtingswerken uit kracht van wet nodig. De verantwoording van de keuze (motieven) voor dit inrichtingswerk uit kracht van wet is verder te vinden in de instrumentenafweging (bijlage 2).

Om de volgende redenen is de uitvoering van een inrichtingswerken uit kracht van wet (gevolgd door een erfdiensbaarheid tot openbaar nut) in functie van de aanleg van het Willibrorduspad vereist:

- Deze wandelverbinding is zeer belangrijk voor bewoners en bezoekers en wordt veelvuldig gebruikt. Het pad wordt daarnaast gebruikt door schoolgaande jeugd. Het pad passeert de Willibrordusput, welke een belangrijke plek is in de folklore van het dorp, wandelaars maken veelvuldig gebruik van het pad en ook schoolgaande jeugd gebruikt deze verbinding. De toestand van het pad dient verbeterd te worden. Het is erg modderig, op bepaalde plaatsen dient het pad aangevuld te worden.
- O.w.v. het belang van het pad wordt de keuze gemaakt het pad te verbeteren via een inrichtingswerk uit kracht van wet. Dit stelt de belaste uitvoerder in staat het pad te verbeteren zonder instemming van de eigenaar. Het pad ligt op particuliere eigendom, slechts een deel (nl. perceel Kinrooi/3e afdeling/sectie A/249C) is opgenomen in de atlas der buurtwegen. De rest van het tracé heeft geen juridisch statuut.
- Wat betreft de locatie gaat het over de verbetering van een bestaand tracé welke een verbinding vormt tussen het centrum van Kessenich en de Schoorstraat, waarna het mogelijk is verder naar Thorn te gaan. Vroeger heeft het pad gelegen midden in perceel Kinrooi/3e afdeling/sectie A/219A. Andere tracés zouden altijd een bestaand gebruik, zoals weiland of tuin doorkruisen. Daarom wordt

De graspaden worden in het groeiseizoen meermaals gemaaid. Door de opname van het pad in het wandelnetwerk kan het pad onderhouden worden door het samenwerkingsverband met het Regionaal Landschap Kempen en Maas.

4.5.2 Aanleg Bloomertpad (maatregel 5.2.a-b-c-d)

Buurtweg nr. 72 bestaat nog steeds volgens de Atlas van de buurtwegen. Deze zorgde vroeger voor een trage verbinding tussen het centrum van Kessenich en het Vijverbroek. Het is wenselijk opnieuw via trage wegen naar het Vijverbroek te kunnen wandelen, nu kan er enkel via de straten naar het Vijverbroek gewandeld worden, er is geen verkeersarm alternatief. De verbinding tussen Schoorstraat en Vijverbroek doorheen de Bloomert is daarin essentieel.

Het is niet wenselijk de buurtweg nr. 72 opnieuw open te maken. Deze is momenteel ingenomen door zowel stenen garages als houten stallingen en is gelegen door de tuinen van huizen. Het conflict met de eigenaars is daar mogelijk groot.

Het is wel mogelijk om verder gelegen een trage verbinding te vinden en aan te leggen. Het eerste deel van het Bloomertpad (vanaf de Schoorstraat) betreft een bestaand pad. Hier is nu een recht van doorgang gevestigd voor achterliggende percelen, dus niet voor het brede publiek. Het tweede deel wordt aangelegd aan de rand van een weiland en langsheen een gracht. De aanleg van deze weg betreft een inrichtingswerk uit kracht van wet (maatregel 5.2.a). De werken betreffen minimale werken om het pad toegankelijk te maken en te houden. Tweemaal dient een gracht te worden overgestoken, in deze zone dienen enkele struiken verwijderd te worden. Als de uitvoering van dit inrichtingswerk uit kracht van wet een daling veroorzaakt van de venale waarde of de gebruikswaarde van de onroerende goederen zal een vergoeding voor waardeverlies van gronden worden toegekend.

De inrichting van de weg betreft voor het eerste deel gestabiliseerde steenslag. Dit deel wordt vandaag al door een landbouwer en buurtbewoners gebruikt als toegang naar achterliggende percelen en is aan verbetering toe. Om voldoende ruimte te hebben voor de aanleg van een groenscherm, i.f.v. privacy voor de naastliggende burens, wordt het pad 4 meter breed. Op de grens kan dan een haag of andere afscherming geplaatst worden. Tegelijkertijd blijft de doorgang voldoende breed voor landbouwvoertuigen. Om deze ruimte van 4 meter te creëren wordt het pad over de eerste ca. 20 meter verdeeld over twee kadastrale percelen. Het tweede deel (vanaf het einde van de bestaande servitude) betreft een graspad. Het graspad wordt afgeboord met paaltjes. Het wandelpad zal deel uitmaken van het wandelnetwerk van het Regionaal Landschap Kempen en Maasland.

Na het aanleggen van de weg wordt ook de doorgang van de weg geregeld. Dit gebeurt enerzijds via een overeenkomst met Steengoed Projecten cbva (maatregel 5.2.b). Ook voor andere particulieren eigendommen wordt een overeenkomst met de eigenaar afgesloten. Hiertoe zijn afspraken gemaakt met deze particulieren. Voor perceel Kinrooi, 3de afdeling, sectie A, 71C heeft de eigenaar te kennen gegeven de benodigde strook voor het pad te willen verkopen (maatregel 5.2.c), moest deze verwerving niet in orde komen wordt op dit perceel een erfdienstbaarheid tot openbaar nut gevestigd. Voor twee andere particuliere eigendommen (Kinrooi, 3de afdeling, sectie A, 76G en Kinrooi, 3de afdeling, sectie A, 92R2) wordt een erfdienstbaarheid tot openbaar nut gevestigd (maatregel 5.2.d), aangezien er mogelijk geen akkoord is met de eigenaars over het recht van doorgang. Erfdienstbaarheden tot openbaar nut gekoppeld aan inrichtingswerken uit kracht van wet worden gevestigd nadat de betrokken inrichtingswerken uit kracht van wet zijn uitgevoerd. De vestiging

////////////////////////////////////

- Alternatief 2: Het pad wordt verlegd langs de weg Aan de Maas, doorheen landbouwgrond, oversteek van de Thornerweg, langsheen landbouwpercelen. Deze weg is een langere verbinding. Het wandelpad doorsnijdt landbouwgrond waardoor de betrokken landbouwers landbouwgrond dienen af te staan. Het pad gaat doorheen een drassig gebied, hiertoe dient een vlonderpad aangelegd te worden over een langere afstand. Het pad komt niet tegemoet aan het vooropgestelde doel nl. een korte trage verbinding vanuit het dorp van Kessenich naar het Vijverbroek.
- Alternatief 3: De aanzet van het Bloomertpad wordt verlegd naar het naastliggende perceel ((Kinrooi, 3de afdeling, sectie A, 92R2). Hier staat op de (westelijke) perceelsgrens een muur en haag, waardoor er langs die zijde (de linkerzijde) geen privacy problemen zijn. Aan de rechterzijde staat echter een woning waar geen beplanting of hekwerk is waardoor daar mogelijk ook een privacy probleem is. Deze route creëert een nieuw wandelpad binnen een afstand van 20 m van een bestaande servitude. Dit creëert mogelijk ruimtelijk verwarring voor de gebruikers en is geen slim en optimaal gebruik van de openbare ruimte.
- Alternatief 4: Het pad volgt de bestaande route over de openbare weg langsheen de woonstraten van Kessenich. Dit is geen 'trage verbinding' voor de wandelaars en binnen dit plan wordt hiervoor net een alternatief gezocht.

Kinrooi/3e afdeling/sectie A/77C
Kinrooi/3e afdeling/sectie A/78T
Kinrooi/3e afdeling/sectie A/67D
Kinrooi/3e afdeling/sectie A/67 ^E
Kinrooi/3e afdeling/sectie A/68 ^E
Kinrooi/3e afdeling/sectie A/71C
Kinrooi/3e afdeling/sectie A/78C2
Kinrooi/3e afdeling/sectie A/78H

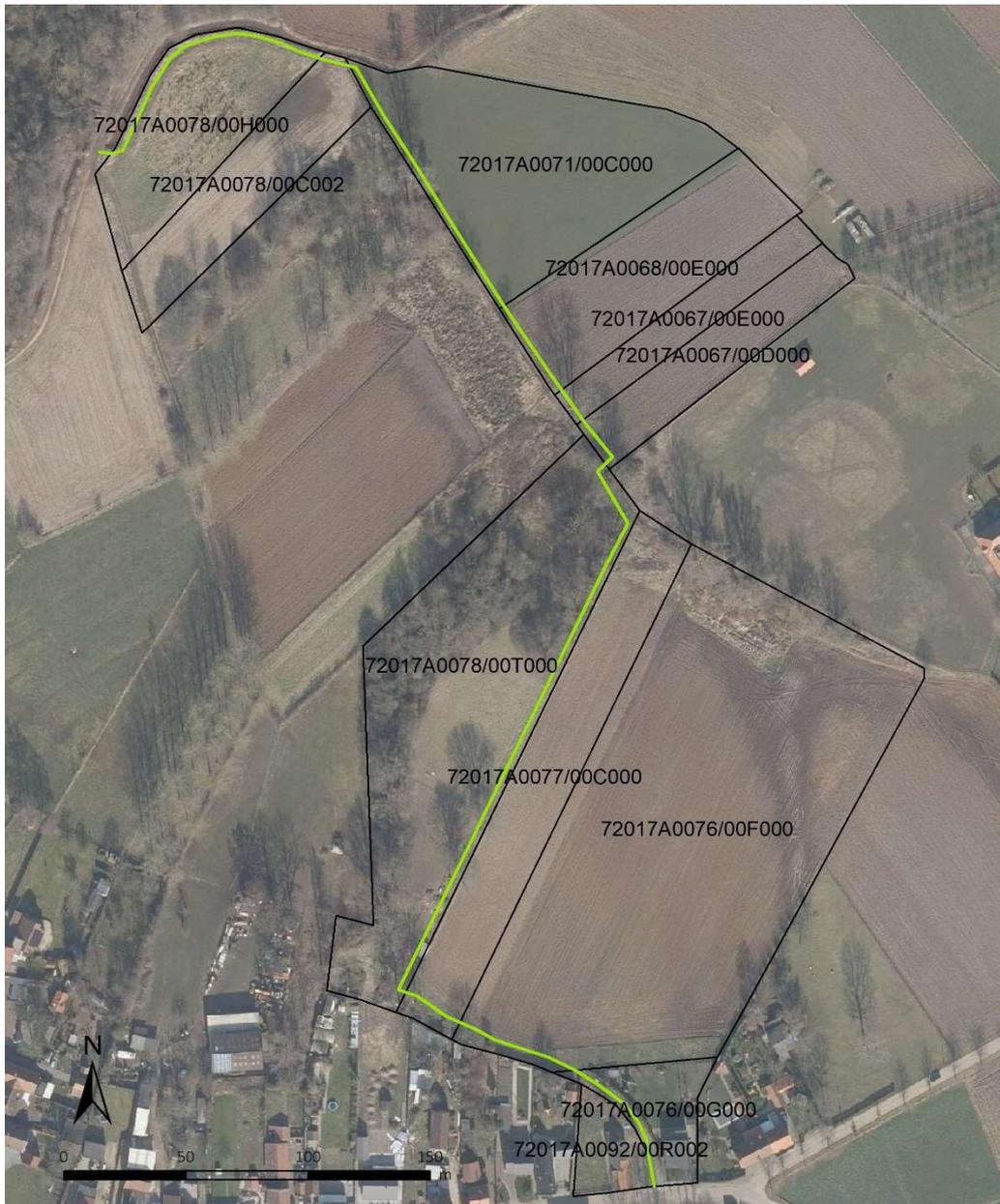
Overzicht percelen voor erfdienstbaarheid tot openbaar nut (maatregel 5.2.d)
Kinrooi/3e afdeling/sectie A/76G
Kinrooi/3e afdeling/sectie A/92R2
Kinrooi/3e afdeling/sectie A/71C (indien verwerving niet lukt)

De lokalisering van het inrichtingswerk uit kracht van wet in functie van de aanleg van het Bloomertpad en de vestiging van de erfdienstbaarheid tot openbaar nut is terug te vinden op Kaart 7: Inrichtingsmaatregelen LIP: Vijverbreek en trage wegen of op onderstaande Figuur 23 en Figuur 24.

Beheersmaatregelen

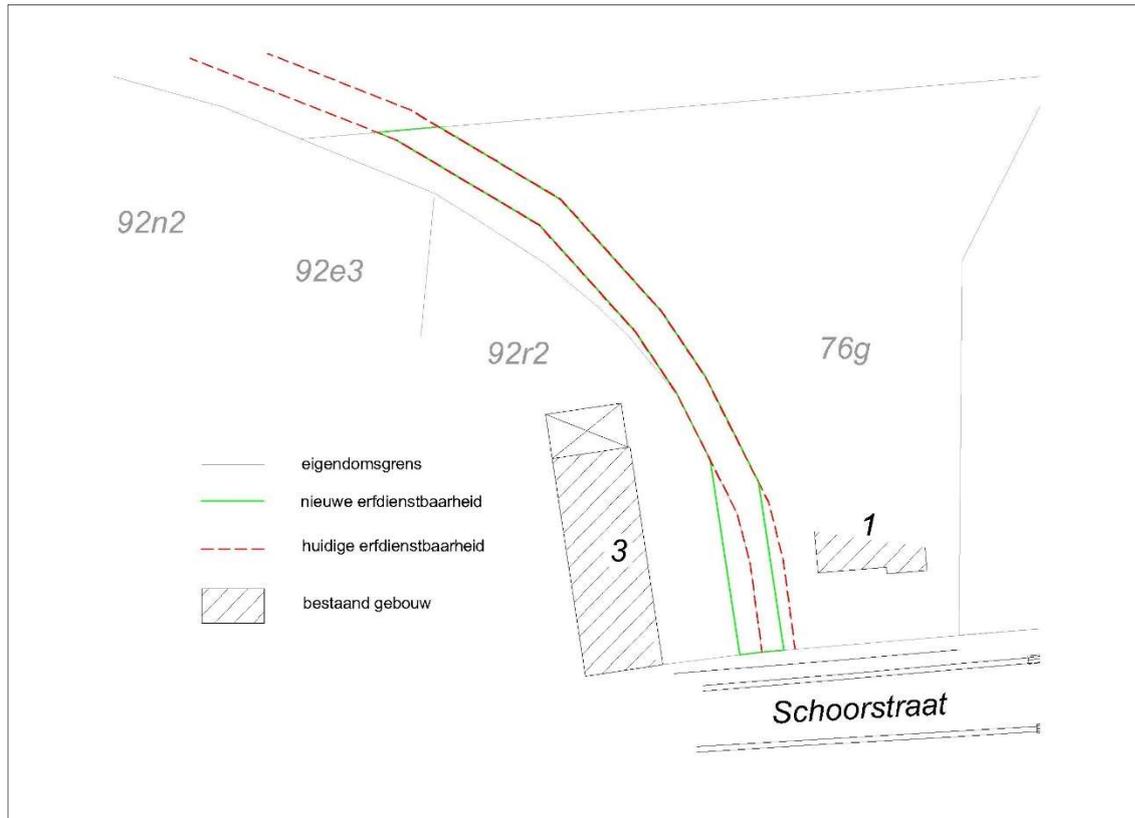
De graspaden worden in het groeiseizoen meermaals gemaaid. Jaarlijks wordt de afbakening tussen privépercelen en het Bloomertpad gecontroleerd op beschadigingen en direct hersteld. Door de opname van het pad in het wandelnetwerk kan het pad onderhouden worden door het samenwerkingsverband met het Regionaal Landschap Kempen en Maas.

Figuur 23: locatie percelen Bloomertpad – inrichtingsmaatregel uit kracht van wet

Figuur 24: Detail ter hoogte van percelen Kinrooi, 3de afdeling, sectie A, 76G en Kinrooi, 3de afdeling, sectie A, 92R2

4.5.3 Ertesjeterspad: verbetering buurtweg (maatregel 5.3)

Het Ertesjeterspad is een zeer belangrijke voetweg tussen het Oude Kessenich en het nieuwe Kessenich (zone sport – en schoolomgeving). Het pad is opgenomen in de Atlas van de buurtwegen (sentier nr. 71). Dit pad is enkel toegankelijk voor voetgangers. Fietsers en ruiters passeren sporadisch. De toestand van het pad is voor verbetering vatbaar. Bij slecht weer is het pad moeilijk begaanbaar. Het landinrichtingsplan voorziet dit pad te verbeteren (maatregel 5.3). De weg is opgenomen in de atlas van de buurtwegen en wordt beheerd door de gemeente Kinrooi. Er is geen instemming nodig van de eigenaars voor het verbeteren van de voetweg en er kan er ook geen vergoeding zijn voor mogelijk waardeverlies van gronden.

Verbetering bestaat uit het aanleggen van klinkers in het eerste (Dorpstraat) en laatste (schooltje) stuk. Tussendoor wordt gestabiliseerde steenslag aangebracht.

Beheersmaatregelen

Het beheer van het Ertesjeterspad wordt voorzien door de gemeente. De verharding dient onkruidvrij gemaakt te worden na de winter. De ingroeierende graskanten worden elke twee jaar afgestoken, zodat het pad zijn volledige breedte blijft behouden. De toplaag van de halfverharding wordt om de twee jaar gefreesd en terug genivelleerd.

'maatregel' geeft de inrichtingsmaatregel weer die beschreven zijn per uitvoeringseenheid. De kolom 'uitvoerende partner' geeft de instantie of privépersoon weer die als bouwheer optreedt en die is belast met de uitvoering van dit deel van het landinrichtingsplan. De kolom 'beheerder' geeft de instantie of privépersoon aan die eigenaar is van het gebied en/of verantwoordelijk is voor het beheer van de inrichtingsmaatregelen.

De totale kostprijs van het project bedraagt € 1.182.255,21 (subsidie LI = € 485.144,22).

Tabel 7

nr	Omschrijving	Uitvoerende partner/belaste instantie	Eigenaar	Beheerder	Financierende partners	Kostprijs excl. btw (€)	Tijdstip uitvoering	Algemene kosten (€)	Btw (21%)	Algemeen totaal (€)	Subsidie LI (%)	Aandeel LI (€)	Aandeel gemeente Kinrooi (€)	Aandeel RLKM (€)	Aandeel Ons Dak (€)
Deelgebied Gaard en motte															
1.1	Heraanleg en uitbreiding park de Gaard	VLM	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi	191.045,57 €	2021-2023	35.046,79 €	47.479,40 €	273.571,76 €	70%	191.500,23 €	82.071,53 €		
1.2	Consolidatie en stabilisatie motte	Gemeente Kinrooi	Kerkfabriek St. Martinus Kessenich	Gemeente Kinrooi (*2)	Gemeente Kinrooi (*1)		2021			452.340,35 €	0%		452.340,35 €		
1.3	Optimaliseren historische context en toegankelijkheid motte	VLM	Kerkfabriek St. Martinus Kessenich	Gemeente Kinrooi (*2)	Gemeente Kinrooi (*3)	50.914,66 €	2021-2023	9.340,15 €	12.653,51 €	72.908,32 €	70%	51.035,82 €	21.872,50 €		
1.4	Grondvererving deel van perceel 263N (Kinrooi, 3de afd., sectie A)	VLM	Particulier	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi		2020			1.750,00 €	50%	875,00 €	875,00 €		
Deelgebied kerkhof en Bergplaats															
2.1.a	Landschapswerken kerkhof	VLM	Kerkfabriek St. Martinus Kessenich	Gemeente Kinrooi (*2)	Gemeente Kinrooi	12.140,00 €	2021-2023	2.227,05 €	3.017,08 €	17.384,14 €	70%	12.168,90 €	5.215,24 €		
2.1.b	Aanplanting groenscherm tussen kerkhof en particuliere woning	RLKM	Particulier	Particulier	RLKM	1.200,00 €	2021-2023		252,00 €	1.452,00 €	70%	1.016,40 €		435,60 €	
2.2.a	Aanleg uitkijkplatform achterzijde kerkhof (uit kracht van wet)	VLM	Schutterrij St. Martinus Kessenich	Schutterrij St. Martinus/ Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi	32.653,22 €	2021-2023	5.962,04 €	8.077,03 €	46.692,28 € (*4)	70%	32.684,60 €	14.007,69 €		
2.2.b	Uitkijkplatform: vestiging erfdienstbaarheid van openbaar nut	VLM	Schutterrij St. Martinus Kessenich	Schutterrij St. Martinus/ Gemeente Kinrooi			2021-2023								
2.3	Inrichting Bergplaats	VLM	Kerkfabriek St. Martinus Kessenich	Gemeente Kinrooi (*2)	Gemeente Kinrooi	107.753,08 €	2021-2023	19.767,01 €	26.779,22 €	154.299,30 €	70%	108.009,51 €	46.289,79 €		
2.4	Grondvererving deel van perceel 253C (Kinrooi, 3de afd., sectie A)	VLM	Particulier	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi		2020			1.000,00 €	50%	500,00 €	500,00 €		
2.5.	Heraanleg Willibrordusput	VLM	Kerkfabriek St. Martinus Kessenich	Gemeente Kinrooi (*2)	Gemeente Kinrooi	3.500,00 €	2021-2023	642,07 €	869,83 €	5.011,90 €	70%	3.508,33 €	1.503,57 €		
Deelgebied trage pleintjes															
3.1	Installatie éénrichtingsverkeer Borgstraat	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi		2021-2023			3.800,00 €	0%		3.800,00 €		
3.2	Herinrichting Vredesplein	VLM	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi	7.970,13 €	2021-2023	1.462,10 €	1.980,77 €	11.412,99 €	70%	7.989,10 €	3.423,90 €		
3.3	Herinrichting plein dorpspomp	VLM	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi	Gemeente Kinrooi	4.623,90 €	2021-2023	848,24 €	1.149,15 €	6.621,30 €	70%	4.634,91 €	1.986,39 €		
3.4	Schilderen gevels SHM Ons Dak	SHM Ons Dak	SHM Ons Dak	SHM Ons Dak	SHM Ons Dak	34.100,00 €	2021-2023	6.255,55 €	8.474,67 €	48.830,22 €	30%	14.649,07 €			34.181,15 €
Deelgebied natuurverbinding															
4.1	Realiseren natuurverbinding tussen Vijverbroek en Kollegreend via bestaand instrumentarium	VLM	Particulier				2020 - 2024								
Deelgebied trage wegen															

////////////////////////////////////

c. Werken aan buurtwegen

5.3. Verbeteren Ertesjieterspad

d. Overeenkomst

5.2.b Bloomertpad: overeenkomst recht van doorgang

Het landinrichtingsplan voorziet dat de Vlaamse Minister bevoegd voor de landinrichting met de goedkeuring van dit landinrichtingsplan de gemeente Kinrooi overeenkomstig art. 3.3.8 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting belast met:

1. Op het domein toebehorende aan of beheerd door de gemeente Kinrooi

1.2 Consolidatie en stabilisatie motte

3.1 Installatie éénrichtingsverkeer Borgstraat

*Percelen in eigendom van de kerkfabriek St. Martinus Kessenich en in beheer bij de gemeente Kinrooi (deels via een erfpachtovereenkomst)

Het landinrichtingsplan voorziet dat de Vlaamse Minister bevoegd voor de landinrichting met de goedkeuring van dit landinrichtingsplan, de privaatrechtelijke rechtspersoon het Regionaal Landschap Kempen en Maasland vzw overeenkomstig art. 3.3.9 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting belast met:

2.1.b Groenscherm tussen kerkhof en particuliere woning

5.4.a Aanpassen wandelgebied Kessenich/Thorn/Borgitter

5.4.b Aanpassen cultuurwandeling Kessenich

Het landinrichtingsplan voorziet dat de Vlaamse Minister bevoegd voor de landinrichting met de goedkeuring van dit landinrichtingsplan, de privaatrechtelijke rechtspersoon SHM Ons Dak overeenkomstig art. 3.3.9 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting op hun domein belast met:

3.4 Schilderen gevels SHM Ons Dak

//

//

5.2 FINANCIERINGSPLAN

5.2.1 Uitvoering van de maatregelen door de Vlaamse Landmaatschappij

Op het domein behorende aan, in beheer van of toe te bedelen aan de gemeente Kinrooi

Maatregelen 1.1, 1.3, 2.1.a, 2.3, 2.5, 3.2, 3.3
Totaal: €541.209,71

Ten laste van het Vlaams Gewest, als subsidie aan de Vlaamse Landmaatschappij in toepassing van art. 3.4.2.17 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende landinrichting (70%):
€ 378.846,80
Aandeel van de gemeente Kinrooi (30%): € 162.362,91

Op het domein toebehorende aan particulieren

Maatregelen 2.2.a, 5.1.a, 5.2.a, 5.2.b, 5.3
Totaal: € 124.102,43

Ten laste van het Vlaams Gewest, als subsidie aan de Vlaamse Landmaatschappij in toepassing van art. 3.4.2.17 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende landinrichting (70%):
€ 86.871,70 €
Aandeel van de gemeente Kinrooi (30%): € 37.230,73 €

Grondverwerving

Maatregelen 1.4, 2.4, 5.2.c
Raming: € 4.020,50

Ten laste van het Vlaams Gewest, als subsidie aan de Vlaamse Landmaatschappij in toepassing van art. 3.4.2.27 en/of art. 3.4.2.31 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende landinrichting (50%)
€ 2.010,25
Aandeel van de gemeente Kinrooi (50%) € 2.010,25

Erfdienstbaarheden

Maatregelen 2.2.b, 5.1b, 5.2.d
Raming: €0

////////////////////////////////////
//

5.2.2 Uitvoering van de maatregelen door de gemeente Kinrooi

Op het domein toebehorende aan of toe te bedelen aan de gemeente Kinrooi

Maatregelen 1.2*, 3.1
Totaal € 456.140,35

Aandeel van de gemeente Kinrooi (100%): € 456.140,35

*: Deze maatregel betreft het premiedossier voor de restauratie van de motte dat werd ingediend voor subsidie op 22 december 2014 bij het Agentschap Onroerend Erfgoed. Het dossier werd ontvankelijk verklaard op 19/06/2015.

5.2.3 Uitvoering van de maatregelen door het Regionaal Landschap Kempen en Maasland

Maatregel 2.1.b, 5.4.a
Raming: € 3.952,00

Ten laste van het Vlaams Gewest, als subsidie aan het Regionaal Landschap Kempen en Maasland in toepassing van art. 3.4.2.27 en/of art. 3.4.2.31 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende landinrichting (70%): € 2.766,40
Aandeel van het Regionaal Landschap Kempen en Maasland (30%): € 1.185,60

Maatregel 5.4.b
Raming: € 4000,00

Aandeel van het Regionaal Landschap Kempen en Maasland (100%): € 4000,00

5.2.4 Uitvoering van de maatregelen door Ons Dak

Maatregel 3.4
Raming: € 48.830,22

Ten laste van het Vlaams Gewest, als subsidie aan Ons Dak in toepassing van art. 3.4.2.27 en/of art. 3.4.2.31 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende landinrichting (30%): € 14.649,07
Aandeel van de Ons Dak (70%): € 34.181,15

////////////////////////////////////
//

Natuurpunt Kinrooi, 2009. Jaarverslag.

Ruimtelijke structuurplan Limburg, gecoördineerde versie 2012.

Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen, 2010. Beslist Anders Beslissen, Het surplus voor besturen als bewoners het beleid mee sturen, 48pp.

Schockaert, I., Lodewijckx E. & Pelfrene E., 2016. SVR-Verkenning, Demografische uitdagingen voor het cohesiebeleid in Vlaanderen, 30pp.

TeamvanMeer!, 2012. Motte Kessenich, renovatie en ontwikkeling van de Motte en omgeving, ruimtelijk onderzoek.

TeamvanMeer! Kinrooi – Motte Kessenich. Restauratie ruïneresten en grafkapel & ontsluiting site. Verantwoordingsnota, 4 pp.

Vandegheuchte, C., Nolf, M., van den Borne, P., 2011. Bouwhistorisch en materiaal technisch onderzoek van de Motte in Kessenich, 34pp.

<https://www.natuurpunt.be/natuurgebied/vijverbroek#beschrijving>

http://detailhandelvlaanderen.be/sites/detailhandelvlaanderen.be/files/organisation/feitenfiches/feitenfiche_kinrooi_1.pdf

////////////////////////////////////
//

9 BIJLAGEN

9.1 BIJLAGE 1: BESCHRIJVING EN BEOORDELING VAN DE EFFECTEN

In dit hoofdstuk wordt een algemeen overzicht gegeven van de effecten van de voorgestelde maatregelen.

9.1.1 Effecten per discipline

Effecten: ++: positief, +: matig of onrechtstreeks positief, N: neutraal, /: niet van toepassing, -: matig of onrechtstreeks negatief, --: negatief, +-: deels positief, deels negatief

nr.	Omschrijving	Water	Fauna & Flora	Cultuurhistorie & Archeologie	Landbouw	Recreatie	Landschap	Mens
Deelgebied Gaard en Motte								
1.1	Heraanleg en uitbreiding park de Gaard	+	+	+	/	++	+	++
1.2	Consolidatie en stabilisatie motte	N	N	++	/	++	++	++
1.3	Optimaliseren historische context en toegankelijkheid motte	+	+-	++	/	++	++	++
1.4	Grondverwerving deel van perceel 263N (Kinrooi, 3 ^{de} afd., sectie A)	+	/	++	/	+	+	/

De geplande maatregelen op de Gaard en de motte hebben vooral positieve effecten op het thema cultuurhistorie, recreatie, landschap en mens.

Voor het park de Gaard is het effect op het thema water matig positief. In het park wordt de bestaande verharding (parking en weg), welke ondoorlatend is, opgebroken en vervangen door gras. Het afdak met onderliggend terras wordt afgebroken en vervangen door gras waardoor infiltratie daar mogelijk wordt. Er wordt nieuwe verharding aangebracht in de vorm van een parking. De parkeerplaatsen zelf worden aangelegd in waterdoorlatende verharding, de toegangsweg zelf zal asfalt zijn. In

////////////////////////////////////

het park worden enkele paden aangelegd. Wat betreft fauna en flora is het effect matig positief. Er worden enkele bomen verwijderd i.f.v. het zicht op de motte, maar er komen verschillende groenaanplantingen (hagen, gras, bomen, struiken, ...) bij.

De consolidatie en stabilisatie heeft een neutraal effect op water, fauna en flora. Dit betreft stabilisatiewerken aan en onder de brokstukken en muren.

Bij het optimaliseren van de historische context en de toegankelijkheid van de motte zijn de effecten de effecten voor water matig positief. Door het aanleggen van een gracht rondom de motte kan afstromend water infiltreren. Het omzetten van de heuvel naar gras is positief voor infiltratie. Wat betreft het effect fauna en flora wordt de struikvegetatie verwijderd en vervangen door een kruidenrijke grasmat.

nr.	Omschrijving	Water	Fauna & Flora	Cultuurhistorie & Archeologie	Landbouw	Recreatie	Landschap	Mens
Deelgebied Kerkhof en Bergplaats								
2.1.a	Landschapswerken kerkhof	+	+	+	/	+	++	+
2.1.b	Groenscherm tussen kerkhof en particuliere eigendom	/	+	+	/	+	+	+
2.2.a	Aanleg uitkijkplatform achterzijde kerkhof (uit kracht van wet)	N	N	+	/	+	+	+
2.2.b	Uitkijkplatform: vestiging erfgoed tot openbaar nut	/	/	+	/	+	+	+
2.3	Inrichten Bergplaats als grazig plein met parking	N	+	/	/	+	+	+
2.4	Grondverwerving (deel) perceel 253C (Kinrooi, 3 ^{de} afd., sectie A)	/	/	/	/	/	/	+
2.5	Heraanleg Willibrordusput	N	N	+	/	N	+	+

nr.	Omschrijving	Water	Fauna & Flora	Cultuurhistorie & Archeologie	Landbouw	Recreatie	Landschap	Mens
Natuurverbinding Vijverbroek – Kollegreend								
4.1	Realiseren natuurverbinding tussen Vijverbroek en Kollegreend via bestaand instrumentarium	+	++	/	+-	/	+	N

Het bestaand instrumentarium bestaat uit grondenbank of beheerovereenkomsten. Gebruik van dit instrumentarium heeft positieve gevolgen voor fauna/flora en landschap door het installeren van een natuurbeheer. Het bodemgebruik zal in grote lijnen dezelfde blijven, maar door extensief- of natuurbeheer is er minder doorsijpelen van meststoffen naar het grondwater. Voor landbouwers kan het effect positief of negatief zijn naargelang het type instrumentarium. Vandaag geldt voor verschillende percelen nulbemesting, door het afsluiten van een beheerovereenkomst kan er een hogere economische waarde uit het perceel gehaald worden. Ook bij een ruiling via een grondenbank krijgen ze een meer volwaardig landbouwperceel in gebruik. In het geval het perceel verworven kan worden is er geen alternatief voor de landbouwer (indien het pachtvrij is), maar zoals hogervermeld als beschreven is verwerving hoogstwaarschijnlijk geen optie o.w.v. de hoge marktprijzen door de speculatie over een projectgrondwinning.

nr.	Omschrijving	Water	Fauna & Flora	Cultuurhistorie & Archeologie	Landbouw	Recreatie	Landschap	Mens
Trage wegen								
5.1.a	Verbeteren Willibrorduspad (uit kracht van wet)	N	N	N	/	++	+	+
5.1.b	Willibrorduspad: vestiging erfgoedbaarheid tot openbaar nut	/	/	/	/	+	N	+
5.2.a	Aanleg Bloomertpad (uit kracht van wet)	N	N	/	-	++	+	+-
5.2.b	Bloomertpad: overeenkomst regeling recht van doorgang Bloomertpad	/	/	/	-	++	N	/

nr.	Omschrijving	Water	Fauna & Flora	Cultuurhistorie & Archeologie	Landbouw	Recreatie	Landschap	Mens
5.2.c	Bloomertpad: verwerving deel van perceel 071C (Kinrooi, 3de afd., sectie A)	/	/	/	-	++	N	/
5.2.d	Bloomertpad: vestigen erfdienstbaarheid tot openbaar nut	/	/	/	-	++	N	+/-
5.3	Verbeteren Ertesjeterspad	N	N	/	/	+	/	+
5.4.a	Aanpassen wandelgebied Kessenich/Thorn/Borgitter	/	/	/	/	+	/	+
5.4.b	Aanpassen cultuurwandeling Kessenich	/	/	/	/	+	/	+

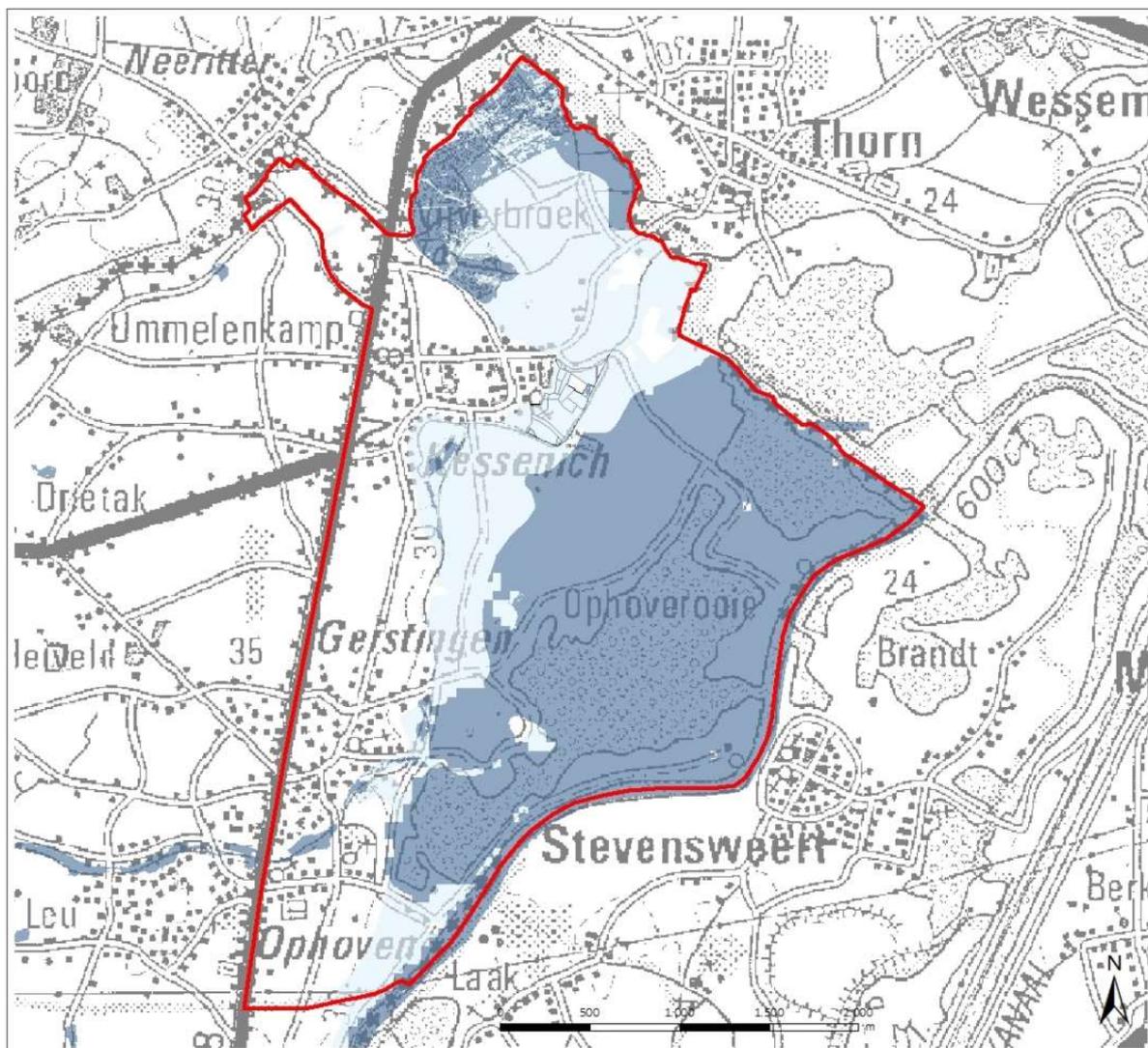
De aanleg of verbetering van trage wegen heeft voor de mens (bewoner en bezoeker) een (matig) positief effect. Op de landbouw kan het echter een matig negatief effect hebben als er daarvoor landbouwgrond nodig is. Bij de aanleg van het Bloomertpad is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van percelen die niet in landbouwgebruik zijn. In één zone wordt het wandelpad net langs een gracht aangelegd. Voor de particulier die een recht van doorgang over zijn eigendom geeft kan de passage van bewoners en recreanten als hinderlijk worden ervaren. Via milderende maatregelen kan de doorgang voor fietsers en motors verhinderd worden of kunnen bijkomende maatregelen voorzien worden i.f.v. de privacy. De aanleg of verbetering van de trage wegen heeft (matig) positieve effecten op de discipline recreatie. Door het uitkijkplatform worden het kerkhof en het achterliggende landschap meer beleefbaar zodat hier ook een positief effect is op de discipline cultuurhistorie en landschap (in de zin van beleving van cultuurhistorie en landschap).

Voor een meer uitgebreidere analyse over de discipline water wordt verwezen naar 9.1.2. over de watertoets. Op de discipline fauna & flora wordt nog dieper ingegaan in hoofdstuk 9.1.3 over de voortoets.

////////////////////////////////////

Watertoetskaart

In het projectgebied LIP Kessenich komen verschillende effectief overstromingsgevoelige gebieden voor. Het gaat enerzijds over de voormalige zone voor grindwinning en anderzijds om het Vijverbroek.

Figuur 25: Watertoetskaart (donkerblauw: effectief overstromingsgevoelig gebied, lichtblauw: mogelijk overstromingsgevoelig gebied)

Selectie van de terreinacties die mogelijk een impact hebben op het watersysteem

Hieronder worden de acties opgelijst die een effect hebben op het watersysteem en welke effecten dit kunnen zijn.

Tabel 8: Effect op het watersysteem van de maatregelen

Code	Omschrijving maatregel	Effectgroep water	Duiding
1.1.	Heraanleg en uitbreiding park de Gaard	Wijziging afvoergedrag oppervlaktewater Wijziging grondwaterkwantiteit	De weg de Gaard en de bijhorende parking wordt opgebroken en vervangen door gras. Er komt een nieuwe weg in asfalt, de nieuwe parking wordt echter wel aangelegd in doorlatende verharding.

		Infrastructuur	
1.2.	Optimalisatie historische context en toegankelijkheid motte	Wijziging afvoergedrag oppervlaktewater	Door de aanleg van een gracht rondom de motte kan afstromend oppervlaktewater tijdelijk infiltreren. Door het vervangen van de struikvegetatie door gras kan regenwater beter infiltreren bij hevige regenval. Op die manier wordt de motte ook maximal beschermd tegen erosie.
2.1.a	Landschapswerken kerkhof	Verbeteren afvoergedrag oppervlaktewater Verbeteren grondwaterkwantiteit	Het vervangen van de kiezel en stenen door gras zorgt voor een betere infiltratie van hemelwater.
2.2.a	Aanleg uitkijkplatform achterzijde kerkhof (uit kracht van wet)	Wijziging afvoergedrag oppervlaktewater	Door de aanleg van het uitkijkplatform boven de weide kan hemelwater daar niet meer infiltreren. In de technische uitvoering van het uitkijkplatform kan echter voorzien worden dat het hemelwater toch wordt opgevangen om ter plaatse te infiltreren.
2.3.	Inrichting Bergplaats	Verbeteren afvoergedrag oppervlaktewater Verbeteren grondwaterkwantiteit Infrastructuur	Het centrale deel wordt omgezet in een groene vlakte waar infiltratie mogelijk is. Aan de rand wordt een parking aangelegd die kleiner is dan de huidige parking.
4.1.	Realiseren natuurverbinding Vijverbroek en Kollegreend via bestaand instrumentarium	Verbeteren grondwaterkwaliteit	Door de strook in natuurbeheer of extensief beheer te leggen zullen er minder meststoffen naar het grondwater kunnen doorsijpelen.
5.1.a	Verbeteren Willibrorduspad (uit kracht van wet)	Wijziging afvoergedrag oppervlaktewater Wijziging grondwaterkwantiteit	Het Willibrorduspad wordt opnieuw een graspad (met gestabiliseerde onderlaag). Hierdoor is infiltratie opnieuw mogelijk. Het huidige pad is erg aangestampt en modderig.

Synthese van de effecten op het watersysteem i.k.v. de watertoets

Deze paragraaf heeft als doel een samenvatting te geven van de relevante aspecten voor het uitvoeren van de watertoets door de bevoegde minister. Paragraaf 2.2.2 Hydrologie, geeft een beschrijving van de hydrologische en hydrografische situatie. Paragraaf 2.3.2 Water, geeft een samenvatting van de juridische en beleidsmatige randvoorwaarden met betrekking tot het grond – en oppervlaktewater.

Het geheel van maatregelen in het landinrichtingsplan Kessenich in Zich(t) zorgt voor een inrichting van het dorpscentrum van Kessenich met respect voor zijn historiek en dit voor bewoners en bezoekers. Deze inrichting gebeurt volgens de principes van het integrale waterbeleid. Het effect van de verschillende maatregelen op de discipline water wordt, samen met duiding hierover, weergegeven in Tabel 8: Effect op het watersysteem van de maatregelen.

//

De maatregelen in dit inrichtingsplan leveren een bijdrage aan de volgende doelstellingen en beginselen uit het Waterwetboek:

D6: Het beheer van hemelwater en oppervlaktewater organiseren.

D10: De betrokkenheid van de mens met het watersysteem bevorderen, waaronder het verhogen van de belevingswaarde in stedelijk gebied en vormen van zachte recreatie.

B1: Het standstill beginsel. Voorkomen dat de toestand van het watersysteem verslechtert.

B3: Het bronbeginsel. Preventieve maatregelen aan de bron nemen.

B10: Het beginsel dat het watersysteem één van de ordenende principes is in de ruimtelijke ordening.

Het landinrichtingsplan "Kessenich in Zich(t) is dan ook verenigbaar met de doelstellingen van artikel 1.2.2. en de beginselen van artikel 1.2.3. van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 uni 2018 (het Waterwetboek).

9.1.3 Voortoets

Overlap speciale beschermingszones

Het projectgebied overlapt met het Vogelrichtlijngedebiet "Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof" (BE2221314) en met het Habitatrichtlijngedebiet "Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek" (BE2200037). Zie Figuur 4.

	Oppervlakte (ha)	Oppervlakte overlap SBZ en projectgebied (ha)
SBZ-V BE2221314	13125	175
SBZ-H BE2200037	779	253

Volgende doelstellingen zijn opgenomen in het Managementplan 1.0 (d.d. 19.12.2014) binnen het projectgebied van het landinrichtingsplan Kessenich:

- Toename van van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition (3150)
- Toename van rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het Chenopodietum rubri p.p. en Bidention p.p. (3270)
- Toename van kalkminnend grasland op dorre zandbodem (6120)
- Toename van voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland en van de montane en alpiene zones (6430)
- Toename van laaggelegen schraal hooiland (6510)
- Behoud en kwaliteitsverbetering van overgangs – en trilveen (7140)
- Toename van alluviale bossen met Alnion glutinosa en Fraxinus excelsior (91^{E0})
- Verbetering van de leefkwaliteit van bittervoorn
- Behoud van het aantal exemplaren van de Europese Bever
- Behoud van de bestaande populaties kleine modderkruiper
- Toename van het aantal broedparen kwartelkoning
- Verbetering van de leefkwaliteit voor het leefgebied voor de otter
- Verbetering leefgebied rivierdonderpad

Het LIP voorziet geen maatregelen hier.

////////////////////////////////////

Effecten

De maatregelen 4.1 en 5.2.a zijn gelegen binnen Habitatrichtlijngebied BE2200037.

Maatregel 4.1: realiseren natuurverbinding Vijverbroek – Kollegreend

In de smalle zone tussen Vijverbroek en Kollegreend waar een groene gewestplanbestemming geldt zal het bestaande instrumentarium van de Vlaamse Overheid ingezet worden om de zone ook effectief in natuurbeheer te leggen. Daartoe worden de opties onderzocht via de Vlaamse grondenbank, de grondenbank instandhoudingsdoelstellingen en beheerovereenkomsten. Wanneer percelen in natuurbeheer omgezet kunnen worden heeft dit uiteraard positieve effecten voor het Habitatrichtlijngebied. Verwerving is moeilijk o.w.v. de hoge marktprijzen door de speculatie over een projectgrindwinning in deze zone.

Maatregel 5.2.a: aanleg Bloomertpad

Door de aanleg van het Bloomertpad wordt een verbinding gecreëerd voor voetgangers tussen het centrum van Kessenich en het Vijverbroek (zie Kaart 7: Inrichtingsmaatregelen LIP: Vijverbroek en trage wegen). Het pad ligt voor het merendeel net buiten het Habitatrichtlijngebied, een stukje vlonderpad (x m) ligt op de rand van het Habitatrichtlijngebied. Het pad binnen het Habitatrichtlijngebied wordt een graspad.

Besluit

Gelet op de vooropgestelde natuurdoelstellingen binnen deelgebied BE2200037 kan er gesteld worden dat de maatregelen van het landinrichtingsplan geen bijdrage levert aan de doelstellingen of een significant effect hebben op de al aanwezige habitats, of dat ze de ontwikkeling van potentieel habitat hypothekeren. Mogelijk kan het LIP bijdragen aan de verwezenlijking van de natuurverbinding tussen Kollegreend en Vijverbroek via de actieve inzet van het bestaande instrumentarium van de Vlaamse Overheid.

De opmaak van een passende beoordeling is niet nodig.

9.2 BIJLAGE 2: INSTRUMENTENAFWEGING EN VERANTWOORDING

Een landinrichtingsplan bevat volgens artikel 3.3.1 van het decreet landinrichting een afweging van de inzet van mogelijk inzetbare instrumenten “met het oog op het bereiken van de optimale mix gericht op het doelmatig, billijk en efficiënt inzetten van de beschikbare middelen voor de realisatie van het landinrichtingsproject”.

De instrumentafweging doorloopt de volgende stappen, zoals vermeld in artikel 1.1.1.2. par. 1 van het besluit van 6 juni van de Vlaamse Regering betreffende de landinrichting:

- De omschrijving van het beoogde resultaat;
- De mogelijke toepassing van de instrumenten voor verwerving, inrichting of beheer waarmee het beoogde resultaat kan bereikt worden;
- De in te zetten instrumenten afgewogen op basis van vier criteria: tijdelijke realisatie, de kwaliteitsvolle realisatie, de duurzame realisatie en het draagvlak voor de inzet van die instrumenten;
- De werkbare combinaties van de in te zetten instrumenten worden financieel afgewogen;
- De optimale combinatie van in te zetten instrumenten worden vergeleken met de totale kostprijs voor de overheid bij verwerving.

//

Voor het overgrote deel van de voorgestelde maatregelen wordt het instrument Landinrichting ingezet om de maatregelen te realiseren op openbaar domein of in eigendom van de gemeente Kinrooi.

Dit met uitzondering van onderstaande maatregelen op private eigendom op het grondgebied van de gemeente Kinrooi. Voor deze maatregelen wordt de volledige instrumentafweging doorlopen.

Maatregel	Omschrijving	voorstel
1.4	Grondverwerving deel van perceel 263N (Kinrooi, 3de afd., sectie A)	Verwerving in der minne
2.2.a	Aanleg uitkijkplatform achter de kerk	Inrichtingswerk uit kracht van wet
2.2.b	Uitkijkplatform: regelen toegankelijkheid en steunpunt	Vestiging erfdienstbaarheid
2.4	Grondverwerving deel van perceel 253C (Kinrooi, 3de afd., sectie A)	Verwerving in der minne
4.1	Realiseren natuurverbinding tussen Vijverbroek en Kollegreend	Inzet bestaand instrumentarium Vlaamse Overheid
5.1.a	Verbeteren Willibrorduspad	Inrichtingswerk uit kracht van wet
5.1.b	Willibrorduspad: vestiging erfdienstbaarheid tot openbaar nut	Vestiging erfdienstbaarheid
5.2.a	Aanleg Bloomertpad	Inrichtingswerk uit kracht van wet
5.2.b	Bloomertpad: overeenkomst recht van doorgang	Vrijwillig afsluiten overeenkomst met kettingbeding met eigenaars
5.2.c	Bloomertpad: verwerving deel van perceel 071C (Kinrooi, 3de afd., sectie A)	Verwerving in der minne
5.2.d	Bloomertpad: erfdienstbaarheid tot openbaar nut	Vestiging erfdienstbaarheid

9.2.1 Het beoogde resultaat

Per maatregel wordt het beoogde resultaat beschreven. Het zal steeds nodig zijn binnen dit landinrichtingsplan een afweging te maken tussen de beschikbare instrumenten om voor deze maatregelen het meest geschikte instrument in te zetten.

De maatregelen zijn gebaseerd op het voorafgaand participatief proces dat in het dorp werd gevoerd samen met de ambassadeurs van het dorp (zie 3.1 Projectdefinitie). Er is dan ook een groot draagvlak bij bewoners en de gemeente voor de realisatie van de voorgestelde maatregelen, maar niet noodzakelijk bij de huidige eigenaars en gebruikers van de betrokken percelen. De eigenaars en gebruikers werden benaderd bij de opmaak van het voorliggende landinrichtingsplan.

1.4. Grondverwerving deel van perceel 263N (Kinrooi, 3de afd., sectie A)

Nadat de site van de motte in Kessenich gestabiliseerd en geconsolideerd is, worden de nodige landschapswerken voorzien om de motte toegankelijk en beleefbaar te maken. Hierbij is veel aandacht voor de historisch context. Aandachtspunt is dat er zeer weinig ruimte is rondom de motte doordat huizen en tuinen tegen de motte zijn aangebouwd en aangelegd. Om te refereren naar de voormalige brede slotgracht wordt een gracht rondom de motte aangelegd in de zones die niet bebouwd zijn.

2.2.a Aanleg uitkijkplatform achter de kerk en 2.2.b regeling toegankelijkheid en steunpunt uitkijkplatform

////////////////////////////////////

INSTRUMENT	draagvlak		tijdigheid realisatie	kwaliteitsvolle realisatie	duurzaamheid
	betrokken eigenaars	gemeente Kinrooi			
verwerving (+ inrichtingswerk)	(+) alleen als eigenaar wilt verkopen (+) resultaat is een duidelijke permanente situatie	(+) resultaat is een duidelijke en permanente situatie (+) administratieve ondersteuning door VLM bij uitvoering procedure	(+) start na verwerving	(++) gemeente heeft volledige eigendom en beheerbevoegdheid (+) realisatie kan door inrichtingswerk in LIP	(++) recht van doorgang (indien relevant) is verzekerd met gemeente als eigenaar
onteigening (+ inrichtingswerk)	(-) eigenaar is mogelijk niet akkoord (+) eigenaar krijgt hoogste vergoeding (+) resultaat is een duidelijke permanente situatie	(--) zware procedure (-) risico voor gevolgen algemeen draagvlak project (+) resultaat is een duidelijke en permanente situatie (+) administratieve ondersteuning door VLM bij uitvoering procedure	(-) afzonderlijk onteigeningsbesluit bij MB nodig	(++) gemeente heeft volledige eigendom en beheerbevoegdheid (+) realisatie kan door inrichtingswerk in LIP	(++) recht van doorgang (indien relevant) is verzekerd met gemeente als eigenaar
inrichtingswerk uit kracht van wet	(-) eigenaar is mogelijk niet akkoord en hoeft niet akkoord te zijn (+) perceel blijft in eigendom (+) eigenaar ontvangt vergoeding voor het waardeverlies dat het inrichtingswerk uit kracht van wet tot gevolg heeft (-) eigenaar verliest gedeeltelijk gebruiksmogelijkheden (+) resultaat is duidelijk	(+) procedure uit kracht van wet (+) administratieve ondersteuning van de VLM bij uitvoering van de procedure (+) resultaat is duidelijk	(++) werken kunnen meteen aanvangen	(+) werken uit kracht van wet zorgen voor de kwalitatieve inrichting	(+) afspraken worden daarna vastgelegd bij akte of overeenkomst

overeenkomst	(+) perceel blijft in eigendom (+) vrijwillig (-) eigenaar ontvangt geen vergoeding meer na inrichtingswerk uit kracht van wet (-) eigenaar verliest gedeeltelijk gebruiksmogelijkheden, wat zorgt voor minwaarde voor volledig perceel (+) resultaat is duidelijk (+-) resultaat is permanent, maar voorwaarden rond eindigheid kunnen opgenomen worden	(+) administratieve ondersteuning van de VLM bij uitvoering procedure	(++) bij afsluiten overeenkomst	(+) goede afspraken nodig tussen gemeente en eigenaar over beheer	(++) recht van doorgang wordt via overeenkomst verzekerd
recht voorkoop specifiek voor LI	(-) geen toestemming van eigenaar nodig	(+) resultaat is duidelijk (+) administratieve ondersteuning van de VLM bij uitvoering procedure	(-) geen directe controle op duur van de procedure	(+) verantwoordelijkheid nieuwe eigenaar	(++) permanent
recht van voorkoop natuur	(-) geen toestemming van eigenaar nodig	(+) resultaat is duidelijk (+) administratieve ondersteuning van de VLM bij uitvoering procedure	(-) geen directe controle op duur van de procedure	(+) verantwoordelijkheid nieuwe eigenaar	(++) permanent
lokale grondenbank	(+) enkel bij instemming eigenaar (+) eigenaar krijgt gelijkaardig perceel in ruil	(+) resultaat is duidelijk (+) administratieve ondersteuning van de VLM bij uitvoering procedure	(+-) na toestemming eigenaar bij optie voor ruiling	(+) verantwoordelijkheid nieuwe eigenaar	(++) permanent

////////////////////////////////////

INSTRUMENT	draagvlak	tijdigheid realisatie	kwaliteitsvolle realisatie	duurzaamheid
verwerving	+	+	+/-	+/-
onteigening	--	-	+/-	++
recht van voorkoop specifiek voor LI	-	-	+/-	+/-
recht van voorkoop natuur	-	-	+/-	+/-
lokale grondenbank	+/-	+/-	++	+/-
instandhoudingsdoelstellingen grondenbank	+/-	+/-	++	+/-
Vlaamse Grondenbank	+/-	+/-	++	+/-
beheerovereenkomsten	+	+	+/-	+/-

Het beoogde resultaat is een aangepast beheer in de zone tussen Vijverbroek en Kollegreend met een groene gewestplanbestemming. Tijdigheid is minder van belang, aangezien er voor de lange termijn een oplossing gezocht wordt. In deze zone wordt er nog nagedacht over een mogelijke projectgrindwinning, wat de mobiliteit van de gronden in deze zone beperkt. De grindsector heeft verschillende percelen in eigendom welke in gebruik zijn bij landbouwers. In verkopen aan de grindsector wordt steeds de optie van ontgrinding meegenomen, zodat de Vlaamse Overheid in de meeste gevallen niet kan aankopen aan een marktconforme prijs, zonder speculatie over een mogelijke projectgrindwinning. Dit geldt zowel voor verwerving als recht van voorkoop. Een realisatie met deze instrumenten zal zeer moeilijk zijn en niet leiden tot een correct beheer in de zone. Niettegenstaande zal het recht van voorkoop natuur actief blijven in deze zone, mogelijk kan er toch op opportuniteiten worden ingegaan in de toekomst.

In der minne kan via een grondenbank, zowel voor de instandhoudingsdoelstellingen, Noordoost Limburg, Vlaams of specifiek afgesloten voor landinrichting, naar een oplossing worden gezocht. De percelen in eigendom van de grindsector dienen echter te blijven liggen, o.w.v. de optie om mogelijk een projectgrindwinning te starten hier. Dus ook hier zal er enkel via een grondenbank geen duurzame oplossing gerealiseerd worden.

Beheerovereenkomsten kunnen, los van de eigendomstoestand, worden afgesloten met de gebruikers van de percelen. Dus dit kan ook worden toegepast op percelen die in eigendom zijn van de grindsector. Ook hier is geen zekerheid dat dit kan lukken voor de volledige zone. Beheerovereenkomsten worden afgesloten voor een periode van 5 jaar, maar de ervaring leert dat veel landbouwers hun beheerovereenkomst vernieuwen.

Samengevat zal een gecombineerde inzet van het bestaand instrumentarium nodig zijn om de zone een zo groot mogelijk aangepast beheer te geven. Inzet van beheerovereenkomsten kan op alle percelen in de zone. Mogelijk kan het recht van voorkoop natuur of de lokale grondenbank instandhoudingsdoelstellingen of Noordoost Limburg nog een oplossing bieden voor één of meerder percelen en het bijhorende gebruik.

5.1.a. Willibrorduspad: verbetering

5.1.b. Willibrorduspad: vestiging erfdienstbaarheid tot openbaar nut

5.1.b Willibrorduspad: vestiging erfdiensbaarheid tot openbaar nut

INSTRUMENT	kostprijs
aankoop + inrichtingswerk	-
onteigening + inrichtingswerk	--
inrichtingswerk uit kracht van wet	+
vestiging erfdiensbaarheid tot openbaar nut (na inrichtingswerk uit kracht van wet)	+
vestiging en verbeteren i.k.v. Atlas der buurtwegen	+
overeenkomst (voor recht van doorgang)	+

5.2.a Aanleg Bloomertpad

5.2.b, 5.2.c, 5.2.d Toegankelijk maken Bloomertpad

INSTRUMENT	kostprijs
aankoop + inrichtingswerk	-
onteigening + inrichtingswerk	--
inrichtingswerk uit kracht van wet + overeenkomst	+
inrichtingswerk uit kracht van wet + erfdiensbaarheid tot openbaar nut	+
openmaken buurtweg	+
verleggen buurtweg	+
vestiging nieuwe buurtweg + inrichten i.k.v. buurtweg	+
afsluiten van een beheerovereenkomst recreatie	+

9.2.5 Kostenafweging

De motivering die werd uitgewerkt in de afweging van de criteria (stap 3) blijft na afweging met de financiële impact van de verschillende instrumenten aangehouden.

9.3 BIJLAGE 3: VERANTWOORDINGSNOTA RESTAURATIE RUINERESTEN EN GRAFKAPEL EN ONTSLUITING SITE

////////////////////////////////////

VERANTWOORDINGSNOTA

Voorwerp van de aanvraag

Het dossier "Motte Kessenich - Restauratie ruïneresten en grafkapel & ontsluiting site" omvat het stabiliseren en conserveren van de ruïneresten op de heuvel, het restaureren van de grafkapel en de nodige werken voor de ontsluiting van de Motte gelegen in de Kerkstraat in Kessenich.

Voor de verantwoordingsnota verwijzen we eveneens naar het 'Bouwhistorisch en materiaaltechnisch vooronderzoek van de Motte in Kessenich' (2011) uitgevoerd door Studiebureau Monumentenzorg bvba in opdracht van Gemeente Kinrooi en het verslag opgemaakt door TRICONSULT nv na rondgang ter plaatse betreffende 'Kessenich, Motteheuvel - Standzekerheidsbeschouwingen' (2012).

Motteheuvel

De motteheuvel is een archeologisch relict en dient als dusdanig geconserveerd te worden. Daarom zullen enkel plaatselijk (*zie bouwfase 1 - ruïneresten*) aanvullingen en herstel van de vegetatie gebeuren. De kunstmatig aangelegde beplanting (sneeuwbesbegroeiing, hagen) zullen bovengronds verwijderd worden. Deze zone zal vervolgens ingezaaid worden met een gras- en kruidenmengsel, zodat een homogene begroeiing van de heuvel gerealiseerd wordt.

De bestaande keerwand (tuinmuur) aan de oostzijde van de heuvel oefent een grondkerende functie uit en dient behouden te blijven. De huidige stabiliteit van deze muur wordt verzekerd door steunberen en aansluitende bebouwing op de omliggende percelen. Over wat de veiligheid op de stabiliteit van deze muur betreft, kan op heden geen uitspraak gedaan worden. De muur vertoont momenteel

evenwel geen zichtbare scheefstand. Het is dan ook van belang dat tijdens en na de werken geen bijkomende druk op deze bestaande grondkerende constructies wordt uitgeoefend.

Algemeen zal de tuinmuur ontdaan worden van alle begroeiing en hersteld waar nodig. Tijdens de werken zal de fundering van de muur gecontroleerd worden om de stabiliteit van de muur beter te kunnen beoordelen. Ook is voorzien een drainage te plaatsen langs de muur (zijde motteheuvel) en wordt er sedum op de bovenzijde van de muur aangebracht als bijkomende bescherming.

Bouwfase 1 - ruïneresten burchttoren

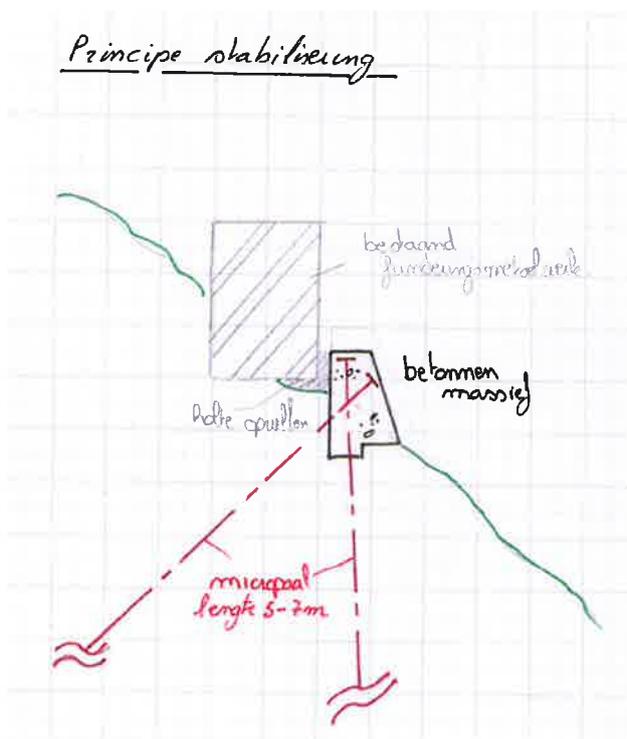
Algemeen is er plantengroei aanwezig op alle restanten. De wortelgroei kan op termijn de samenhang aantasten. Ook kan door de vorming van $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$ onder invloed van de vrijgave van CO_2 door het wortelgestel, de aanwezige kalkmortel verkrumelen en uiteenvallen. Bijkomend is door de aanwezigheid van de planten de muur aan de buitenzijde vochtiger (aantrekken van water) waardoor er meer kans is op vorstschade. Deze plantengroei wordt dan ook verwijderd.

De cementering op de bovenzijde van de torenresten wordt verwijderd en hier wordt sedum op aangebracht ter bescherming van het metselwerk.

Loszittende keien worden vastgezet, grotere zones loszittend metselwerk worden gedemonteerd en heropgebouwd, voegen worden hersteld en het volledige metselwerk wordt gereinigd.

Restant fundering toren:

De stabilisatie van de fundering van de toren zal erin bestaan een grondkerend massief te realiseren aan de voet van het torenmetselwerk. Dit stabiliseringsmassief bestaat uit een betonnen mantel gefundeerd op palen, zoals weergegeven in onderstaande principeschets.

Door de betonnen mantel op palen te funderen wordt het risico op uitspoelen van de stabiliseringsmaatregelen vermeden. Bijkomend wordt ook de steile helling gestabiliseerd door de

ingeboorde palen. Hierbij wordt de groutsamenstelling aangepast en de uitvoering gemonitord om uitvloeijing in de heuvel te vermijden.

De holte achter de mantel en onder het funderingsmassief wordt opgevuld en voorzien van een drainagesysteem, zodat het bevroren van met water verzadigd metselwerk of de grond vermeden wordt. De palen zullen afwisselend hellend en recht geboord worden.

De ringbalk die zo ontstaat vormt tevens de basis voor de nieuwe betonnen vloer van het uitkijkplatform op het grondvlak van de toren.

Brokstuk 1: restant noordzijde heuvel:

Gezien het eerder beperkte standzekerheidsrisico wordt hier gekozen om de ontstane spleet onder het massief op te vullen met gestabiliseerd zand en een regelmatig onderhoud en controle te voorzien.

Brokstuk 2: restant westzijde heuvel:

Om te vermijden dat het uitkragende brokstuk op de westzijde van de heuvel door verdere uitspoeling en erosie zijn huidige (schijnbare) stabiliteit zou verliezen, zal het brokstuk gedeeltelijk gedemonteerd worden in samenspraak met de stabiliteitsingenieur.

Daarnaast zal een drainering geplaatst worden langs het brokstuk om verdere uitspoeling tegen te gaan en zullen bestaande uitspoelingen opgevuld worden met gestabiliseerd zand. Hierbij wordt de drainage hoofdzakelijk in de nieuwe aanvulling geplaatst om het grondwerk te beperken.

De gedeeltelijke demontage, waarbij het overblijvende deel van het brokstuk gestabiliseerd maar verder onaangeroerd blijft, doet geen afbreuk aan de historische waarde van de resten en de Motteheuvel in het geheel.

Brokstukken 3-7: overige restanten:

Deze brokstukken worden geconserveerd en blijven in situ aanwezig.

Bouwfase 2 - ruïneresten traptoren

De ruïneresten van de traptoren worden geconserveerd. Hiertoe wordt het metselwerk eerst ontdaan van plantengroei. De loszittende zones metselwerk worden gedemonteerd en heropgemetst en het volledige metselwerk wordt gereinigd.

Bouwfase 3 - voormalige vierkante toren

Deze bouwfase wordt zichtbaar gemaakt door ter hoogte van de vroegere muren van de vierkante toren een verharding in breuksteen aan te leggen. Deze verharding zal voorzien worden in een tweede fase die de ontsluiting van de site inhoudt. (*zie ontsluiting*)

Bouwfase 4 - neo-gotische grafkapel

De grafkapel ondergaat geen noemenswaardige wijzigingen. De restauratie heeft als doel de grafkapel te conserveren, op te frissen en enkel waar nodig zullen herstellingswerken uitgevoerd worden.

De gevels zullen gereinigd worden en de huidige cementvoegen vervangen door voegen in kalkmortel. De dakbedekking, goten en regenwaterafvoer worden vernieuwd. Tijdens de werken zullen ook de funderingen en de dakconstructie - die niet toegankelijk zijn - gecontroleerd worden.

Het interieur van de grafkapel (voornamelijk pleister- en schilderwerk) is voorzien hersteld te worden volgens de aanwijzingen en onder begeleiding van het KIK.

Ontsluiting

Om de leesbaarheid van de site te verbeteren, worden de hagen en de dichte begroeiing langs de straat verwijderd. Hierbij wordt de begroeiing bovengronds afgesneden terwijl de wortels in de grond blijven zitten om de impact van de werken op de bodem te beperken. De verdere uitwerking van de nieuwe ontsluiting maakt deel uit van een tweede dossier. Om een minimale impact op het archeologisch relict te bewerkstellingen zal het opmaken van dit dossier in nauw overleg met de archeoloog van Onroerend Erfgoed gebeuren.

Ontsluitingsconcept

De nieuwe ontsluiting beoogt een meer uitnodigende toegang tot de site te creëren, waarbij de historische context van neer- en opperhof verduidelijkt wordt door de aanleg. Hierbij is de visualisatie van de voormalige gracht en wal tussen neer- en opperhof ter hoogte van de toegang tot de site het uitgangspunt. Op deze ontvangstplek voor de bezoekers wordt ook een infopaneel geplaatst.

Vermits de oorspronkelijke ontsluiting van de motte en burchttoren niet gekend is, zal een nieuw wandelpad gerealiseerd worden door middel van een lichte constructie die als het ware iets boven het terrein geplaatst wordt als nieuwe toegevoegde laag. De uitvoering van deze constructie zal zodanig geconcipeerd worden dat de impact op de bodem tot een minimum beperkt wordt. Op de helling van de motteheuvel is voorzien een bloemenweide te realiseren.

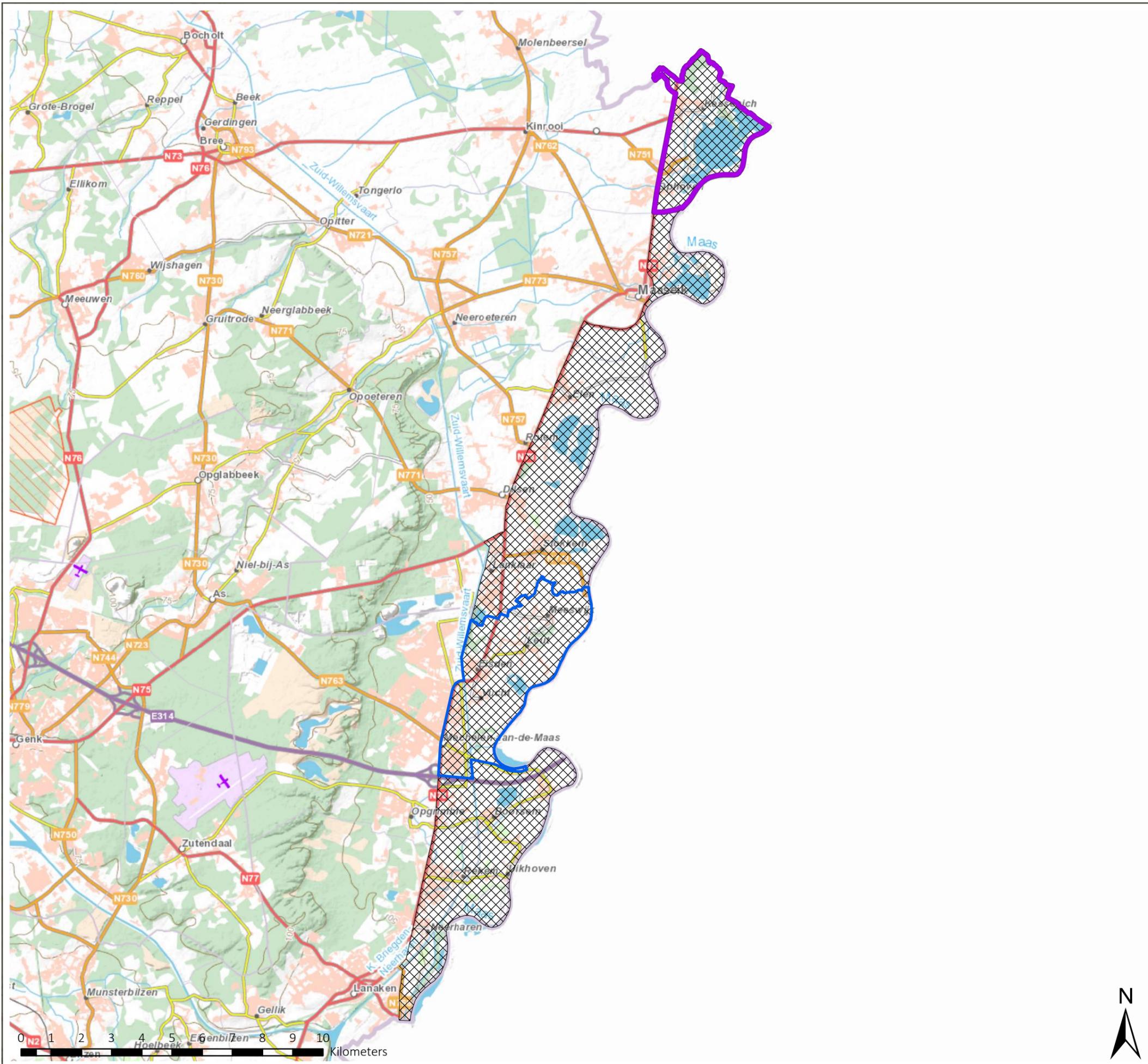
LANDINRICHTING Maasvallei - Kessenich in Zich(t)

Landinrichtingsplan

Kaart 1: Situering LIP binnen LI Maasvallei fase 1

Legende

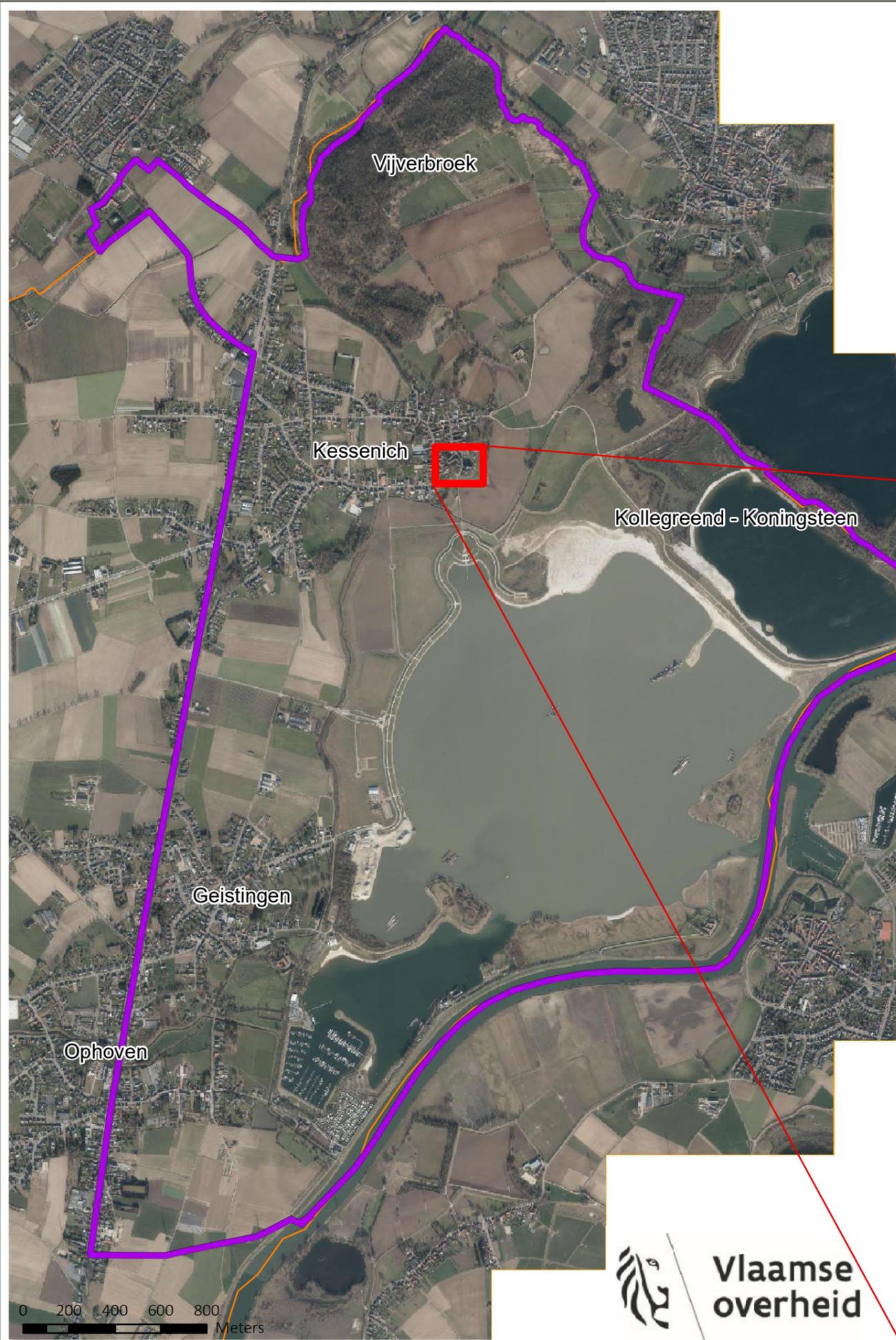
- Landinrichtingsproject Kessenich in Zich(t)
- Landinrichtingsproject Leut/Meeswijk/Vucht
- Landinrichting Maasvallei fase 1

bron:
- CartoWeb www.ngi.be

aangemaakt op: maart 2019

LANDINRICHTING
Maasvallei - Kessenich in Zich(t)

Landinrichtingsplan

Kaart 2: Situering LIP

Legende

- Landinrichtingsproject Kessenich in Zich(t)
- Vlaanderen

bron:
- WMS Orthofotomozaiek, middenschalg, winteropnamen (Informatie Vlaanderen)
aangemaakt op: maart 2019

Landinrichtingsplan

Kaart 3: Gewestplan

Legende

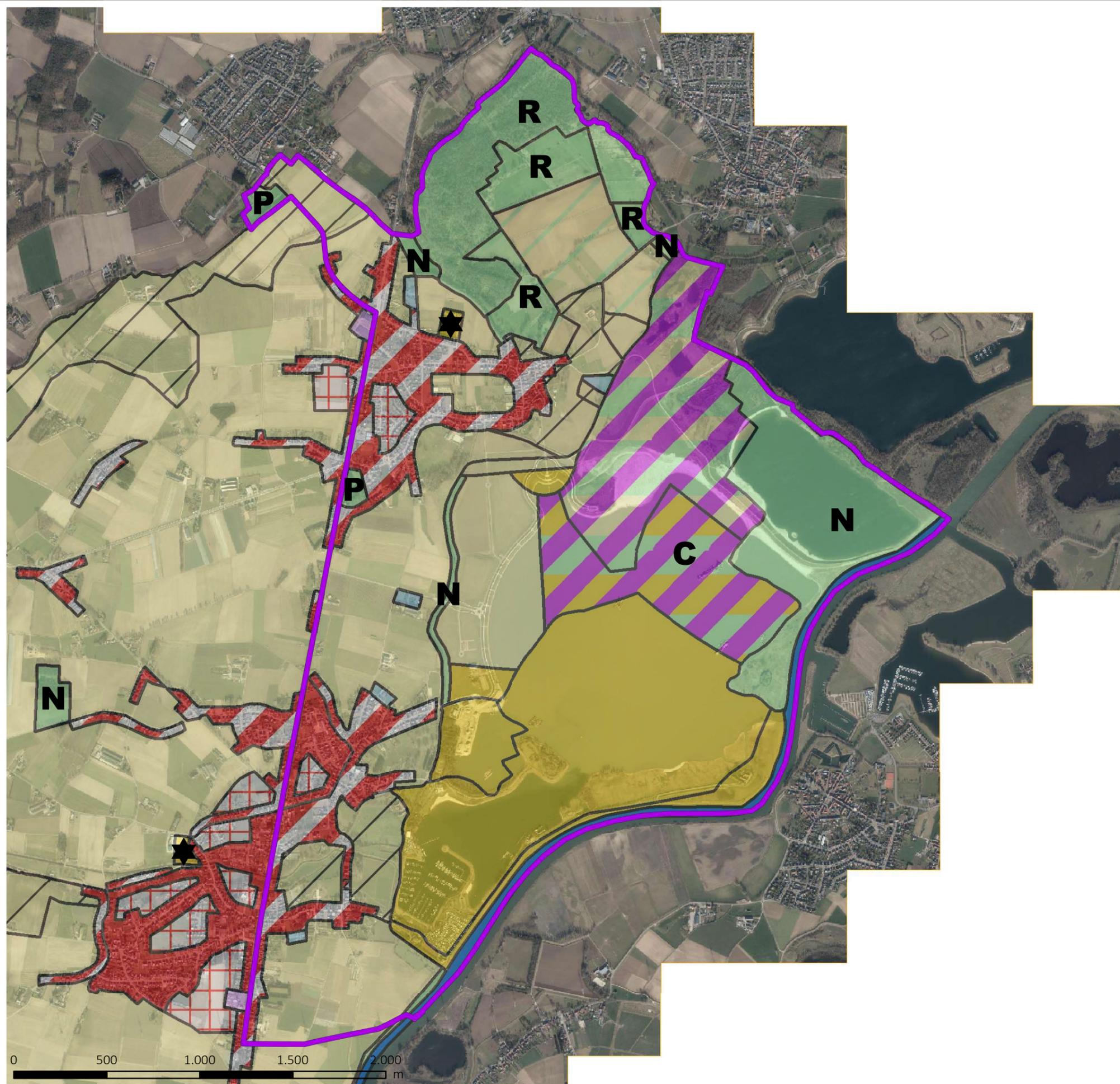
 Kessenich/Ophoven

Bestemmingen volgens het gewestplan

- 0100 - woongebieden
- 0102 - woongebieden met landelijk karakter
- 0103 - woongebieden landelijk karakter en cult-hist en/of esth waarde
- 0105 - woonuitbreidingsgebieden
- 0200 - gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut
- 0400 - recreatiegebieden
- 0401 - gebieden voor dagrecreatie
- 0500 - parkgebieden
- 0700 - groengebieden
- 0701 - natuurgebieden
- 0702 - natuurgebieden met wet. waarde of natuurreservaten
- 0900 - agrarische gebieden
- 0901 - landschappelijk waardevol agrarische gebieden
- 0910 - agrarische gebieden met ecologisch belang
- 1100 - ambachtelijke bedrijven en kmo's
- 1212 - ontginningsgebieden met nabestemming natuurontwikkeling
- 1213 - ontginningsgebied met nabestemming recreatie en natuur
- 1504 - bestaande waterwegen

bron:
- Topografische kaart 1/50.000, raster, NGI

aangemaakt op: november 2018

Landinrichtingsplan

Kaart 4: RUP's en BPA's

Legende

 Perimeter_LI_Deelzone_Kessenich

Gewestelijk RUP

 Herstructurering Vissenakker en Omgeving

Gemeentelijke RUP's

- 1: RUP Woonbeleid - deelplan 1
- 2: RUP Zonevremde recreatie - deelplan 7
- 3: RUP Zonevremde recreatie - deelplan 6
- 4: RUP Geistingen

bron:
- WMS Orthofotomozaiek, middenschalig, winteropnamen (Informatie Vlaanderen)

aangemaakt op: maart 2019

Landinrichtingsplan

Kaart 5: Inrichtingsvisie

Legende

- dorpskern inrichting
- groene verbinding
- zichtas - uitzicht
- verbinding naar ...
- groene inrichting plein
- belevingspunten

bron:
- WMS Orthofotomosaiek, middenschalig, winteropnamen
(Informatie Vlaanderen)

aangemaakt op: februari 2019

Landinrichtingsplan

Kaart 6: Inrichtingsmaatregelen
Centrum Kessenich

Legende

Perimeter_LI_Deelzone_Kessenich

- 1.1. Heraanleg en uitbreiding park de Gaard
- 1.2. Consolidatie en stabilisatie motte
- 1.3. Optimaliseren hist cont en toegankelijkheid motte
- 1.4. Verwerving deel van perceel 263N
- 2.1. Landschapswerken kerkhof
- 2.2.a Aanleg uitkijkplatform (uit kracht van wet)
- 2.2.b Uitkijkplatform: vestiging erfdiensbaarheid tot openbaar nut
- 2.4. Grondverwerving deel van perceel 253C
- 2.3. Inrichting Bergplaats
- 2.5. Heraanleg Willibrordusput
- 3.1. Installatie éénrichtingsverkeer Borgstraat
- 3.2. Herinrichting Vredesplein
- 3.3. Herinrichting plein dorpspomp
- 3.4. Schilderen gevels Ons Dak
- 5.1.a Verbeteren Willibrorduspad (uit kracht van wet)
- 5.1.b Willibrorduspad: erfdiensbaarheid
- 5.3. Ertesjieterspad verbeteren

bron:
- WMS Orthofotomozaiek, middenschalig, winteropnamen (Informatie Vlaanderen)

aangemaakt op: maart 2019

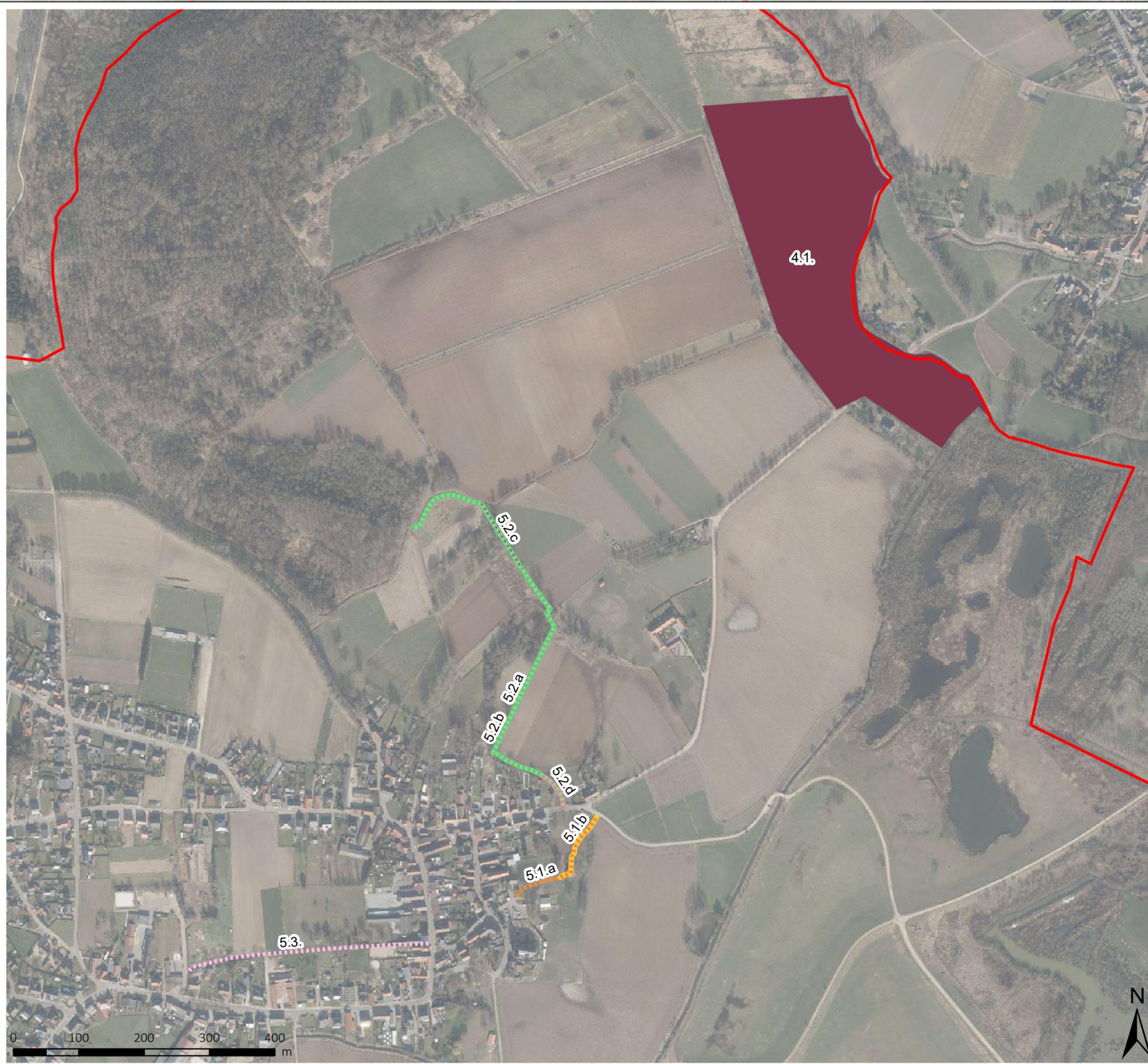

Landinrichtingsplan

Kaart 7: Inrichtingsmaatregelen
trage wegen en Vijverbroek

Legende

- Perimeter_LI_Deelzone_Kessenich
- 4.1. Realiseren natuurverbinding
- 5.1.a Verbeteren Willibrorduspad (uit kracht van wet)
- 5.1.b Willibrorduspad: erfdienstbaarheid
- 5.2.a Aanleg Bloomertpad (uit kracht van wet)
- 5.2.b Bloomertpad overeenkomst recht van doorgang
- 5.2.c Grondvererving 071C
- 5.2.d Bloomertpad: erfdienstbaarheid
- 5.3. Ertesjeterspad verbeteren

bron:
- WMS Orthofotomozaiek, middenschalig, winteropnamen (Informatie Vlaanderen)

aangemaakt op: maart 2019